

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI
Avrupa Birliği ile İlişkiler Genel M¼d¼rl¼Đ¼

Avrupa Birliği'nin Genişleme S¼reci:
Avrupa Birliği-Romanya İlişkileri

Murat KAVALALI

Şubat 2006

İÇİNDEKİLER

Giriş:	1
1. AB'nin Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri ile İlişkileri	3
2. Romanya-AB İlişkileri (Kronoloji ve Ahdi Durum):	13
2.1 Romanya ile AB Arasında Akdedilen Avrupa Anlaşması	21
2.2 Romanya Hakkında Hazırlanan Bazı AB Raporları	22
2.2.1 Gündem 2000 ve Romanya	22
2.2.2 Romanya ve Bulgaristan İçin Yol Haritası	22
2.2.3 Katılım Ortaklığı Belgeleri	23
2.2.4 İlerleme Raporları	25
2.2.5 Strateji Belgeleri	26
2.2.6 Romanya için 2005 Yılı Kapsamlı İzleme Raporu	28
2.3 AB Tarafından Romanya'ya Yapılan Mali Yardımlar	30
2.3.1 Avrupa Yatırım Bankası	31
2.3.2 Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD)	33
2.3.3 PHARE Programı	34
2.3.4 ISPA	36
2.3.5 SAPARD	39
2.3.6 Romanya'ya Yapılan Makro-mali Yardımlar	40
2.4 Romanya'nın AB Programlarına ve Ajanslarına Katılımı	42
2.5 Romanya'ya Yabancı Sermaye Yatırımları	44
2.6 Romanya'nın Dış Ticareti	46
3. Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri	49
3.1 Kişilerin Serbest Dolaşımı	51
3.2 Hizmetlerin Serbest Dolaşımı	56
3.3 Sermayenin Serbest Dolaşımı	57
3.4 Rekabet Politikası	58
3.5 Tarım	60
3.5.1 Tarım Mevzuatı	60
3.5.2 Veterinerlik Mevzuatı	60
3.5.3 Bitki Sağlığı Mevzuatı	61
3.6 Taşımacılık Politikası	62
3.7 Vergilendirme	65
3.8 Enerji	68
3.9 Çevre	69
3.9.1 Hava Kalitesi	69
3.9.2 Atık Yönetimi	71
3.9.3 Su Kalitesi	76
3.9.4 Endüstriyel Kirlilik ve Risk Yönetimi	81

Ek-1:	Temel Ekonomik Göstergeler: R O M A N Y A _____	85
Ek-2:	Romanya'da EBRD Finansmanı Sağlanan Doğrudan ve Bölgesel Yatırımlar (1991-2004) _____	91
Ek-3	AT tarafından Romen Őirketleri Aleyhine Yürütölen Anti-damping Soruştırmaları _____	99
Ek-4:	“Gıda ürünlerinde aranacak hijyen koşulları hakkında 29.4.2004 tarih ve 852/2004/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü” ile “Hayvansal ürünlerde aranacak hijyen koşulları hakkında 29.4.2004 tarih ve 853/2004/EC sayılı Konsey Tüzüğü” ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi işletmeler _____	107
Ek-5:	AB içinde veya dışında atıkların gemiye yüklenmesi kontrolü ve danışmanlık hakkında 1.2.1993 tarih ve 259/93/EEC sayılı Konsey Tüzüğü ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi mallar _____	109
Ek-6:	Atıkların düzenli depolanmasına ilişkin 26.04.1999 tarih ve 1999/31/EC sayılı Konsey Direktifi ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi işletmeler _____	113
Ek-7:	Kadmiyum deşarjlarının limit değerleri ve kalite hedeflerine dair 26.9.1983 tarih ve 83/513/EEC sayılı Konsey Direktifi ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi işletmeler _____	115
Ek-8:	76/464/EEC sayılı Direktifin Ekinde yer alan Liste I'de belirtilen bazı tehlikeli maddelerin deşarjının limit değerleri ve kalite hedeflerine dair 12.6.1986 tarih ve 86/280/EEC sayılı Konsey Direktifi ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi işletmeler _____	117
Ek-9:	Entegre kirlilik önleme ve kontrolü ile ilgili 24.9.1996 tarih ve 96/61/EC sayılı Konsey Direktifi ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi tesisler _____	119
Ek-10:	Büyük yakma tesislerinden havaya yayılan bazı kirletici maddelerin sınırlandırılması hakkında 23.10.2001 tarih ve 2001/80/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi (Sülfürdioksidi) _____	125
Ek-11:	Büyük yakma tesislerinden havaya yayılan bazı kirletici maddelerin sınırlandırılması hakkında 23.10.2001 tarih ve 2001/80/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi (Nitrojenoksidi) _____	127
Ek-12:	Büyük yakma tesislerinden havaya yayılan bazı kirletici maddelerin sınırlandırılması hakkında 23.10.2001 tarih ve 2001/80/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi (Toz) _____	131

T A B L O L A R

Tablo 1: AB-MDA Ülkeleri İlişkileri: Kronoloji ve Ahdi Durum.....	3
Tablo 2: Temel Göstergeler.....	13
Tablo 3: Romanya-AB İlişkileri: Kronoloji ve Ahdi Durum.....	15
Tablo 4: Artırılmış katılım öncesi yardımlar (PHARE, ISPA ve SAPARD).....	23
Tablo 5: Romanya İlerleme Raporları.....	25
Tablo 6: AB ile Romanya Arasında Müktesebat Başlıkları İtibarıyla Katılım Müzakereleri (18 Haziran 2004 Tarihli Durum)	27
Tablo 7: Romanya'ya Sağlanan Avrupa Yatırım Bankası Kredileri (1991-2005).....	31
Tablo 8: EBRD'nin Taahhütleri İçinde Romanya'nın Payı	34
Tablo 9: PHARE Programı Kapsamında Romanya'ya Yapılan Yardımlar	35
Tablo 10: ISPA Kapsamında Finansman Katkısı Sağlanan Projeler (2000-2004)	37
Tablo 11: 2000-2006 Dönemi Sapard Programı Kapsamında Romanya Mali Programı.....	40
Tablo 12: Romanya'ya AT Tarafından Yapılan Makro Mali Yardımlar.....	41
Tablo 13: Romanya'nın Çeşitli Topluluk Programlarına Katılımı	43
Tablo 14: Romanya'ya Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları (1997-2003).....	45
Tablo 15: Romanya'nın Dış Ticareti	46
Tablo 16: Romanya'nın AB-25 ile Dış Ticareti	47
Tablo 17: AB-25'nin Romanya ile Sektörel Dış Ticareti (2004).....	48
Tablo 18: Ülkeler İtibarıyla Romanya'nın 2004 Yılı Dış Ticareti	48

Kısaltmalar Dizini

AAET	:	Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu
AB	:	Avrupa Birliği
AEA	:	Avrupa Ekonomik Alanı
AET	:	Avrupa Ekonomik Topluluğu
AKÇT	:	Avrupa Kömür Çelik Topluluğu
AP	:	Avrupa Parlamentosu
AT	:	Avrupa Topluluğu
ATRG	:	Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi
AYB	:	Avrupa Yatırım Bankası
Beyaz Kitap	:	White Paper
Bireysel İş Planları	:	Individual Business Plans
Bkz.	:	Bakınız
BM	:	Birleşmiş Milletler
CARDS	:	Community Assistance for Reconstruction, Development and Stability in the Balkans
CFSP	:	Common Foreign and Security Policy
COMECON	:	Council for Mutual Economic Assistance
COMECON	:	Karşılıklı Ekonomik Yardım Konseyi (Council For Mutual Economic Assistance)
DG	:	Directorate – General
DTÖ	:	Dünya Ticaret Örgütü
EBRD	:	European Bank for Reconstruction and Development
EC	:	European Community
ECHO	:	European Commission Humanitarian Aid Organisation
ECSC	:	European Coal and Steel Community
ECU	:	European Currency Unit
EEA	:	European Economic Area
EEAA	:	European Economic Area Agreement
EEC	:	European Economic Community
EFTA	:	European Free Trade Association
EP	:	European Parliament
EU	:	European Union
EURATOM	:	European Atomic Energy Community
GATT	:	General Agreement on Tariffs and Trade
Geçiş Anlaşması	:	Interim Agreement
Genişleme Hakkında Deklarasyon	:	Declaration on the Enlargement of the EU
Genişleme Hakkında Protokol	:	Protocol on the Enlargement of the EU
Genişlemeye İlişkin İletişim Stratejisi	:	Communication Strategy for Enlargement
GSMH	:	Gayrı Safi Milli Hasıla
GSP	:	Generalized System of Preferences

GSYİH	:	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
GTS	:	Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi
Güçlendirilmiş Katılım Öncesi Strateji	:	Enhanced Pre-accession Strategy
Gündem 2000	:	Agenda 2000
HAK	:	Hükümetlerarası Konferans (Intergovernmental Conference)
Helsinki Grubu Ülkeler	:	Bulgaristan, Letonya, Litvanya, Malta , Romanya, Slovakya
IGC	:	Intergovernmental Conference
ISPA	:	Instrument for Structural Policies for Pre-accession
ISPA	:	Instrument for Structural Policies for Pre-accession
İlerleme Raporları	:	Regular Reports
Katılım Antlaşması	:	Treaty of Accession
Katılım Öncesi Strateji	:	Pre-accession Strategy
Katılım Öncesi Yardım	:	Pre-accession assistance
Katılımcı Ülkeler	:	Acceding Countries
Katma Protokol	:	Additional Protocol
KOB	:	Katılım Ortaklığı Belgesi (Accession Partnership)
Lüksemburg Grubu Ülkeler	:	Macaristan, Polonya, Estonya, Çek Cumhuriyeti, Slovenya, GKRY
MDAÜ	:	Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri
Mevzuatın Analitik İncelenmesi	:	Analytical Examination of Screening
NIE	:	Notice of Impending Expiry
Nitelikli Oy Çokluğu	:	Qualified Majority Voting-QMV
No.	:	Numara/Sayı
ODGP	:	Ortak Dış ve Güvenlik Politikası
OECD	:	Organization for Economic Cooperation and Development
OGT	:	Ortak Gümrük Tarifesi
OJ	:	Official Journal
OSCE	:	Organisation of Security and Co-operation in Europe
PHARE	:	Poland and Hungary Aid for Reconstruction the Economy
QMV	:	Qualified Majority Voting
s.	:	sayfa
SAPARD	:	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development
T.C.	:	Türkiye Cumhuriyeti
TAIEX	:	Technical Assistance Information Exchange Office
Tarama	:	Screening
Ulusal Program	:	National Programme for the Adoption of Acquis-NPAA
WEEE	:	Waste Electrical and Electronic Equipment
WTO	:	World Trade Organization

Giriş:

Temelleri Schuman Deklarasyonu (1950) ile atılan, esasen İkinci Dünya Savaşının verdiği büyük tahribatın tekrarlanmaması amacını güden, Avrupa'daki bütünleşme hareketinin genel olarak başarılı olduğu kabul edilmektedir. Ancak, ilk dört genişleme hareketi sonucunda, bütünleşme süreci sadece Batı Avrupa ülkelerini kapsamıştır.

Sovyet Blokunda yaşanan dağılma sürecinin bir sonucu olarak, Avrupa Topluluğu (AT) ile Merkezi ve Doğu Avrupa (MDA) ülkeleri arasındaki ilişkilerde, 1980'li yılların sonundan itibaren önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. 3 Ekim 1990 tarihinde iki Almanya'nın birleşmesi ertesinde, 1 Mayıs 2004 tarihinde, sekiz MDA ülkesinin AB'ye üyelikleriyle, AB'nin beşinci genişleme sürecinin en önemli kısmı tamamlanmıştır. Bulgaristan ve Romanya'nın 1 Ocak 2007 tarihinde AB'ye üye olmaları ile beşinci genişleme sürecinin tamamlanması beklenmektedir.

AB ile MDA ülkeleri arasındaki ilişkiler gelişirken, eski Yugoslavya Federal Sosyalist Cumhuriyeti'nden bağımsızlıklarını ilan eden Hırvatistan ve Slovenya'yı, AB'nin 1992 yılı Ocak ayında bağımsız ülke olarak tanıdığını ilan etmesiyle, AB-Batı Balkan ülkeleri ilişkileri gelişmeye başlamıştır. Bölgede yaşanan savaş ortamının geride bırakılmasıyla, ilişkilerde yaşanan gelişmeler ivme kazanmıştır. Brüksel Zirvesinde (2004), Batı Balkanlardaki ülkelerin geleceğinin AB sınırları içinde olduğu teyit edilmiş ve Hırvatistan ile katılım müzakereleri, Türkiye ile birlikte, 3 Ekim 2005 tarihinde başlamıştır. Böylece, AB'nin altıncı genişleme süreci, fiilen başlatılmıştır.

Çalışmanın ilk kısmında, AB'nin MDA ülkeleri ile ilişkilerinde kaydedilen gelişmeler ana hatlarıyla ve kronolojik sırada verilmektedir. Çalışmanın ikinci kısmında ise, AB-Romanya ilişkileri yine kronolojik olarak verildikten sonra, ilişkilerin gelişimine temel oluşturan belgeler ele alınmaktadır. Çalışmanın üçüncü kısmı ise, münhasıran Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemeleri ile ilgili tespitlere ayrılmıştır.

1. AB'nin Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri ile İlişkileri¹

Tablo 1: AB-MDA Ülkeleri İlişkileri: Kronoloji ve Ahdi Durum

25 Haziran 1988	AT ile " Karşılıklı Ekonomik Yardım Konseyi ('COMECON') " arasında imzalanan Ortak Bildiri ² ile taraflar birbirlerini resmen tanımışlardır.
19 Eylül 1989	AT ile MDA ülkeleri arasında ayrı ayrı yapılan Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşmaları ilk olarak Polonya ile imzalanmıştır. Polonya Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması ³ 1 Aralık 1989 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
9 Kasım 1989	Berlin Duvarının Yıkılışı
18 Aralık 1989	Konsey, PHARE Programının hukuki çerçevesini belirleyen 3906/89/EEC sayılı Tüzüğü ⁴ benimsemiştir.
7 Haziran 1991	AKÇT Danışma Komitesi , AKÇT yetki alanına giren malların da Avrupa Anlaşmaları kapsamına dahil edilmesi hususunda ilke kararına ⁵ varmıştır.
21/22 Haziran 1993	Kopenhag Zirvesinde ⁶ , Kopenhag Kriterleri ('siyasi kriter' , 'ekonomik kriter' ve 'müktesebat uyumu') açıklanmıştır.

¹ **Bkz.:** Murat KAVALLALI, "Avrupa Birliği'nin Genişleme Süreci: AB'nin Merkezi Doğu Avrupa ve Batı Balkan Ülkeleri ile İlişkileri", Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, AB ile İlişkiler Genel Müdürlüğü, Ankara, Ekim 2005

² **AET ve Karşılıklı Ekonomik Yardım Konseyi' arasında resmi ilişkilerin başlatılması hakkında Ortak Deklarasyon**

22 Haziran 1988 tarih ve 88/345/EEC sayılı Konsey Kararı, 24.06.1988 tarih ve L 157 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 34-35

³ 22.11.1989 tarih ve L 339 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

[Anlaşmalar, 10 yıllık bir süre için geçerli olup, tarafların birbirlerine GATT'ın "**En Çok Kayırılan Ülke ('Most Favoured Nation Clause')**" statüsünü uygulamalarını öngörmektedir. AT, mevcut miktar kısıtlamalarını kaldıracak ve MDA ülkelerini "**Genelleştirilmiş Tercihler Sistemine (GSP)**" dahil edecektir.]

⁴ 28.12.1989 tarih ve L 375 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

⁵ "Bulletin of the European Communities, No: 4/1991" s. 44

⁶ Kopenhag Zirvesi Sonuç Bildirgesi, "Bulletin of the EC, No: 6/1993", Başlık 4

[Madrid Zirvesinde, 15-16 Aralık 1995, Kopenhag kriterlerine dördüncü bir kriter eklenmiştir. Buna göre; Topluluk mevzuatını iç hukukuna aktaran bir ülkenin, söz konusu mevzuatı en iyi biçimde uygulaması, ancak idari yapısını yeniden biçimlendirmesi, istikrarlı bir ekonomik ve parasal ortamın yaratılması ile mümkündür.]

10/11 Aralık 1994	Essen Zirvesinde ⁷ , Komisyon tarafından AB ile ortaklık ilişkisi bulunan MDA ülkelerinin AB'ye katılımları hakkında " Katılım Öncesi Strateji " ⁸ ele alınmıştır.
26/27 Haziran 1995	<ul style="list-style-type: none"> - Cannes Zirvesinde⁹, Komisyon tarafından MDA ortak ülkelerinin iç pazara hazırlanmak üzere gösterdikleri çalışmaları destekleyici ve yol gösterici nitelikte hazırlanan Beyaz Kitap¹⁰ kabul edilmiştir. - Ayrıca, Beyaz Kitap kapsamında yer alan, iç pazar ile ilgili mevzuata, MDA ülkelerinin uyumu için teknik destek sağlamak amacıyla, 1996 yılı Ocak ayında, Komisyon Genişleme Genel Müdürlüğüne bağlı olarak "Teknik Destek Bilgi Değişim Ofisi, TAIEX" oluşturulmuştur.

⁷ Essen Zirvesi Sonuç Bildirgesi, "Bulletin of the EU, No: 12/1994", "The European Union's external relations: 1. Relations with the countries of Central and Eastern Europe", s. 7-27

⁸ **Konseye COM (94)320 sayılı Komisyon Bildirimi**, ("The Europe Agreements and Beyond: a Strategy to Prepare the Countries of Central and Eastern Europe for Accession")

Konseye COM(94)361 sayılı Komisyon Bildirimi, ("Follow Up to Commission Communication on The Europe Agreements and Beyond: a Strategy to Prepare the Countries of Central and Eastern Europe for Accession")

[Essen Zirvesi Kararları Ek IV'de yer alan Katılım Öncesi Strateji üç temel unsur içermektedir: (i) iç pazara hazırlık, (ii) yapısal diyalog ve (iii) ortak ülkelerde sürdürülen reformların PHARE Programı kapsamında desteklenmesi.]

⁹ Cannes Zirvesi Sonuç Bildirgesi, **Ekler**, "Cannes European Council, 26 and 27 June 1995, Presidency Conclusions, Part B: II-Conclusions of the ECOFIN Council, 12 June 1995.: Preparation of the Associated Countries of Central and Eastern Europe for Integration into the Internal Market of the EU, "Bulletin of the EU, No: 6/1995", s. 17-18

¹⁰ **2 Mayıs 1995 tarih ve COM(95)163 sayılı Beyaz Kitap** ("White Paper: Preparation of the Associated Countries of the Central and Eastern Europe for Integration into the Internal Market of the Union")

[Beyaz Kitap, katılım öncesi stratejinin önemli bir unsuru olmakla birlikte, katılım müzakerelerinin bir parçası değildir. Ayrıca, muhtemel geçiş düzenlemeleri dahil olmak üzere, katılım müzakerelerinin hiçbir bölümü hakkında hüküm içermemektedir. Beyaz Kitap iç pazara ilişkin Topluluk mevzuatını kapsarken, katılım müzakereleri AB müktesebatının tamamını kapsamaktadır. Beyaz Kitap, Avrupa Birliği ile MDA ülkeleri arasında Avrupa Anlaşmalarına dayalı ilişkileri de değiştirmemektedir. Beyaz Kitap, söz konusu ülkelerin, hem AT iç pazarına uyumlarını somut işbirliği önerileriyle desteklemekte, hem de bu şekilde ortaklık anlaşmalarına en üst düzeyde işlerlik kazandırılması çabalarına katkıda bulunmaktadır.]

AB'nin Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri ile İlişkileri

15-16 Aralık 1995	Madrid Zirvesinde ¹¹ , Turin Zirvesinde ¹² başlaması öngörülen hükümetlerarası konferansın sonuçlanmasından hemen sonra, Komisyondan adaylık başvurularını değerlendirmesi ve AB'nin genişlemesinin ne ifade ettiğini detaylı bir şekilde analiz etmesi istenmiştir.
29 Mart 1996 ile 6/17 Haziran 1997	Turin Zirvesinde Avrupa Birliği (Maastrich) Antlaşmasının revize edilmesi ve AB'nin gelecek genişlemesine hazırlık amacıyla başlatılan Hükümetlerarası Konferans; Amsterdam Zirvesinde ¹³ sonlandırılmış ve Devlet/Hükümet Başkanları arasında Taslak Amsterdam Antlaşması {(doc. CONF 4001/97)} ile Antlaşmanın 1997 yılı Ekim ayında Amsterdam'da imzalanması konularında mutabakata varılmıştır.
19 Mart 1997	COM(97)112¹⁴ : PHARE Programı çerçevesinde iki öncelikli alana dair öneri; "kurumsal yapılanma" ve "yatırımlar" .

¹¹ Madrid Zirvesi Sonuç Bildirgesi, "Bulletin of the EU, No: 12/1995", Başlık III, "A Europe Open to the World, Enjoying Stability, Security, Freedom & Solidarity-A.Enlargement", s. 9-37

¹² Turin Zirvesi Sonuç Bildirgesi, "Bulletin EU 3-1996", "An agenda for the Intergovernmental Conference", paragraf "I.3"

¹³ Amsterdam Zirvesi Sonuç Bildirgesi, "Bulletin EU 6-1997", "Intergovernmental Conference: Draft Treaty", paragraf "II.4"

¹⁴ "COM(97)112, New guidelines for the PHARE programme concerning pre-accession assistance"

[Lüksemburg Zirvesi (1997) Sonuç Bildirgesinde, 2000-2006 dönemi için PHARE Programı bütçesinin anılan öncelikler bakımından sırasıyla % 30 ve % 70 oranlarında paylaştırılması kararlaştırılmıştır.]

16 Temmuz 1997

Komisyon, 16 Temmuz 1997 tarihinde "**Gündem 2000**"i¹⁵ sunmuştur.

Gündem 2000'de;

- AB'nin genişleme ile ilgili bakış açısı ve ileriki yıllardaki politikaları, genişlemenin etkileri ve 2000 yılı sonrası için genişlemiş bir AB düşünülerek finansal altyapı ele alınmıştır.
- Aday ülkelerin her biri hakkında Komisyonun ayrı ayrı "**Görüşü**" yer almaktadır.
- On MDA ülkesi ve GKRY'nin genişleme sürecine dahil edilmesi öngörülmüş; Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovenya ve Estonya ile üyelik müzakerelerinin açılması önerilmiştir.
- Kopenhag kriterlerinin yerine getirilmesi konusunda aday ülkelerdeki gelişmeleri ayrı ayrı inceleyen yıllık "**İlerleme Raporları**"nın 1998 yılı sonundan itibaren hazırlanacağı belirtilmiştir.
- AB'nin genişleme sürecinde yer alan aday ülkelere, 2000-2006 dönemi için **katılım öncesi yardımlar** toplamı 21 milyar ECU (1997 yılı sabit fiyatlarıyla) öngörülmüştür¹⁶.

¹⁵ "**Agenda 2000 and Turkey**", State Planning Organisation, DG-EU Affairs, Volume I-II, Eylül 1997 Ankara

[**COM(97)2000 final**, "Agenda 2000, For a Stronger and Wider Union {'Reinforcing the pre-accession strategy' & 'The effects of the Union's policies of enlargement to the applicant countries of Central and Eastern Europe (Impact Study)'}", *Bulletin of the EU, Supplement 5/97*, **COM(97)2001 final**, "Commission Opinion on **Hungary's** application for membership of the EU", *Bulletin of the EU, Supplement 6/97*, **COM(97)2002 final**, "**Poland...**", *Bulletin of the EU, Supplement 7/97*, **COM(97)2003 final**, "**Romania...**", *Bulletin of the EU, Supplement 8/97*, **COM(97)2004 final**, "**Slovakia...**", *Bulletin of the EU, Supplement 9/97*, **COM(97)2005 final**, "**Latvia...**", *Bulletin of the EU, Supplement 10/97*, **COM(97)2006 final**, "**Estonia...**", *Bulletin of the EU, Supplement 11/97*, **COM(97)2007 final**, "**Lithuania...**", *Bulletin of the EU, Supplement 12/97*, **COM(97)2008 final**, "**Bulgaria...**", *Bulletin of the EU, Supplement 13/97*, **COM(97)2009 final**, "**Czech Republic...**", *Bulletin of the EU, Supplement 14/97*, **COM(97)2010 final**, "**Slovenia...**", *Bulletin of the EU, Supplement 15/97*]

¹⁶ "Agenda 2000: For a Stronger...", **op.cit.**, s. 73, Tablo 4

AB'nin Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri ile İlişkileri

12/13 Aralık 1997	<p>Lüksemburg Zirvesinde, genişleme sürecini başlatacak genel kararlar alınmıştır¹⁷:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komisyon tarafından Kopenhag siyasi kriterlerini yerine getiren: Macaristan, Polonya, Estonya, Çek Cumhuriyeti, Slovenya ve GKRY¹⁸ ile üyelik müzakerelerinin 1998 yılı ilkbaharında başlatılmasına karar verilmiştir. - Romanya, Slovakya, Letonya, Litvanya ve Bulgaristan ile yapılacak müzakere hazırlıklarının hızlandırılması Komisyondan istenmiştir. - "Katılım Öncesi Strateji"nin geliştirilmesi: "Güçlendirilmiş Katılım Öncesi Strateji"nin¹⁹ hazırlanması kararlaştırılmıştır. - Aday ülkelerin Topluluk programlarına ve ajanslarına katılımları ile ilgili hususlar ilk kez Lüksemburg Zirvesi Sonuç Bildirgesinin 19 ilâ 21'inci paragraflarında yer almıştır.
16 Mart 1998	<p>Aday ülkelerin, Kopenhag kriterlerine uyum için yapması gerekenleri, AB müktesebatına uyum yükümlülüklerini, sağlanması gereken mali yardımları ve üyelik için gerekli kısa ve orta vadeli öncelikleri içeren Katılım Ortaklığı Belgeleri²⁰ her aday ülke için ayrı ayrı olmak üzere "622/98 sayılı Konsey Tüzüğü"²¹ çerçevesinde, Komisyon tarafından hazırlanmaktadır.</p>

¹⁷ Lüksemburg Zirvesi, **op.cit.**

¹⁸ Anılan altı aday ülke "**Lüksemburg Grubu Ülkeler**" olarak da isimlendirilmektedir.

¹⁹ [*Güçlendirilmiş stratejinin en önemli iki unsurunu: "**Katılım Ortaklığı ('Accession Partnership') Belgeleri**" ile "**Düzenli Raporlar ('Regular Reports')**" oluşturmaktadır.]*

²⁰ [*Katılım Ortaklığı Belgelerine paralel olarak, AB müktesebatına uyum sağlanması için, ilgili aday ülke mevzuatında yapılacak değişiklikleri ve yenilikleri, uyum için gerekli beşeri ve mali kaynakları, Katılım Ortaklığı Belgesinde belirtilen önceliklerin yanı sıra, ilgili aday ülkenin gerekli gördüğü kendi önceliklerini, AB müktesebatının üstlenilmesi için gerekli olan idari yapının geliştirilmesini ve kısa ve orta vadeli öncelikler takvimini içeren "**Ulusal Program ('National Programme for the Adoption of Acquis-NPAA')**" aday ülkeler tarafından ayrı ayrı hazırlanmaktadır.]*

²¹ **16.3.1998 tarih ve 622/98/EC sayılı Konsey Tüzüğü**, 20.03.1998 tarih ve L 85 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 1-2 ("**On assistance to the applicant States in the framework of the pre-accession strategy, and in particular on the establishment of Accession Partnership**")

AB'nin Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri ile İlişkileri

30 Mart 1998	<ul style="list-style-type: none"> - AB'ye üye ülkeler ve üyelik başvurusunda bulunan on MDA ülkesinin yanı sıra GKRY ile 30 Mart 1998 tarihinde bakanlararası ortak bir toplantı gerçekleştirmiştir. - 31 Mart 1998 tarihinde ise Lüksemburg Grubu ülkelerle ayrı ayrı gerçekleştirilen altı Hükümetlerarası Bakanlar Konferansı ile katılım müzakereleri başlatılmış ve temsilcilerarası birinci toplantının 23-24 Nisan 1998 tarihlerinde, yine ayrı ayrı gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır²².
15-16 Haziran 1998	Cardiff Zirvesi ²³ , 31 Mart 1998 tarihinde altı MDA ülkesi ile başlatılan katılım müzakerelerinin hızla ilerlediği ve yedi müktesebat başlığında " Tarama " sürecinin tamamlandığı, AB'ye aday diğer beş ülke için ise " Mevzuatın Analitik İncelenmesi Sürecinin " başlatıldığı belirtilmiştir.
11-12 Aralık 1998	TAIEX'in görev alanının, AB müktesebatının tamamını kapsayacak şekilde genişletilmesi Genel İşler Konseyinin 7 Aralık 1998 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır ²⁴ .
10-11 Aralık 1999	Avrupa Konseyi Helsinki Zirve toplantısı ²⁵ : <ul style="list-style-type: none"> - Türkiye'ye resmen aday ülke statüsü tanınmıştır. - Bulgaristan, Letonya, Litvanya, Malta, Romanya ve Slovakya ile üyelik müzakerelerinin 2000 yılı Şubat ayında başlatılması²⁶ kararlaştırılmıştır. - Helsinki Zirvesinde, Köln Zirvesi sonuçları²⁷ ışığında, 2000 yılı Şubat ayında başlayıp Aralık ayında bitmesi öngörülen, sonuçları onay işlemlerine tabi olacak şekilde kurumsal referolarla ilgili bir Hükümetlerarası Konferansı²⁸ toplanması kararlaştırılmıştır.

²² Genel İşler Konseyi'nin 30.03.1998 tarihli 2078'inci toplantısı, "Basın:86, No: 7095/98"

[Temsilcilerarası birinci toplantıdan, müzakerelerin modalitelerinin tespit edilmesi ve çalışma programının belirlenmesi amaçlanmıştır.]

²³ Cardiff Zirvesi Sonuç Bildirgesi, "Bulletin of the EU, No: 6/1998", **Başlık V**, "Developing the Union, Enlargement", paragraf 62-69,

²⁴ Viyana Zirvesi Sonuç Bildirgesi **Ek-3**, "Bulletin of the EU, No: 12/1998", "Council Conclusions on EU Enlargement", (Genel İşler Konseyi, 7 Aralık 1998), s 26

²⁵ Helsinki Zirvesi Sonuç Bildirgesi, "Bulletin of the EU, No: 12/1999", paragraf 2-13

²⁶ Anılan altı aday ülke "**Helsinki Grubu Ülkeler**" olarak da isimlendirilmektedir.

AB'nin Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri ile İlişkileri

15 Şubat 2000	Helsinki Grubu Ülkelerle, ayrı ayrı gerçekleştirilen altı Hükümetlerarası Bakanlar Konferansı ile, katılım müzakereleri başlatılmıştır ²⁹ .
Mayıs 2000	AB'ye üye ülkeler vatandaşlarına, genişlemenin gerekçeleri ve olumlu ve olumsuz yanlarıyla etkilerinin tam olarak anlatılmasını sağlamaya yönelik olarak, PHARE bütçesinden finanse edilmek üzere, " Genişlemeye İlişkin İletişim Stratejisi " adlı Strateji Dokümanı 2000 yılı Mayıs ayında kabul edilmiştir.
10 Kasım 2000	Aday MDA ülkeleri, 1998-2001, Topluluk programlarına, ayrı ayrı alınan Ortaklık Konseyi Kararları uyarınca katılmışlardır ³⁰ . 2001 yılından sonra ise, Komisyonun " COM(2000)725 final " sayılı önerisi ³¹ doğrultusunda, tek çerçeve kararları yoluyla tüm aday ülkelerin Topluluk programlarına katılımları sağlanmıştır.

²⁷ Köln Zirvesi, **op.cit.**, 'Intergovernmental Conference on Institutional Questions', Başlık I.21, s. 13-14, paragraf 52 ve Başlık 8 'Institutional Affairs', s. 129-130.

²⁸ [Hükümetlerarası Konferansta, özellikle Komisyonun oluşumu ve büyüklüğü, Konseydeki oy dağılımı ve Konseyde "**Nitelikli Oy Çokluğu (Qualified Majority Voting-QMV)**" ile karar alınan alanların genişletilmesi imkanı gibi konuların ele alınması öngörülmüştür. Helsinki Zirvesi Sonuç Bildirgesinde, AB'nin 2002 yılı sonundan itibaren, aday ülkelerin üyelik vecibelerini üstlenme yeteneğine sahip olduklarını göstermelerinin hemen ardından ve müzakere sürecinin başarıyla tamamlanması halinde yeni üye devletleri kabul edebilme durumunda olacağı vurgulanmıştır.

Hükümetlerarası Konferans, 14 Şubat 2000 tarihinde başlamış ve 3-4 Aralık 2000 tarihlerinde gerçekleştirilen 10'uncu bakanlararası toplantıda sonuçlandırılmıştır.]

²⁹ "Bulletin of the EU, No: 1-2/2000", Başlık 5 "Enlargement, (Başlık 1.5.1) Accession Negotiations", s. 78

³⁰ [Malta, GKRY ve Türkiye ile ikili anlaşmalar yapılmıştır.]

³¹ **10 Kasım 2000 tarih ve COM(2000)725 final sayılı:**

- **Konsey Kararı için Komisyon Önerisi** ("Concerning the Community position within the Association Council on the participation of (country) in the Community programmes") ve
- **Konsey Kararı için Komisyon Tavsiyesi** ("Authorising the Commission to negotiate a framework agreement with Cyprus, Malta and Turkey concerning their participation in Community programmes")

AB'nin Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri ile İlişkileri

10 Aralık 2000	Avrupa Konseyi, 7-9 Aralık 2000 tarihlerinde gerçekleştirilen Nice Zirvesi ertesinde gerçekleştirdiği toplantıda " Taslak Nice Antlaşmasını " kabul etmiştir.
26 Şubat 2001	Nice Antlaşması ³² , 26 Şubat 2001 tarihinde imzalanmış ve onay işlemlerinin tamamlanmasını müteakip 1 Şubat 2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
15/16 Haziran 2001	Göteborg Zirvesinde ³³ , genişleme sürecinin geri dönüşü olmayan bir süreç olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca, AB'nin 2002 yılından sonra yeni üyeleri kabul edebilir konuma geleceği ve 2004 yılında yapılacak olan Avrupa Parlamentosu seçimlerine yeni üyelerin katılımının sağlanacağı belirtilmiştir.
Mart 2002	Komisyon, 2002 yılı Mart ayında, AB'nin beşinci genişlemesinin ele alındığı " Genişlemeye İlişkin İletişim Stratejisi İlerleme Raporunu " ³⁴ hazırlamıştır.
15/16 Mart 2002	Barselona Zirvesinde ³⁵ , Lizbon Stratejisi başlatılmış ve aday ülkelere stratejide yer alan ekonomik, sosyal ve çevresel hedefleri bir an önce kendi iç hukuklarına aktarmaları tavsiye edilmiştir.
21/22 Haziran 2002	Sevilya Zirvesinde ³⁶ , Komisyon genişlemeye hazırlık amacıyla sürdürülen çalışmalar hakkında bir rapor ³⁷ sunmuştur.

³² **Nice Antlaşması**, 10.3.2001 tarih ve C 080 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

[Katılım müzakereleri başlayan aday ülkelerin, üyelik tarihleri Antlaşmanın imzalandığı tarihte bilinmemekle birlikte, söz konusu aday ülkelerin kurumsal yapıda nasıl yer alacakları konusu Nice Antlaşmasına ekli "**Genişleme Hakkında Protokol**" ile yirmi numaralı "**Genişleme Hakkında Deklarasyon**"da düzenlenmiştir.]

³³ Göteborg Zirvesi Sonuç Bildirgesi, "Bulletin EU 6-2001", paragraf "**1.2.1**" ve "**1.4.9**"

³⁴ [Rapor, iletişim stratejisi çerçevesinde gerçekleştirilen faaliyetleri özetleyecek şekilde 2003 yılı Aralık ayına kadar yirmi iki kere güncellenmiştir.]

³⁵ Barcelona Zirvesi Sonuç Bildirgesi, "Bulletin EU 3-2002"

³⁶ Sevilya Zirvesi Sonuç Bildirgesi, "Bulletin of the EU, No: 6/2000", s. 8-23

³⁷ **COM(2002)281 final, 5 Haziran 2002**

24/25 Ekim 2002	<p>Brüksel Zirvesinde³⁸;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Çek Cumhuriyeti, Malta, Estonya, Kıbrıs, Macaristan, Letonya, Slovenya, Malta, Polonya ve Slovak Cumhuriyeti ile "Katılım Antlaşması"nın Atina'da 2003 yılı Nisan ayında imzalanacağı açıklanmıştır. - Komisyondan, Kopenhag (2002) Zirvesine kadar, Bulgaristan ve Romanya'nın kaydetmesi gereken ilerlemeleri içeren bir takvim ve artırılmış katılım öncesi yardımları da kapsayacak detaylı bir yol haritası hazırlaması istenmiştir.
13 Kasım 2002	<p>Komasyon, katılım müzakerelerinde kaydedilen ilerlemeler bakımından geriye düşen ve bu nedenle 1 Mayıs 2004 tarihinde gerçekleşmesi öngörülen AB'nin beşinci genişlemesinde yer almayacak olan, Romanya ve Bulgaristan için "Yol Haritası"³⁹ hazırlamıştır.</p>
12/13 Aralık 2002	<p>Kopenhag Zirvesinde, Katılım Antlaşmasının onay işlemlerinin tamamlanmasını müteakip, mezkur aday ülkelerin 1 Mayıs 2004 tarihinde Avrupa Birliği'ne üye olacağı açıklanmıştır.</p>
1 Şubat 2003	<p>Nice Antlaşmasının yürürlüğe girişi.</p>
16 Nisan 2003	<p>Çek Cumhuriyeti, Malta, Estonya, Kıbrıs, Macaristan, Letonya, Slovenya, Malta, Polonya ve Slovak Cumhuriyeti ile "Katılım Antlaşması", Selanikte imzalanmıştır. Anılan ülkeler Antlaşmanın yürürlüğe giriş tarihi olan 1 Mayıs 2004 tarihinde AB'ye üye olmuşlardır.</p>

³⁸ Brüksel Zirvesi Sonuç Bildirgesi, "Bulletin EU 6-2001", paragraf "I.1"

³⁹ COM(2002)624, 13 Kasım 2002

2. Romanya-AB İlişkileri (Kronoloji ve Ahdi Durum):

Romanya, Avrupa'nın güneydoğusunda, Balkan Yarımadasının kuzeyinde yer alır. Karadeniz'e 234 km kıyısı olup, 238.391 km² yüzölçümü ile Avrupa'nın coğrafi açıdan en büyük 11'inci ülkesidir. Dağlık bir ülke olup, ülkenin ortasından geçen Karpat Dağları'nın güney ve batısında geniş ovalar ve platolar bulunmaktadır. Bu bölgede toplanan tarım alanları ülkenin toplam yüzölçümünün % 62,1'ini oluştururken, ormanlar % 28, göller ve nehirler % 3,7 ve diğer alanlar ise ülkenin % 6,2'sini kaplamaktadır. Ülkenin başlıca yer altı kaynakları ise altın, gümüş, tuz, mermer, petrol rezervleri ve doğalgaz rezervleridir. Ülkenin toplam sınırları 3,187 km uzunluğundadır.

Tablo 2: Temel Göstergeler

Yüzölçümü	237.500 km ²
Nüfusu	22.355.551
Komşuları	Bulgaristan (608 km), Macaristan (443 km), Moldovya (450 km), Sırbistan Karadağ (476 km), Ukrayna (kuzeyde 362 km – güneyde 169 km), kıyı uzunluğu 225 km
Ortalama Ömür	71.12 (Erkekler için 67.63, Kadınlar için 74.82)
Nüfus Artış Hızı	% -0.11
Etnik Yapı	Romen % 89.5, Macar % 6.6, Çingene % 2.5, Diğer % 1.4
Dinler	% 87.0 Ortodoks, % 6.8 Protestan, % 5.6 Katolik, % 0.35 Müslüman, % 0.25 Diğer
Konuşulan Diller	Romence (Resmi Dil), Macarca, Almanca
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet
Doğal Kaynakları	Petrol, kereste, doğal gaz, kömür, demir, tuz
Ülke İnternet Kodu	ro

Romanya-AB İlişkileri (Kronoloji ve Ahd Durum):

Avrupa Birliği ile Romanya arasındaki ilişkiler hızlı bir gelişim göstermiştir:

- Taraflar arasında bir ortaklık kuran Avrupa Anlaşması 1 şubat 1993 tarihinde imzalanmış ve 1 şubat 1995 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- Romanya, 22 Haziran 1995 tarihinde AB'ye üyelik başvurusu yapmıştır.
- Helsinki Zirvesinde (10-11 Aralık 1999) Romanya ile katılım müzakerelerinin başlatılması kararlaştırılmış, müzakereler 15 şubat 2000 tarihinde Dışişleri Bakanları düzeyinde toplanan “Hükümetlerarası Konferans” ile başlamıştır.

Brüksel Zirvesi (16-17 Aralık 2004) Sonuç Bildirgesi 13'üncü parağraf; “Romanya'nın katılımı ile ilgili hazırlıklarını başarıyla tamamlayacağı beklentisiyle AB Konseyi, Avrupa Parlamentosunun da rızası olması kaydıyla, 2005 Nisan ayında gerçekteşirilecek Genel İşler ve Dışilişkiler Konseyi toplantısı vesilesiyle Bulgaristan ve Romanya'yla Katılım Antlaşmasının sonuçlandırılması çağrısında bulunur” açıklaması yapılmıştır. Bu çerçevede olmak üzere Bulgaristan ve Romanya Katılım Antlařması⁴⁰ 25 Nisan 2005 tarihinde imzalanmıştır. Katılım Antlaşmasının onay işlemlerinin tamamlanmasını müteakip 1 Ocak 2007 tarihinde yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

⁴⁰ **Bulgaristan ve Romanya'nın Katılım Antlaşması:**

21 Haziran 2005 tarih ve L 157 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi

Romanya-AB İlişkileri (Kronoloji ve Ahdi Durum):**Tablo 3: Romanya-AB İlişkileri: Kronoloji ve Ahdi Durum***

22 Ekim 1990	AT-Romanya Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması (imza)
1 Mayıs 1991	AT-Romanya Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması ⁴¹ (yürürlüğe giriş)
1 Şubat 1993	AT ile Romanya arasında bir ortaklık kuran Avrupa Anlaşması (imza) Anlaşmanın Ticari Hükümlerine İlişkin Geçici Anlaşma (imza)
1 Mayıs 1993	Geçici Anlaşma (yürürlüğe giriş)
22 Aralık 1994	Romanya ve AT arasında bir ortaklık ilişkisi kuran Avrupa Anlaşmasının ve Geçiş Anlaşmasının eki İkinci Katma Protokol (94/937/EC sayılı Konsey Kararı ⁴²),
22 Aralık 1994	Romanya ve AT arasında bir ortaklık ilişkisi kuran Avrupa Anlaşmasının ve Geçiş Anlaşmasının eki İkinci Katma Protokol (94/982/EC sayılı Konsey Kararı ⁴³),
31 Aralık 1994	<ul style="list-style-type: none"> - Romanya ve AT arasında transit geçişler hakkında Anlaşma⁴⁴ (Mektup teatisi), - Romanya ve AT arasında iç su yolu taşımacılığı altyapısı hakkında Anlaşma⁴⁵ (Mektup teatisi), - Romanya ve AT arasında kesimlik canlı hayvanlar hakkında Anlaşma⁴⁶ (Mektup teatisi),
1 Şubat 1995	Romanya ve AT Arasında Avrupa Anlaşması ⁴⁷ (yürürlüğe giriş),
20 Şubat 1995	Romanya ve AT arasında bir ortaklık kuran Avrupa Anlaşmasının eki Katma Protokol'ü (tekstil ürünleri)

⁴¹ **AT-Romanya Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması:**

26/03/1991 tarih ve OJ L 79 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

⁴² 31/12/1994 tarih ve L 366 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0025

⁴³ 31/12/1994 tarih ve L 378 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0006

⁴⁴ 31/12/1994 tarih ve L 357 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0183

⁴⁵ 31/12/1994 tarih ve L 357 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0184

⁴⁶ 31/12/1994 tarih ve L 357 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0186

⁴⁷ 31/12/1994 tarih ve L 357 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0002

Romanya-AB İlişkileri (Kronoloji ve Ahdi Durum):

	Avusturya, Finlandiya ve İsveç'in AT'na katılımları ertesinde tadil eden Anlaşma {(Not Teatisi), (95/131/EC sayılı Konsey Kararı⁴⁸)}
10 Nisan 1995	Romanya-AT Ortaklık Konseyinin işleyiş kurallarına ilişkin 1/1995 sayılı Romanya-AT Ortaklık Konseyi Kararı ⁴⁹
18 Eylül 1995	Romanya ve AT arasında bir ortaklık ilişkisi kuran Avrupa Anlaşmasının eki Katma Protokol {(tekstil ürünlerinin ticareti), (97/295/EC sayılı Konsey Kararı⁵⁰)} ,
22 Haziran 1995	Romanya'nın Avrupa Birliği'ne üyelik başvurusu
28 Kasım 1995	Çeşitli demir-çelik ürünlerinin Topluluğa ihracatına ilişkin 2/1995 sayılı Romanya-AT Ortaklık Konseyi Kararı ⁵¹
4 Aralık 1995	Romanya ve AT arasında bir ortaklık ilişkisi kuran Avrupa Anlaşmasının eki Katma Protokol (95/561/EC, Euratom sayılı Konsey ve Komisyon Kararı⁵²)
19 Aralık 1995	Çeşitli demir-çelik ürünlerinin Topluluğa ihracatına ilişkin 3/1995 sayılı Romanya-AT Ortaklık Konseyi Kararı ⁵³
16 Temmuz 1997	Romanya'nın üyelik başvurusu hakkında Komisyon görüşü (Gündem 2000)
30 Mart 1998	Romanya Katılım Ortaklığı Belgesi {(1998/261/EC sayılı Konsey Kararı⁵⁴)} , (Katılım Ortaklığı Belgesi güncellenmiştir ⁵⁵)
5 Ekim 1998	Romanya ve AT arasında bir ortaklık ilişkisi kuran Avrupa Anlaşmasının ticari hükümlerini (meyva ve sebzeler),

⁴⁸ 26/04/1995 tarih ve L 094 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0391

⁴⁹ 21/07/1995 tarih ve L 171 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0041

⁵⁰ 20/05/1997 tarih ve L 127 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001

⁵¹ 16/12/1995 tarih ve L 304 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0040

⁵² 30/12/1995 tarih ve L 317 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0039

⁵³ 30/12/1995 tarih ve L 325 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0051

⁵⁴ 23/04/1998 tarih ve L 121 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 11-15

⁵⁵ 29/06/1998 tarih ve C 202 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 73-82

Romanya-AB İlişkileri (Kronoloji ve Ahdi Durum):

	Avusturya, Finlandiya ve İsveç'in AT'na katılımları ertesinde tadil eden Protokol (98/626/EC sayılı Konsey Kararı⁵⁶)
4 Kasım 1998	Birinci Romanya İlerleme Raporu { COM(1998)702 }
16 Mart 1999	Romanya ve AT arasında bir ortaklık kuran Avrupa Anlaşmasının "64(1) i ve ii" ile 64(2)'inci maddelerinin uygulama kuralları hakkında 2/1999 sayılı Romanya-AT Ortaklık Konseyi Kararı ⁵⁷
13 Ekim 1999	İkinci Romanya İlerleme Raporu { COM(1999)510 }
6 Aralık 1999	Romanya Katılım Ortaklığı Belgesi (1999/82/EC sayılı Konsey Kararı⁵⁸)
10/11 Aralık 1999	Romanya ile katılım müzakerelerinin başlanması kararı
15 Şubat 2000	"Hükümetlerarası Konferans" ile üyelik müzakereleri resmen başlaması
15 Mayıs 2000	AB Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Romanya Ulusal Programı
29 Eylül 2000	Romanya'nın "Eğitim ve Staj" ile ilgili Topluluk Programlarına katılımına dair 3/2000 sayılı Romanya-AT Ortaklık Konseyi Kararı ⁵⁹
13 Ekim 2000	Romanya'nın "Gençlik Programı"na katılımına dair 4/2000 sayılı Romanya-AT Ortaklık Konseyi Kararı ⁶⁰
17 Ekim 2000	Romanya ve AT arasında bir ortaklık kuran Avrupa Anlaşmasında yer alan bazı tarım ürünlerine uygulanacak Topluluk tarife kotalarının yeniden düzenlenmesi hakkında 2435/2000/EC sayılı Konsey Tüzüğü ⁶¹
8 Kasım 2000	Üçüncü Romanya İlerleme Raporu { COM(2000)7010 }

⁵⁶ 11/11/1998 tarih ve L 301 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001

⁵⁷ 10/04/1999 tarih ve L 096 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0022

⁵⁸ 28/12/1999 tarih ve L 335 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 15- 21

⁵⁹ 02/12/2000 tarih ve L 303 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0031

⁶⁰ 17/11/2000 tarih ve L 290 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0033

⁶¹ 04/11/2000 tarih ve L 280 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0017

Romanya-AB İlişkileri (Kronoloji ve Ahdi Durum):

2001	Güncelleştirilmiş Ulusal Program (2001-2004)
22 Mart 2001	Romanya ve AT'nin çeşitli şarapların aralarındaki ticaretine uygulayacakları tercihli ticaret hakkındaki Anlaşma ⁶² (Mektup teatisi)
10 Nisan 2001	Romanya ve AT arasında bir ortaklık kuran Avrupa Anlaşmasının devlet yardımlarına ilişkin 64'üncü maddesinin uygulama kuralları hakkında 4/2001 sayılı Romanya-AT Ortaklık Konseyi Kararı (2001/390/EC ⁶³)
15 Mayıs 2001	Romanya'nın 2001-2006 yılları arasında "Socrates II ve Gençlik Programları"na katılımına dair 5/2001 sayılı Romanya-AT Ortaklık Konseyi Kararı (2001/623/EC ⁶⁴)
18 Haziran 2001	Romanya'nın Avrupa Çevre Ajansına katılımına dair AT ile Romanya arasındaki Anlaşma ⁶⁵
17 Ekim 2001	Romanya'nın "Kültür 2000 Programı"na katılımına dair 6/2001 sayılı Romanya-AT Ortaklık Konseyi Kararı (2001/802/EC ⁶⁶)
13 Kasım 2001	Dördüncü Romanya İlerleme Raporu { SEC(2001)1753 }
18 Şubat 2002	Romanya'nın Topluluk programlarına katılımının genel koşulları hakkında 1/2002 sayılı Romanya-AT Ortaklık Konseyi Kararı (2002/257/EC ⁶⁷)
14 Mayıs 2002	Romanya'nın "Fiscalis Programı"na katılımına dair 2/2002 sayılı Romanya-AT Ortaklık Konseyi Kararı (2002/814/EC ⁶⁸)
1 Haziran 2002	28 Haziran 2001 tarihinde imzalanan AT-Romanya Transit Kara Taşımacılığı Anlaşmasının yürürlüğe girişi ⁶⁹

⁶² 04/04/2001 tarih ve L 094 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0014

⁶³ 22/05/2001 tarih ve L 138 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0016

⁶⁴ 11/08/2001 tarih ve L 217 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0009

⁶⁵ 07/08/2001 tarih ve L 213 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s.21-28

⁶⁶ 21/11/2001 tarih ve L 304 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s.0017

⁶⁷ 06/04/2002 tarih ve L 091 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0020

⁶⁸ 18/10/2002 tarih ve L 280 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0084

⁶⁹ 31/05/2002 tarih ve L 142 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0075

Romanya-AB İlişkileri (Kronoloji ve Ahdi Durum):

20 Haziran 2002	1 Temmuz-31 Aralık 2002 tarihleri arasında, çeşitli demir-çelik ürünlerinin Romanya'dan AT'na ihracına dair 1499/2002/EC sayılı Konsey Tüzüğü ⁷⁰ .
21 Haziran 2002	1 Temmuz-31 Aralık 2002 tarihleri arasında, çeşitli demir-çelik ürünlerinin Romanya'dan AT'na ihracına dair 3/2002 sayılı Romanya-AT Ortaklık Konseyi Kararı (2002/665/EC ⁷¹)
31 Temmuz 2002	Katılım öncesi dönemde, tarım ve kırsal kalkınma konularında Romanya'daki ajanslara yapılacak yardımlara dair 2002/638/EC sayılı Komisyon Kararı ⁷²
9 Ekim 2002	Beşinci Romanya İlerleme Raporu { SEC(2002)1409 }
13 Ekim 2002	Komisyon tarafından Romanya (ve Bulgaristan) için hazırlanan Yol Haritası ⁷³
19 Aralık 2002	Romanya ve AT arasında bir ortaklık kuran Avrupa Anlaşmasının ticari hükümlerini (karşılıklı tarım tavizleri) tadil eden Protokol (2003/18/EC sayılı Konsey Kararı ⁷⁴)
28 Mart 2003	2003/18/EC sayılı Konsey Kararının uygulanmasına ilişkin ve 2809/2000/EC sayılı Komisyon Tüzüğünü tadil eden, Romanya çıkışlı bazı tahıl ürünlerine ait tarife kotalarına dair 573/2003/EC sayılı Komisyon Tüzüğü ⁷⁵
19 Mayıs 2003	Romanya Katılım Ortaklığı Belgesi (2003/397/EC sayılı Konsey Kararı ⁷⁶)
5 Kasım 2003	Altıncı Romanya İlerleme Raporu { SEC(2003)1211 }
24 şubat 2004	Avrupa Komisyonu İnsan Hakları, Dış İşleri ve Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası Komitesi Romanya Raporu

⁷⁰ 23/08/2002 tarih ve L 227 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001

⁷¹ 23/08/2002 tarih ve L 227 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0038

⁷² 03/08/2002 tarih ve L 206 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0031

⁷³ **COM (2002) 624 final, 13 Kasım 2002**, "Communication from Commission to the Council and the European Parliament; Roadmaps for Bulgaria and Romania"

⁷⁴ 14/01/2003 tarih ve L 08 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 18 - 21

⁷⁵ 29/03/2003 tarih ve L 082 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0025

⁷⁶ 12/06/2003 tarih ve L 145 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 21-39

Romanya-AB İlişkileri (Kronoloji ve Ahdi Durum):

6 Ekim 2004	Yedinci Romanya İlerleme Raporu {SEC(2004)1200}
22 Şubat 2005	Romanya'nın (ve Bulgaristan) AB'ye katılımına dair Komisyon görüşü {COM(2005)55}
14 Nisan 2005	Avrupa Anlaşmasının 2 numaralı ekinin 9(4)'üncü maddesinde, Romen Demir-Çelik Sanayinin Yeniden Yapılandırılması amacıyla öngörülen sürenin uzatılmasına dair Komisyon Önerisi {COM(2005)140}
18/25 Nisan 2005	AB'nin son genişlemesini dikkate alınması amacıyla, Romanya (ve Bulgaristan) Avrupa Anlaşmasına bir Protokol eklenmesine dair Konsey Kararı
9 Kasım 2005	Romanya için 2005 Yılı Kapsamlı İzleme Raporu

(*) *AT-Romanya Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması, taraflar arasındaki Avrupa Anlaşmasının yürürlüğe girişi ile yürürlükten kalmış olmakla birlikte tabloda yer verilmektedir.*

2.1 Romanya ile AB Arasında Akdedilen Avrupa Anlaşması

Romanya, MDA ülkeleri arasında AT ile resmi ilişkiye geçen ilk ülkedir. Romanya ile AT arasında, Romanya'nın AT'nin Genelleştirilmiş Preferanslar Sistemine (GSP) dahil edilmesine dair Anlaşma 1974 yılında, Endüstriyel Ürünler Anlaşması ise 1980 yılında imzalanmıştır.

Romanya'nın demokratik sisteme geçmesiyle, taraflar arasındaki ticarete dengeli bir gelişmeyi, çeşitliliği ve karşılıklı çıkar olan alanlarda ticari ve ekonomik işbirliğini arttırmayı amaçlayan Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlařması⁷⁷, 22.10.1990'da imzalanmış ve 01.05.1991'de yürürlüğe girmiştir.

Romanya ile Avrupa Topluluğu arasında bir ortaklık ilişkisi kuran Avrupa Anlařması⁷⁸ 01.01.1993'de imzalanmış ve 01.02.1995'de yürürlüğe girmiştir. Avrupa Anlaşmasının onay işlemlerinin tamamlanmasının uzun zaman alacağı düşünce ile Anlaşmanın ticari hükümlerinin uygulanabilmesini teminen, taraflar arasında Geçiş Anlaşması ("Interim Agreement") ve Geçiş Anlaşmasına ek Katma Protokol ("Additional Protocol") yapılmıştır. Geçiş Anlaşması ("Interim Agreement") 01.02.1993 tarihinde imzalanarak, 01.05.1993 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Romanya ile AT arasındaki ortaklık ilişkisinin en üst karar alma organı olan Ortaklık Konseyi birinci toplantısını 10 Nisan 1995 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Romanya, 22 Haziran 1995'te Avrupa Birliğine üyelik başvurusunda bulunmuştur. Bakanlar Konseyi Roma Antlaşmasının "O" maddesi (Amsterdam m.49) uyarınca üyelik başvurusunu kabul etmiştir.

⁷⁷ Ibid.

⁷⁸ **AT-Romanya Avrupa Anlaşması:**
31/12/1994 tarih ve L 357 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

2.2 Romanya Hakkında Hazırlanan Bazı AB Raporları

2.2.1 Gündem 2000 ve Romanya

Komasyon, 16 Temmuz 1997 tarihli Gündem-2000 çerçevesinde Romanya ile ilgili olarak hazırladığı Görüş'ünde⁷⁹, özetle;

- Romanya'nın Kopenhag siyasi ve ekonomik kriterlerine uyum sağlamada ilerleme kaydettiği,
- Ancak, kaydedilen ilerlemelere rağmen, Romanya'nın, özellikle İç Pazar ile ilgili müktesebatın zorunlu unsurlarına uyum sağlayamadığı,
- Müktesebatın üstlenilmesi ve uygulanması amacıyla idari reformların gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Sonuç olarak, Komasyon, Gündem 2000 çerçevesinde katılım müzakerelerinin başlatılmasını önerdiği ülkeler arasına Romanya'yı dahil etmemiştir.

2.2.2 Romanya ve Bulgaristan İçin Yol Haritası

24-25 Ekim 2002 tarihinde gerçekleştirilen Brüksel Zirvesi Sonuç Bildirisinde⁸⁰, Komasyondan, 12-13 Aralık 2002 tarihlerinde gerçekleştirilmesi öngörülen Kopenhag Zirvesine⁸¹ kadar, Bulgaristan ve Romanya'nın kaydetmesi gereken ilerlemeleri içeren bir takvim ve artırılmış katılım öncesi yardımları da içerecek detaylı bir yol haritası hazırlaması istenmiştir. Zirvede, ayrıca, anılan aday ülkelerin 1 Ocak 2007 tarihinde AB'ye üye olmak yönündeki çabalarının desteklendiği açıklanmıştır.

⁷⁹ COM(97)2003 final, "Commission Opinion on Romania", **Bulletin of the EU, Supplement 8/97**

⁸⁰ Brüksel Zirvesi, op.cit., paragraf 5

⁸¹ Kopenhag Zirvesi, op.cit., s 8-15

Komisyon, 13 Kasım 2002 tarihinde, Helsinki grubu aday ülkeler arasından, katılım müzakereleri bakımından Lüksemburg grubu ülkelerin gerisine düşen ve bu nedenle 1 Mayıs 2004 tarihinde gerçekleşen AB'nin beşinci genişlemesinde yer almayan, Romanya ve Bulgaristan için “**Yol Haritası ('Roadsmaps for Bulgaria and Romania')**”⁸² hazırlamıştır. Söz konusu Belge, Kopenhag Zirvesinde benimsenmiştir. Komisyon, Yol Haritasında, Romanya ve Bulgaristan'ın Topluluğun çeşitli ajanslarına ve komitelerine gözlemci statüsünde katılmasında fayda mütalaa ettiğini ve anılan iki ülke için yeni Katılım Ortaklığı Belgelerinin hazırlanması gerektiğini belirtmiştir.

Tablo 4: Artırılmış katılım öncesi yardımlar (PHARE, ISPA ve SAPARD)

(milyon €)		2004	2005	2006	Toplam
- Romanya	(%70)	860	931	1.002	2.793
- Bulgaristan	(%30)	368	399	430	1.179
Toplam	(%100)	1.228	1.330	1.432	3.990

Komisyon, Romanya'nın Kopenhag siyasi kriterlerine uyum sağlamış olduğunu, ancak ekonomik kriterler ve müktesebata uyum kriterleri bakımından eksiklikleri bulunduğunu, ayrıca kamu idaresi ve adalet alanlarında reformlar gerçekleştirmesi gerektiğini vurgulamıştır.

2.2.3 Katılım Ortaklığı Belgeleri

1997 yılında Lüksemburg'da toplanan Avrupa Birliği Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi, Katılım Ortaklığı Belgesi'ni Güçlendirilmiş Katılım Öncesi Strateji'nin anahtarı olarak addetmiştir. Katılım Ortaklığı Belgeleri, her aday ülke için ayrı ayrı

⁸² COM(2002)624, 13 Kasım 2002

Romanya Hakkında Hazırlanan Bazı AB Raporları

olmak üzere “**622/98 sayılı Konsey Tüzüğü**”⁸³ uyarınca, Komisyon tarafından hazırlanmakta ve Konseyde nitelikli oy çokluğu ile karara bağlanarak yayımlanmaktadır.

1998/261/EC sayılı Konsey Kararı⁸⁴ ile, 30 Mart 1998 tarihinde, Romanya için ilk Katılım Ortaklığı Belgesi çıkartılmıştır. Söz konusu Belge, 6 Aralık 1999⁸⁵ ve 28 Ocak 2002⁸⁶ tarihlerinde olmak üzere iki kere güncellenmiştir.

13 Kasım 2002 tarihinde Komisyon tarafından açıklanan “Romanya ve Bulgaristan için Yol Haritası” ile getirilen öneri çerçevesinde, Konsey, 19 Mayıs 2003 tarih ve 2003/397/EC sayılı Kararı⁸⁷ ile ikinci Romanya Katılım Ortaklığı Belgesini açıklamıştır.

Anılan, Katılım Ortaklığı Belgesinde, Romanya'nın henüz Kopenhag ekonomik kriterlerini yerine getirmediği belirtilmekte ve 2004 yılının sonuna kadar yerine getirmesi gereken hususlar vurgulanmaktadır.

⁸³ “Council Regulation (EC) No 622/98 of 16 March 1998 on assistance to the applicant States in the framework of the pre-accession strategy, and in particular on the establishment of Accession Partnership”,

20/03/1998 tarih ve L 085 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 1-2

⁸⁴ Romanya ile Katılım Ortaklığı'nın kapsadığı ilkeler, öncelikler ve koşullara dair 30 Mart 1998 tarih ve 98/261/EC sayılı **KONSEY KARARI**

23/04/1998 tarih ve L 121 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 11-15

⁸⁵ Romanya ile Katılım Ortaklığı'nın kapsadığı ilkeler, öncelikler ve koşullara dair 6 Aralık 1999 tarih ve 1999/852/EC sayılı **KONSEY KARARI**

28/12/1999 tarih ve L 335 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0015

⁸⁶ Romanya ile Katılım Ortaklığı'nın kapsadığı ilkeler, öncelikler ve koşullara dair 28 Ocak 2002 tarih ve 2002/92/EC sayılı **KONSEY KARARI**

14/02/2002 tarih ve L 044 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0082

⁸⁷ Romanya ile Katılım Ortaklığı'nın kapsadığı ilkeler, öncelikler ve koşullara dair 19 Mayıs 2003 tarih ve 2003/397/EC sayılı **KONSEY KARARI**

12/06/2003 tarih ve L 145 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 21-39

2.2.4 İlerleme Raporları

12/13 Aralık 1997'de gerçekleştirilen Lüksemburg Zirvesinde, Komisyondan, Kopenhag kriterlerinin yerine getirilmesi konusunda aday ülkelerdeki gelişmeleri ayrı ayrı inceleyen yıllık “İlerleme Raporları ('Regular Reports')” hazırlaması istenmiştir⁸⁸. Bu çerçevede, Komisyon, 1998-2004 yılları arasında tüm aday ülkeler için, ayrı ayrı olmak üzere ilerleme raporu hazırlamıştır.

Tablo 5: Romanya İlerleme Raporları

	İlerleme Raporları(*)	
	Tarih	Sayı
1	4 Kasım 1998	COM(1998)702
2	13 Ekim 1999	COM(1999)510
3	8 Kasım 2000	COM(2000)7010
4	13 Kasım 2001	SEC(2001)1753
5	9 Ekim 2002	SEC(2002)1409
6	5 Kasım 2003	SEC(2003)1211
7	6 Ekim 2004	SEC(2004)1200

(*) İlerleme Raporları Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesinde yayımlanmamıştır.

Romanya'ya ilişkin 2004 yılı İlerleme Raporu, özetle, aşağıda belirtilen eksikliklere dikkat çekmektedir;

(iii) **Siyasi Kriter:** Romanya'nın Kopenhag Siyasi Kriterlerini yerine getirdiği belirtilmekle birlikte, bazı sorunların halen tam olarak çözüme ulaşmadığı vurgulanmaktadır. Bunlar arasında yolsuzlukla mücadelenin yetersiz kalışı ve Çingenelere karşı uygulanan fiilî ayrımcılığın yaygın olarak devam etmesi başlıca eksikliklerdir.

(iv) **Ekonomik Kriter:** Raporda ilk defa olarak Romanya'nın işleyen bir pazar ekonomisine sahip olduğu belirtilmektedir. Romanya'nın, AB içi rekabetçi

⁸⁸ Lüksemburg Zirvesi , op.cit., “d. Review procedure”, paragraf 29

baskılarla baş edebilmesi için, makro ekonomik istikrarı korumak ve yapısal reformları derinleştirmek için çaba göstermesi gerektiği vurgulanmaktadır.

- (v) **Üyelik Yükümlülüklerini Üstlenebilme Kapasitesi:** Romanya'nın bir çok müktesebat başlığında, uyum konusunda ilerleme gösterdiği ve idari kapasitesini de bu yönde geliştirdiği belirtilmektedir.

Ayrıca, İç Pazara ilişkin mevzuata genel olarak uyum sağlanmış olmakla birlikte, kamu alımları bakımından halen eksiklikler bulunduğu ifade edilmektedir. Adalet ve iç işleri alanında; göç, iltica ve yargıda iş birliği konularında gözle görülür bir ilerleme kaydedilmiş olmakla birlikte, yargı bağımsızlığı ve idari kapasitenin güçlendirilmesi bakımından; sosyal politika ve istihdam alanında ise, özellikle işyeri sağlığı ve güvenliği bakımından daha fazla çaba sarfedilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

- (iv) **İdari Kapasite:** Başta şirketler hukuku, rekabet politikası, çevre, adalet ve iç işleri, gümrükler ve mali kontrol olmak üzere, idari kapasitenin geliştirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır

Komisyon, sonuç olarak; Romen Hükümeti'nin siyasi kriterleri yerine getirmeyi sürdürdüğünü ve son bir sene içerisinde üyelik kriterleri bakımından ilerleme kaydettiğini, aynı kararlılığını sürdürerek eksiklikleri tamamlaması halinde, Romanya'nın 2007 yılı Ocak ayında üyeliğe hazır olabileceğini belirtmiştir.

2.2.5 Strateji Belgeleri

Strateji Belgesi, yıllık ilerleme raporlarıyla birlikte hazırlanan, tüm aday ülkeleri kapsayan ve Gündem-2000 raporlarının sistematini kullanan bir belgedir. Aday ülkeler için ayrı ayrı hazırlanan ilerleme raporları beraberce Komisyon tarafından analiz edilmekte ve sentezlenmektedir.

Romanya Hakkında Hazırlanan Bazı AB Raporları

2004 tarihli Strateji Belgesi'nde, Romanya ve Bulgaristan'ın katılım müzakerelerinin artık paralellik gösterdiği belirtilmektedir. Böylece, taslağı Temmuz 2004'te yazılmaya başlanan Katılım Antlaşmasının 2005'te imzalanması ve 1 Ocak 2007 tarihinde de yürürlüğe girmesinin öngörüldüğü belirtilmektedir.

2004 Strateji Belgesi'nde, ayrıca, Komisyonunun Romanya'nın herhangi bir ihmali tespitini durumunda, Avrupa Konseyi'ne katılım antlaşmasının yürürlüğe girişini Ocak 2008'e ertelemesini önereceği belirtilmektedir.

Tablo 6: AB ile Romanya Arasında Müktesebat Başlıkları İtibarıyla Katılım Müzakereleri (18 Haziran 2004 Tarihli Durum⁸⁹)

Müktesebat Başlığı		Müktesebat Başlığı			
1	Malların Serbest Dolaşımı	X	17	Bilim ve Araştırma	X
2	Kişilerin Serbest Dolaşımı	X	18	Eğitim ve Staj	X
3	Hizmetlerin Serbest Dol.	O	19	Telekomünikasyon	X
4	Sermayenin Serbest Dol.	X	20	Kültür, Görsel-İşitsel	X
5	Şirketler Hukuku	X	21	Bölgesel Politikalar	O
6	Rekabet ve Devlet Yard.	O	22	Çevre	O
7	Ortak Tarım Politikası	X	23	Tüketicinin Kor. ve Sağlık	X
8	Ortak Balıkçılık Politikası	X	24	Adalet ve İç İşleri	O
9	Ortak Taşımacılık Politikası	X	25	Gümrük Birliği	X
10	Vergilendirme	X	26	Dış İlişkiler	X
11	Ekonomik ve Parasal Birlik	X	27	Ortak Dış ve Güvenlik Pol.	X
12	İstatistik	X	28	Mali Kontrol	X
13	Sosyal Pol. ve İstihdam	X	29	Mali ve Bütçesel İşler	X
14	Enerji	O	30	Kurumlar	X
15	Sanayi Politikaları	X	31	Diğerleri	O
16	KOBİ'ler	X			
Müzakereye Açılan Toplam Başlık Sayısı		:	31		
- Geçici Olarak Müzakerelere Kapanan Başlık Sayısı		:	24		
- Müzakerelerin Sürdüğü Başlık Sayısı		:	7		

(X): Geçici olarak müzakerelere kapatılan başlıklar,

(O): Müzakerelerin sürdüğü başlıklar.

⁸⁹ Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/negotiations/pdf/stateofplay.pdf>

2.2.6 Romanya için 2005 Yılı Kapsamlı İzleme Raporu

Katılım Antlaşmasının imzalanması ertesinde, katılımcı ülkeler için hazırlanan izleme raporu, Romanya için ilk kez 25 Ekim 2005 tarihinde, “Romanya için 2005 Yılı Kapsamlı İzleme Raporu”⁹⁰ {COM (2005)534} adıyla açıklanmıştır.

Bahse konu raporda, Komisyon;

(i) **Siyasi Kriter:** 2004 Yılı Strateji Belgesinde Romanya'nın Kopenhag Siyasi Kriterlerini yerine getirdiği yönündeki görüşünün bu rapor için de geçerli olduğu:

- Adalet sistemi reformu, azınlıkların entegrasyonu, çocukların korunması gibi bazı konularda ilerleme kaydedildiği,
- Ancak; kamu idaresi reformu, yolsuzlukla mücadele çerçevesinde yüksek düzeyli idarecilerin yargılanması, insan kaçakçılığı ile müzadele, gözetim altında kötü muamele ve çingenelerin entegrasyonu konularında ilerleme sağlanması gerektiği vurgulanmaktadır.

(ii) **Ekonomik Kriter:** 2004 yılı Strateji Belgesinde, Komisyon, Romanya'nın işleyen bir piyasa ekonomisine sahip olmakla birlikte, AB içerisinden gelecek rekabetçi baskılarla baş edebilmesi için yapısal reform programını uygulaması gerektiği belirtilmiştir. Komisyon, görüşünün halen geçerli olduğunu vurgulamaktadır.

Romanya GSYİH'sının 2004 yılında reel olarak % 8,3 büyüdüğü ve 2005 yılının ilk yarısında da benzer büyüme oranlarının gözlemlendiği, enflasyonda düşme ve istihdamda ise artma eğiliminin sürdüğü, yapısal reformların sürdürüldüğü ve böylece orta vadede ekonominin rekabet gücünün

⁹⁰ COM (2005)534, 25 Ekim 2005, “Communication from the Commission, Comprehensive monitoring report on the state of the preparedness for EU membership of Bulgaria and Romania”

kuvvetleneceği belirtilmektedir. Ancak, büyüme eksenli politikaların makro ekonomik dengesizlikleri artırdığı ve özelleştirmenin, Hükümet Programında belirtilenden daha yavaş bir hızla sürdüğü vurgulanmaktadır.

(iii) Üyelik Yükümlülüklerini Üstlenebilme Kapasitesi: 2004 yılı Strateji Belgesinde, Komisyon, Romanya'nın bir çok müktesebat başlığında, uyum konusunda ilerleme gösterdiği ve idari kapasitesini de bu yönde geliştirdiği belirtilmektedir. Bu kez, 30 Eylül 2005 tarihi itibarıyla, uyum ve uygulama bakımından ilerleme kaydedildiği belirtilmekle beraber bazı alanlarda ilerlemenin yetersiz kaldığı vurgulanmaktadır.

Ancak, aşağıda kısaca özetlenen bazı alanlarla ilgili olarak, ivedilikle önlem alınmaması halinde, Romanya'nın müktesebatı uygulayamayacağı ve/veya katılım tarihinde AB fonlarından yararlanamayacağı belirtilmektedir:

- Taklit ve korsan mallar ile mücadele,
- Çiftçilere doğrudan yardım verecek kuruluşların oluşturulması,
- Veterinerlik mevzuatına uyum sağlanması ve uygulanması,
- Sınır kontrolü altyapısının ve sınır kontrolörü sayısı bakımından eksikliklerin giderilmesi,
- Yolsuzlukla mücadele,
- AB yapısal fonlarının kullanımının kontrolü bakımından idari kapasitenin güçlendirilmesi,
- Kamu alımları alanındaki AB müktesebatına tam uyum sağlanması,
- AB vergi sistemine uyum ve sisteme elektronik olarak entegre olunması,
- Entegre kirlilik kontrolü ve önlenmesi,
- Topluluk mevzuatının tercümesi⁹¹.

⁹¹ **Ibid., s. 9**

[Romanya halen müktesebatın ancak % 60'ını tercüme edebilmiştir. Ancak tercüme edilen mevzuatın yaklaşık yarısının tekrar gözden geçirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, Romanya, ayda 6,000 sayfa tercüme yapılmasına imkan verecek idari yapılanmayı tamamlayamamıştır.]

2.3 AB Tarafından Romanya'ya Yapılan Mali Yardımlar

Topluluk, klasik ortaklık anlaşmaları olarak kabul edilen Ankara ve Atina Anlaşmalarından farklı olarak, ortak MDA ülkelerine, mali protokoller vasıtasıyla ikili ilişkiler çerçevesinde mali yardımda bulunmak yerine, Avrupa Anlaşmalarının amaçlarının yerine getirilebilmesi için çok taraflı bir çerçevede, mali yardımda bulunmayı öngörmüştür.

Böylece, Avrupa Anlaşmalarının mali yardımlara ilişkin kapsamını,

- Topluluğun PHARE Programı çerçevesinde sağladığı yardımlar ve/veya çok taraflı çerçevede ortak ülkelere sağlanabilecek yeni mali yardımlar ile
- Avrupa Yatırım Bankası tarafından bu ülkelere sağlanabilecek krediler oluşturmaktadır.

Ayrıca, Topluluğun, bazı özel durumlarda paranın konvertibilitesini, orta vadeli istikrar ve yapısal uyum çabalarını desteklemek amacıyla (ödemeler dengesi yardımları da dahil) geçici olarak mali yardım yapılması hususunu incelemesi de söz konusudur. Bu kapsamda, 1990 yılına kadar sadece üye ülkelere sağlanan makro-mali yardımlar, aralarında MDA ülkelerinin de bulunduğu bazı üçüncü ülkelere sağlanmıştır.

AT, MDA ülkelere ve böylece Romanya'ya yönelik mali yardımlarını; Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası yanı sıra PHARE, ISPA ve SAPARD programları vasıtasıyla gerçekleştirmiştir.

Bu kalemlere ilave olarak, Komisyon, 10.02.2004 tarihinde {SEC (2004)160⁹²}, Bulgaristan ve Romanya'ya katılımı takip edecek ilk üç yıl için (2007, 2008 ve 2009 yılları) toplam 15,4 milyar € tutarında yardım tahhüdünde bulunmayı kararlaştırmıştır.

⁹² "A Financial Package for the Accession Negotiations with Bulgaria and Romania", "Bulletin of the EU1/2-2004", paragraf 1.5.2

[1 Mayıs 2004 tarihinde AB'ye üye olan on ülkeye ise katılımı müteakip ilk üç yıl için toplam 9 milyar € yardım taahhüdünde bulunulmuştur.]

2.3.1 Avrupa Yatırım Bankası

AYB, Avrupa Anlaşmaları hükümleri çerçevesinde MDA ülkelerine 1995-2002 tarihleri arasında 16.9 milyar Euro kredi sağlamıştır. Aynı dönemde, Romanya'ya sağlanan krediler MDA ülkelerine verilen kredilerin yaklaşık yüzde 15'ine tekabül eden 2,5 milyar €'dur.

Romanya'ya proje bazında verilen AYB Kredileri aşağıda tablolatırılarak verilmektedir. AYB, Romanya'ya, 31/07/1991-15/09/2005 tarihleri arasında, 55 proje ile toplam 3,4milyar € kredi sağlamıştır.

Tablo 7: Romanya'ya Sağlanan Avrupa Yatırım Bankası Kredileri⁹³ (1991-2005)

SEKTÖR	ONAY TARİHİ	PROJE ADI	TUTAR (Milyon €)
Genel (kredi)	15/09/2005	Romanya HVB Bankası (GK II)	20
Sağlık, Eğitim	28/02/2005	Sağlık Sektörü Rehabilitasyon Projesi	66
Su Sistemi	28/02/2005	SAMTID	13
Genel (kredi)	23/11/2004	Romanya Kalkınma Bankası (GK II)	16
Genel (kredi)	10/09/2004	Romanya Kalkınma Bankası (GK II)	34
Su Sistemi	19/03/2004	İçme Suyu Altyapısı (Şehirler II)	29
Taşımacılık	24/12/2003	"ARAD-TIMISOARA-LUGOJ" Karayolu	200
Genel (kredi)	30/10/2003	Doğu Avrupa (SPIMINT) GK I	25
Sanayi	23/10/2003	"SCHWEIGHOFER" Kerestecilik San.	10
Sağlık, Eğitim	07/10/2003	Bükreş Okul Alt Yapı Rehabilitasyon Projesi	112
Sanayi	21/08/2003	"SCHWEIGHOFER" Kerestecilik San.	25
Sağlık, Eğitim	11/07/2003	Okul Alt Yapı Rehabilitasyon Projesi	131
Altyapı (Şehirler)	21/05/2002	Romanya Kalkınma Bankası	6
Altyapı (Şehirler)	21/05/2002	Romanya Kalkınma Bankası	17
Genel (kredi)	16/05/2002	Romanya Kalkınma Bankası	27
Taşımacılık	08/03/2002	Karayolu Rehabilitasyon Projesi	240
Hizmetler	08/03/2002	Sulina Kanalı Koruma Projesi	8
Taşımacılık	08/03/2002	Sulina Kanalı Koruma Projesi	30
Su Sistemi	08/03/2002	İçme Suyu Altyapısı (Şehirler)	55

⁹³ Veriler Avrupa Yatırım Bankası 1999-2004 yılları Yıllık Faaliyet Raporları ve AYB web sitesinden derlenmiştir.

Tablo 5: (Devam)

SEKTÖR	ONAY TARİHİ	PROJE ADI	TUTAR (Milyon €)
Genel (kredi)	17/09/2001	Romanya HVB Bankası (GK)	20
Genel (kredi)	18/05/2001	Romanya Citibank Bankası (GK)	20
Taşımacılık	19/12/2000	Bükreş Şehir Altyapısı	110
Enerji	08/12/2000	Ulusal Enerji İletim Şirketi	96
Taşımacılık	06/11/2000	Karayolu Rehabilitasyon Projesi IV	245
Taşımacılık	06/11/2000	Constanta Limanı Çevre ve Altyapı Projesi	2
Su Sistemi	06/11/2000	Constanta Limanı Çevre ve Altyapı Projesi	9
Taşımacılık	06/11/2000	Bükreş Metro Modernizasyon Projesi	115
Taşımacılık	06/11/2000	Demiryolu Modernizasyon Projesi II	15
Enerji	06/11/2000	Constanta Limanı Çevre ve Altyapı Projesi	5
Taşımacılık	06/11/2000	Bükreş - Taşımacılık Rehabilitasyon Projesi	7
Genel	09/08/2000	Yeniden İnşaa (Sel Hasarı)	250
Taşımacılık	27/12/1999	TAROM Filosu Yenileme	40
Taşımacılık	19/11/1999	Romanya Karayolları	210
Taşımacılık	19/11/1999	Bükreş - Taşımacılık Rehabilitasyon Projesi	63
Enerji	20/08/1999	Cluj Napoca Bölgesi Isıtma Sistemi	4
Taşımacılık	20/08/1999	Timisoara-Taşımacılık Rehabilitasyon Pro.	19
Taşımacılık	09/06/1999	Bükreş Metro Modernizasyon Projesi	60
Taşımacılık	24/07/1998	Karayolu Rehabilitasyon Projesi III	225
Taşımacılık	30/06/1998	Demiryolu Modernizasyon Projesi	200
Genel (kredi)	26/03/1998	ABN-AMRO Bankası Genel kredi	10
Sanayi	22/12/1997	MDF Üretim Fabrikası	47
Enerji	14/11/1997	Bükreş Isıtma Sistemi Rehabilitasyon Projesi	35
Haberleşme	14/11/1997	Haberleşme	40
Taşımacılık	27/03/1997	Bükreş Metro Modernizasyon Projesi	20
Taşımacılık	20/12/1996	Bükreş Metro Modernizasyon Projesi	20
Taşımacılık	25/10/1996	Karayolu Rehabilitasyon Projesi II	70
Taşımacılık	18/12/1995	CONSTANTA Limanı Rehabilitasyon Projesi	35
Enerji	31/10/1995	Isıtma ve Enerji Rehabilitasyon Projesi	60
Haberleşme	16/05/1995	Haberleşme	80
Enerji	13/12/1994	ROM-GAZ Rehabilitasyon Projesi	50
Taşımacılık	13/12/1994	ATS-Romanya	16
Taşımacılık	09/07/1993	ATS-Romanya	24
Taşımacılık	10/05/1993	Karayolu Rehabilitasyon Projesi I	65
Genel (kredi)	10/05/1993	APEX – Genel Kredi	30
Enerji	31/07/1991	Genel I	25
TOPLAM			3.405

2.3.2 Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD)

EBRD'nin kuruluş Anlaşması, aralarında Türkiye'nin de kurucu üye olarak yer aldığı 40 ülke, Komisyon ve AYB tarafından 29 Mayıs 1990 tarihinde Pariste imzalanmıştır⁹⁴. Taraflar, diğer bazı hususlar yanı sıra;

- Banka'nın kuruluş sermayesinin 10 milyar ECU olması⁹⁵,
- Topluluk, Topluluğa üye ülkeler ve AYB'nin bankanın yüzde 51 hissesine sahip olması,
- Bankanın 1991 yılının ilk yarısında faaliyete geçmesi,
- Komisyonun bir governor ataması ve idare meclisinde bir üye ile temsil edilmesi kararlaştırmıştır⁹⁶.

EBRD'nin, Romanya'da 1991-2004 yılları arasında finansman sağladığı projelerin tam listesi **Ek-2'de** verilmektedir. Banka, halihazırda, pazar ekonomisine açılmak ve bu geçişi hızlandırmak isteyen MDA ülkeleri, Bağımsız Devletler Topluluğu üyeleri ve Batı Balkan ülkelerine ekonomik, teknik ve kültürel alanlarda kredi, yatırım garantisi ve teknik yardım şeklinde imkanlar sağlamaktadır. Banka giderek çok partili bir demokratik rejimi, çoğulculuğu ve pazar ekonomisini gerçekleştirme hedeflerini ön planda tutan ülkelere kaynaklarını kullandırma eğilimindedir⁹⁷.

⁹⁴ “**90/674/EEC**: Council Decision of 19 November 1990 on the conclusion of the Agreement establishing the European Bank for Reconstruction and Development “, 21/12/1990 tarih ve L 372 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 1-2

“**97/135/EC**: Council Decision of 17 February 1997 providing that the European Community should subscribe for extra shares as a result of the decision to double the capital of the European Bank for Reconstruction and Development”, 22.02.1997 tarih ve L 052 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 15

⁹⁵ 31 Aralık 2003 tarihi itibarıyla, EBRD'nin sermayesi, 5.2 milyar Euro'su ödenmiş toplam 19 milyar Euro'dur. Türkiye, Bankanın sermayesine (60.4 milyon Euro'su ödenmiş) toplam 230 milyon Euro katkıda bulunmuştur. (“EBRD, Annual Report 2003-Annual Review and Financial Report”, s.37)

⁹⁶ “Bulletin of the European Communities, No: 5/1990”

⁹⁷ “Avrupa Birliği ve Türkiye”, Dış Ticaret Müsteşarlığı, 5. Baskı, Ankara Kasım 2002, s. 170

**Tablo 8: EBRD'nin Taahhütleri İçinde Romanya'nın Payı⁹⁸
(1991-2003, milyon Euro)**

	EBRD			Romanya	
	Romanya'ya Taahhütler	Toplam İçinde Pay (%)	Toplam Taahhütleri	(Proje Sayısı)	Toplam (Proje Sayısı)
1999	134	6,2	2.162	5	88
2000	126	4,7	2.673	4	95
2001	282	7,7	3.656	4	102
2002	447	11,5	3.899	6	102
2003	385	10,3	3.721	14	119
1991-2003	2.361	10,4	22.668	75	1.017

2.3.3 PHARE Programı

Konsey, 18 Aralık 1989 tarihinde, Komisyonun Polonya ve Macaristan'a yapılacak yardımlara ilişkin önerisini⁹⁹, Avrupa Parlamentosunun olumlu görüşü¹⁰⁰ doğrultusunda, EEC 3906/89 sayılı Tüzüğü¹⁰¹ benimsemiştir. Böylece, PHARE Programının hukuki çerçevesi belirlenmiştir. Konsey, Polonya ve Macaristan'dan sonra, insan haklarına saygı, liberal ekonomik ve çoğulcu demokratik sistemin benimsenmesi gibi bazı temel şartları yerine getiren diğer MDA ülkelerini de zaman içerisinde PHARE Programı kapsamına dahil etmiştir.

⁹⁸ Veriler EBRD'nin 1999-2003 yılları Yıllık Faaliyet Raporlarından derlenmiştir.

⁹⁹ “COM(89) 536 Final”, 24/11/1989 tarih ve C 296 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

¹⁰⁰ 22/01/1990 tarih ve C 015 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

¹⁰¹ 28/12/1989 tarih ve L 375 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

Bu çerçevede, Komisyonun önerisi¹⁰², AP'nun olumlu görüşü¹⁰³ doğrultusunda Romanya, "EEC 2698/90" sayılı Tüzük¹⁰⁴ ile PHARE Programına dahil edilmiştir.

Halihazırda, Bulgaristan ve Romanya'nın yanı sıra sekiz yeni üye ülke de PHARE programından yararlanmaktadır. Ancak, 1 Mayıs 2004 tarihinde AB'ye üye olan malum sekiz MDA ülkesi, 2003 yılı PHARE programına son kez dahil edilmişlerdir. Söz konusu üye ülkeler, devam eden projelerin tamamlanabilmesi amacıyla 2006 yılına kadar PHARE Programı kapsamında bulunabileceklerdir. Ayrıca, 2000 yılına kadar PHARE programından yararlanan Arnavutluk, Bosna Hersek ve Makedonya, 2001 yılından itibaren Batı Balkan ülkeleri için oluşturulan CARDS Programından yararlanmaktadırlar.

Tablo 9: PHARE Programı Kapsamında Romanya'ya Yapılan Yardımlar ¹⁰⁵
(1990-2002, milyon Euro)

	Romanya			Lehtar MDA Ülkeleri Toplamı		
	Tahhütler	Sözleşmeler	Ödemeler	Tahhütler	Sözleşmeler	Ödemeler
1990-1998	972	676	598	8.891	6.697	5.589
1999	212	152	60	1.338	1.218	766
2000	255	88	126	1.651	987	1.292
2001	288	220	149	424	228	188
2002	280	290	151	1.695	1.359	913
Toplam	2.007	1.426	1.084	13.999	10.489	8.748

¹⁰² "COM (90) 318", 31/07/1990 tarih ve C 191 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

¹⁰³ 17/09/1990 tarih ve C 231 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

¹⁰⁴ 21/09/1990 tarih ve L 257 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

¹⁰⁵ Veriler PHARE Programı 1998-2002 yılları Yıllık Raporlarından derlenmiştir.

2.3.4 ISPA

Katılım öncesi dönemde, AB'ye aday Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerinin çevre ve ulaştırma alt yapısını geliştirmek amacıyla oluşturulmuş mali yardım programıdır¹⁰⁶. 21 Haziran 1999 tarih ve 1267/99/EC sayılı Konsey Tüzüğü¹⁰⁷ ile oluşturulmuştur. 2000-2006 döneminde, ISPA programının yıllık bütçesi, on MDA ülkesi için yıllık 1.040 milyon Euro olarak ^{108,109} öngörülmüştür. Ancak, ISPA Programının bütçesi, 1 Mayıs 2004 tarihinde sekiz MDA ülkesinin AB üyeliği nedeniyle, Bulgaristan ve Romanya'yı kapsayacak bir şekilde 2004 yılı için 452 milyon Euro olarak revize edilmiştir.

2000-2004 yılları arasında, Romanya'da sürdürülen yaklaşık değeri 4 milyar € tutarındaki 47 adet projeye, ISPA programından yaklaşık 3 milyar € katkı (% 78) sağlanması Komisyon tarafından karara bağlanmıştır.

¹⁰⁶ Avrupa Birliği Sözlüğü, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, AB ile İlişkiler Genel Müdürlüğü, Ekim 2004, s. 32

¹⁰⁷ 26/06/1999 tarih ve L 161 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

¹⁰⁸ "Agenda 2000: For a Stronger and Wider Union", Bulletin of the EU, Supplement 5/97, s. 73, Tablo 4

¹⁰⁹ "Interinstitutional Agreement of 6 May 1999 between The European Parliament, The Council and the Commission on the budgetary discipline and improvement of the budgetary procedure", 18/06/1999 tarih ve C 172 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 12

Tablo 10: ISPA Kapsamında Finansman Katkısı Sağlanan Projeler (2000-2004)¹¹⁰

Referans	Proje Adı	Komisyon Kararı	Proje Değeri 1000 €	ISPA Katkısı	
				%	1000 €
2000/RO/16/P/PE/001	Piatra Neamt: Atık İşletmesi Programı	23/10/2000	13,846	75	10,384
2000/RO/16/P/PT/001	Bükreş-Fetesti : Demiryolu Ağı Rehabilitasyon P.	23/10/2000	308,972	75	231,729
2000/RO/16/P/PT/002	Bükreş-Girgiu: Karayolu Genişletme Çalışması	23/10/2000	65,810	66	43,434
2000/RO/16/P/PT/003	Bükreş-Cernavoda: Karayolu Genişletme Çalış.	23/10/2000	95,616	75	71,712
2000/RO/16/P/PE/003	Constanta: Atık Su İşleme Tesislerinin Rehabi.	16/11/2000	96,566	75	72,417
2000/RO/16/P/PE/006	Iasi: Su ve Atık Su Sistemi	22/12/2000	51,378	75	38,533
2000/RO/16/P/PE/002	Craiova: Atık Su Toplama Sistemi ve İşleme Tesislerinin Rehabilitasyonu	22/12/2000	70,378	75	52,783
2000/RO/16/P/PE/009	Valea Jiului: Danutoni Atık Su İşleme Tesisini Büyütme Projesi	22/12/2000	9,680	75	7,260
2000/RO/16/P/PE/010	Braila: Atık Su İşleme Geliştirme Projesi	15/02/2001	59,877	75	44,908
2000/RO/16/P/PE/011	Arad: Atık Su İşleme Geliştirme Projesi	15/02/2001	18,000	75	13,500
2000/RO/16/P/PA/001	Bükreş Atık Su İşleme Sistemi Teknik Yardım P.	22/02/2001	1,810	75	1,357
2000/RO/16/P/PT/004	Turnu Severin-Craiova, Karayolu Rehabilitasyonu	22/02/2001	117,002	75	87,752
2000/RO/16/P/PA/002	Drobeta-Lugoi Teknik Yardım Projesi	01/03/2001	1,500	75	1,125
2000/RO/16/P/PE/008	Cluj: Su ve Atık Su Sistemi Yenileme Projesi	31/05/2001	46,755	75	35,066
2001/RO/16/P/PE/012	Focsani: Atık Su İşleme Geliştirme Projesi	14/08/2001	15,876	74	11,748
2001/RO/16/P/PE/013	Oredea: Atık Su İşleme Tesisi Rehabilitasyon P.	14/08/2001	23,906	70	16,734
2001/RO/16/P/PT/005	IV Numaralı Karayolu Geçiş Projesi	14/08/2001	90,521	75	67,890
2001/RO/16/P/PE/015	Targu Mures: İçme Suyu ve Atık Su Sistemi G. P.	20/11/2001	27,909	75	20,932
2000/RO/16/P/PE/004	Timisiora: Atık Su İşleme Tesis. Rehabilitasyonu	04/12/2001	48,080	71	34,136
2000/RO/16/P/PE/005	Pascani: Su ve Atık Su Sistemi	12/12/2001	16,262	75	12,196
2001/RO/16/P/PT/006	Lugoj-Drobeta Turnu Severin: Karayolu Rehabilitasyon Çalışması	13/12/2001	184,015	75	138,011
2001/RO/16/P/PA/008	Curtici-Ssimeria: Macaristan Sınırında Demiryolu Ağı Rehabilitasyon Projesi	20/12/2001	800	75	600
2001/RO/16/P/PE/014	Ramnicu Valsea: Entegre Atık İşletmesi	11/04/2002	14,673	75	11,004
2000/RO/16/P/PE/007	Brasov: İçme Suyu ve Atık Su Sistemi Geliştirme Projesi	07/06/2002	58,708	71	41,683
2001/RO/16/P/PA/009	Uygulayıcı Kuruluşların İdari Kapasitesini Geliştirme Projesi	17/06/2002	605	100	605
2001/RO/16/P/PA/003	Baia Mare, Botosani, Drobeta, Galati, Deva ve Hunedoara: Teknik Yardım Projesi	17/09/2002	3,500	75	2,625

¹¹⁰ “The Mini ISPA Report 2000-2004”, Avrupa Komisyonu Çevre Genel Müdürlüğü, s 18-19

Tablo 8: (Devam)

Referans	Proje Adı	Komisyon Kararı	Proje Değeri 1000 €	ISPA Katkısı	
				%	1000 €
2002/RO/16/P/PE/023	Pietra Neamt: Su ve Atık Su Sistemi İyileştirme Projesi	10/12/2002	28,594	74	21,159
2002/RO/16/P/PE/019	Satu Mare: Su ve Atık Su Sistemi İyileştirme P.	13/12/2002	37,355	71	26,522
2002/RO/16/P/PE/021	Buzau: Su ve Atık Su Sistemi İyileştirme Projesi	13/12/2002	35,433	74	26,220
2002/RO/16/P/PA/011	Tuna Nehri Taşımacılığı Teknik Yardım Projesi	13/12/2002	2,000	75	1,500
2002/RO/16/P/PE/022	Sibiu: Su ve Atık Su Sistemi İyileştirme Projesi	18/12/2002	37,588	68	25,559
2002/RO/16/P/PE/018	Bacau: İçme Suyu ve Atık Su Sis. Geliştirme P.	01/09/2003	52,006	75	39,004
2003/RO/16/P/PT/007	Campina-Predeal: Demiryolu Ağı Rehabilitasyon Projesi	30/11/2003	199,485	75	149,614
2003/RO/16/P/PA/012	Uygulayıcı Kuruluşların İdari Kapasitesini Geliştirme Projesi	01/12/2003	7,000	100	7,000
2003/RO/16/P/PE/026	Pitesti: Su ve Atık Su Sistemi İyileştirme Projesi	01/12/2003	41,750	75	31,312
2003/RO/16/P/PA/013	Çevre Sektöründe Proje Hazırlama Teknik Yardım Projesi	01/12/2003	12,750	78	9,945
2001/RO/16/P/PE/017	Dambobita: Katı Atık Toplama, Taşıma ve İşleme Projesi	01/12/2003	25,894	75	19,420
2002/RO/16/P/PE/024	Teleorman: Entegre Atık İşletmesi	01/12/2003	20,801	75	15,600
2003/RO/16/P/PE/027	Galati: Katı Atık projesi	09/10/2004	23,000	75	17,250
2003/RO/16/P/PE/025	Bistrita: İçme Suyu Projesi	29/11/2004	22,500	75	16,875
2004/RO/16/P/PE/001	Botosani: İçme Suyu ve Atık Su Sistemi Gel. P.	29/11/2004	42,500	75	31,875
2003/RO/16/P/PE/008	Drobeta Tr. Severin İçme Suyu ve Atık Su Sistemi Geliştirme Projesi	06/12/2004	41,600	75	31,200
2003/RO/16/P/PE/025	Ramnicu Vilcea Su ve Atık Su Projesi	06/12/2004	29,000	75	21,750
2004/RO/16/P/PE/004	Baia Mare: Su İşletim Sistemi	08/12/2004	42,629	70	29,840
2004/RO/16/P/PE/003	Bükreş: WWTP	13/12/2004	108,300	65	70,395
2004/RO/16/P/PT/008	Deva-Orastie Karayolu Geçişi Projesi	13/12/2004	151,646	75	113,734

Toplam Proje Değeri 1000 €	Toplam ISPA Katkısı	
	%	1000 €
3,807,000	78	2,979,693

2.3.5 SAPARD

Katılım öncesi dönemde, AB'ye aday Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerinde sürdürülebilir tarımsal ve kırsal kalkınmayı desteklemek amacıyla oluşturulmuş mali yardım programıdır¹¹¹. 21 Temmuz 1999 tarih ve 1268/99/EC sayılı Konsey Tüzüğü¹¹² ile oluşturulmuştur. SAPARD programının yıllık bütçesi, 2000-2006 döneminde on MDA ülkesi için 520 milyon Euro olarak ^{113,114} öngörülmüştür. Ancak, SAPARD Programının bütçesi 2003 yılı ertesinde, sekiz MDA ülkesinin AB üyeliği nedeniyle, Bulgaristan ve Romanya'yı kapsayacak bir şekilde 2004 yılı için 225.2 milyon Euro olarak revize edilmiştir.

Romanya'ya SAPARD Programından, 2000-2006 yılları arasında sağlanması öngörülen mali yardımlar tablolaştırılarak aşağıda sunulmaktadır. Söz konusu dönem için, ilgili projeler bakımından toplam kamu harcamaları içerisinde AB'nin katkısı % 75 dolayında bulunmaktadır.

¹¹¹ Avrupa Birliği Sözlüğü, *op.cit.*, s. 41

¹¹² 16/09/1999 tarih ve L 244 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

¹¹³ "Agenda 2000: For a Stronger and Wider Union", *op.cit.*, s. 73, **Tablo 4**

¹¹⁴ "Interinstitutional Agreement of 6 May 1999", *op.cit.*, s12

Tablo 11: 2000-2006 Dönemi Sapard Programı Kapsamında Romanya Mali Programı¹¹⁵
(milyon €)

Toplam Harcamalar	Kamu Harcamaları	AB Katkısı	Ulusal Kamu Harcamaları	Özel Sektör Katkısı	
1=2+5	2=3+4	3	4	5	
- İşlenmiş Tarım ve balıkçılık ürünlerinin rekabet gücünün güçlendirilmesi	588	297	223	74	291
- Kırsal kalkınma ve tarım altyapısının güçlendirilmesi	492	492	369	123	0
- Kırsal ekonominin güçlendirilmesi	1.025	599	449	150	426
- İnsan kaynaklarının güçlendirilmesi	90	90	69	21	0
T O P L A M					
2.195	1.478	1.110	368	717	

2.3.6 Romanya'ya Yapılan Makro-mali Yardımlar

Başlangıçta, 1968/88/AET sayılı Tüzüğe istinaden, üye ülkelere içinde buldukları ödemeler dengesi güçlüklerini aşabilmelerini temin edecek bir araç olarak öngörülen makro-mali yardımlar, 1990 yılından beri üçüncü ülkelere¹¹⁶, özellikle bazı MDA ülkelerine, ağırlıklı olarak geçiş sürecinde ekonomik ve siyasi reformların desteklenmesi amacıyla yararlandırılmaktadır.

¹¹⁵ “Romanian National Agricultural Rural Development Plan As modified by Commission Decision of 17/09/2004”, s. 0327,

{<http://www.europa.eu.int/comm/agriculture/external/enlarge/countries/romania/plan/2004>}

¹¹⁶ Makro-mali yardımlardan yararlanan üçüncü ülkeler:

- **MDA Ülkeleri :** Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Letonya, Litvanya, Macaristan, Romanya, Slovakya
- **Batı Balkan Ülkeleri:** Arnavutluk, Bosna-Hersek, Makedonya, Sırbistan-Karadağ
- **Akdeniz Ülkeleri:** Cezayir, İsrail
- **Bağımsız Devletler Topluluğu:** Beyaz Rusya, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Tajikistan, Ukrayna

Romanya'ya en son 1999 yılında 200 milyon Euro, Bulgaristan'a ise, 1997 ve 1999 yıllarında toplam 350 milyon Euro makro mali yardım taahhüdünde bulunulmuş, diğer MDA ülkelerine ise, 1994 yılından sonra makro mali yardım taahhüdünde bulunulmamıştır. MDA ülkelerine, 1.1.1990-31.12.1999 tarihleri arasında toplam 3.3 milyar Euro makro-mali yardım taahhüdünde bulunulmuştur. 1999 yılı sonu itibarıyla, MDA ülkelere sağlanan makro mali yardımların toplam içerisindeki payı % 63.4'dür. Aynı dönemde, Batı Balkan ülkelere sağlanan makro mali yardımların toplam içerisindeki payı % 5.9, 2000-2003 döneminde ise % 83'dür.

AT, 1.1.1990-31.12.2004 tarihleri arasında, çeşitli üçüncü ülkelere toplam 6.089 milyar Euro makro mali yardım taahhüdünde¹¹⁷ bulunmuştur.

Tablo 12: Romanya'ya AT Tarafından Yapılan Makro Mali Yardımlar¹¹⁸

	Tutar (milyon Euro)	Konsey Kararı
Romanya I	375	22.07.1991 tarih ve 91/384/EEC sayılı
Romanya II	80	27.11.1992 tarih ve 92/551/EEC sayılı
Romanya III	125	20.06.1994 tarih ve 94/369/EC sayılı
Romanya IV	200	08.11.1999 tarih ve 99/732/EC sayılı
Toplam	780	

¹¹⁷ **COM(2005)245 final, 08 Haziran 2005**

“Report from Commission to the Council and the European Parliament on the implementation of macro-financial assistance to third countries in 2004”, s. 7

{2004 yılında, Konsey aldığı üç yeni Karar ile: 29 Nisan 2004 tarih ve 2004/580/EC sayılı Karar ile Arnavutluğa 25 milyon € yeni makro-mali yardım taahhüdünde bulunmuş, 7 Aralık 2004 tarihli iki Karar ile de Sırbistan-Karadağ (2004/862/EC) ve Bosna-Hersek'e (2004/861/EC) önceki Kararlarına atıfta bulunarak makro-mali yardım taahhütlerini sürdürmeyi kararlaştırmıştır. (ibid. s.3)}

¹¹⁸ **COM(2004)523 final, 28 Temmuz 2004**

“Report from Commission to the Council and the European Parliament on the implementation of macro-financial assistance to third countries in 2003”, s. 63

2.4 Romanya'nın AB Programlarına ve Ajanslarına Katılımı

Romanya'nın, 1998-2001 döneminde, her bir Topluluk programına katılımı ile ilgili olarak ayrı ayrı Ortaklık Konseyi Kararı alınmıştır. Bu çerçevede, Ortaklık Konseyinin,

- 17 Ekim 2001 tarih ve 6/2001 sayılı Kararıyla “**Kültür 2000 Programı**”na¹¹⁹,
- 15 Mayıs 2001 tarih ve 5/2001 sayılı Kararıyla “**Socrates II ve Gençlik Programları**”na¹²⁰,
- 13 Ekim 2000 tarih ve 4/2000 sayılı Kararıyla “**Gençlik Programı**”na¹²¹ ve
- 29 Eylül 2000 tarih ve 3/2000 sayılı Kararıyla “**Eğitim ve Staj**”¹²² programlarına Romanya'nın katılımı sağlanmıştır.

Ayrıca, Romanya'nın Avrupa Çevre Ajansına katılımına dair AT ile Romanya arasındaki Anlaşma¹²³ 18 Haziran 2001 tarihinde imzalanmıştır.

Ancak, Topluluk 2001 yılı ertesinde, aday ülkelerin Topluluk programlarına katılımlarına dair, ayrı ayrı tek çerçeve kararı alınmasını benimsemiş ve bu çerçevede, 18.02.2002 tarih ve 1/2002 sayılı Romanya-AB Ortaklık Konseyi Kararı¹²⁴ ile Topluluk ile Romanya arasında tek çerçeve kararı alınmıştır.

¹¹⁹ 21/11/2001 tarih ve L 304 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0017

¹²⁰ 11/08/2001 tarih ve L 217 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 009

¹²¹ 17/11/2000 tarih ve L 290 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0033

¹²² 02/12/2000 tarih ve L 303 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0031

¹²³ 07/08/2001 tarih ve L 213 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s.21-28

¹²⁴ 06/04/2002 tarih ve L 091 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

Romanya'nın AB Programlarına ve Ajanslarına Katılımı**Tablo 13: Romanya'nın Çeşitli Topluluk Programlarına Katılımı¹²⁵**
(25 Kasım 2005 tarihi itibarıyla)

Topluluk Programı	Mutabakat Zaptı İmza Tarihi
Tüketici Politikası ("Consumer Policy") [2004-2007]	01/01/2005
eTrans-Avrupa Şebekeleri ("eTEN") [2000-2006]	14/06/2004
Kamu İdareleri Arasında Veri Değişimi ("Interchange of Data btw. Adms.-IDA") [1998-2004]	10/12/2003
Avrupa için Akıllı Enerji ("Intelligent Energy for Europe") [2003-2006]	05/09/2003
Fiscalis 2007 [2003-2007]	29/08/2003
Gümrükler 2007 ("Customs 2007") [2003-2007]	18/07/2003
Kamu Sağlığı ("Com. action in the field of public health") [2003-2008]	03/04/2003
Çevre için Mali Araç ("Financial Instrument for the Environment-LIFE III")	18/03/2003
eİçerik ("eContent") [2001-2005]	13/03/2003
İstihdam Alanında Teşvik Önlemleri ("Incentive Measures in the field of employment") [2001-2005]	29/01/2003
Sivil Koruma ("Civil Protection Mechanism") [2002-]	01/01/2003
Çevre Koruma-Sivil Toplum Kuruluşları ("Env. Protec. NGOs") [2002-2006]	10/12/2002
Altıncı Çerçeve Programı ("6th RTD Framework Programme") [2002-2006]	29/10/2002
Ayrımcılık ile Mücadele ("Combat Discrimination") [2001-2006]	23/07/2002
Sosyal Dışlanmayla Mücadele ("Combat Social Exclusion") [2001-2005]	23/07/2002
Kadın-Erkek Eşitliği ("Gender Equality") [2001-2005]	23/07/2002
Şirketler ve KOBİ'ler ("Entreprise & SMEs") [2001-2005]	28/06/2002
Culture 2000 [2000-2006] (°)	01/12/2001
Socrates II [2000-2006] (°)	15/05/2001
Youth [2000-2006] (°)	15/05/2001
Leonardo da Vinci II [2000-2006] (°)	29/09/2000

(°): Ortaklık Konseyi Kararı

Romanya'nın;

- **bilahare katılacağını beyan ettiği programlar:** "Media plus" [2001-2005] ve "Media-Training" [2001-2005],
- **tam katılım sağlayacağını beyan ettiği programlar:** "Promoting active European citizenship" [2004-2006],
- **halen tam katılım sağlayacağı yönünde beyanı bulunmayan programlar:** "Marco Polo" [2003-2010], "Safer Internet plus" [2005-2008], "eContent plus" [2005-2008], "Erasmus Mundus" [2004-2008], "eLearning" [2004-2006], "Promoting bodies in the field of education and training" [2004-2006], "Promoting bodies in the field of youth" [2004-2006], "Promoting bodies in the field of culture" [2004-2006], "Daphne II" [2004-2008], "Framework programme for Judicial cooperation in civil matters" [2002-2006], "Framework programme for police and judicial cooperation in criminal matters – AGIS" [2003-2007], "Pericles" [2002-2005] ve "Hercule" [2004-2006],

Mutabakat Zaptı Komisyon tarafından hazırlanan programlar : "Safer Internet Action Plan (former Safer use of the Internet)" [1999-2004] ve "Safer Internet Action Plan" (former eSafe) [1999-2004]

¹²⁵ Topluluk Programları veri bankası :

{http://europa.eu.int/comm/enlargement/programmes_communautaires/}

2.5 Romanya'ya Yabancı Sermaye Yatırımları

Birleşmiş Milletler tarafından yayımlanan “**2004 yılı Dünya Yatırım Raporu ('World Investment Report 2004')**”nda¹²⁶; Dünya genelinde, yabancı sermaye girişleri ve çıkışları, sırasıyla, 1992-97 döneminde yıllık ortalama 311 milyar dolar giriş ve 328 milyar dolar çıkış, 2003 yılı için ise, 560 milyar dolar giriş ve 612 milyar dolar çıkış olarak belirtilmektedir. AB-15 için ise, 1992-97 döneminde yıllık ortalama toplam yabancı sermaye girişleri (**çıkışlar**) içerisinde % 30 (**% 44**) olan payının, 2003 yılında % 52'ye (**% 55**) yükseldiği görülmektedir.

Romanya'da, 1997-2003 yılları arasında giderek artan bir şekilde yabancı sermaye yatırımlarının gerçekleştiği gözlenmektedir. 1992-97 yılları arasında, yıllık ortalama 400 milyon dolar yabancı sermaye girişi gerçekleşirken, 1998-2003 yılları arasında her yıl 1 milyar doların üzerinde giriş gerçekleşmiştir. Böylece, 1995 yılında, yabancı sermaye girişlerinin gayri safi yurtiçi hasıla içerisinde % 2.3 olan payı, 2003 yılında % 23.4'e yükselmiştir. 2002 Yılında Romanya'da, AB-15 çıkışlı kümülatif yabancı sermaye toplamı 3.6 milyar Euro¹²⁷ düzeyindedir.

¹²⁶ “UN-World Investment Report 2004, the Shift Towards Services”, **BM, Cenevre, 2004**

¹²⁷ Avrupa Komisyonu, “DG Trade A2/CG/SG/WB”, Haziran 2004

Romanya'ya Yabancı Sermaye Yatırımları**Tablo 14: Romanya'ya Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları (1997-2003)¹²⁸**

(milyon \$)

	1992-97 (yıllık ortalama)	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Girişler	402	2,031	1,041	1,037	1,157	1,144	1,566
Çıkışlar	-	-9	16	-11	-17	16	56

	1980	1985	1990	1995	2000	2002	2003
K Ü M Ü L A T İ F							
Girişler	821	6,480	8,873	12,693
Çıkışlar	66	121	142	155	211
G İ R İ Ş L E R (Kümülatif, GSYİH içerisinde % pay)							
Yunanistan	9.3	20.2	6.7	9.3	11.0	11.7	9.8
Türkiye	12.9	13.8	7.4	8.6	9.4	9.5	7.6
Romanya	2.3	17.5	19.4	23.4
Ç I K I Ş L A R (Kümülatif, GSYİH içerisinde % pay)							
Yunanistan	6.0	7.1	3.5	2.6	5.1	6.7	5.7
Türkiye	0.8	0.8	1.8	2.7	2.3
Romanya	0.2	0.3	0.4	0.3	0.4

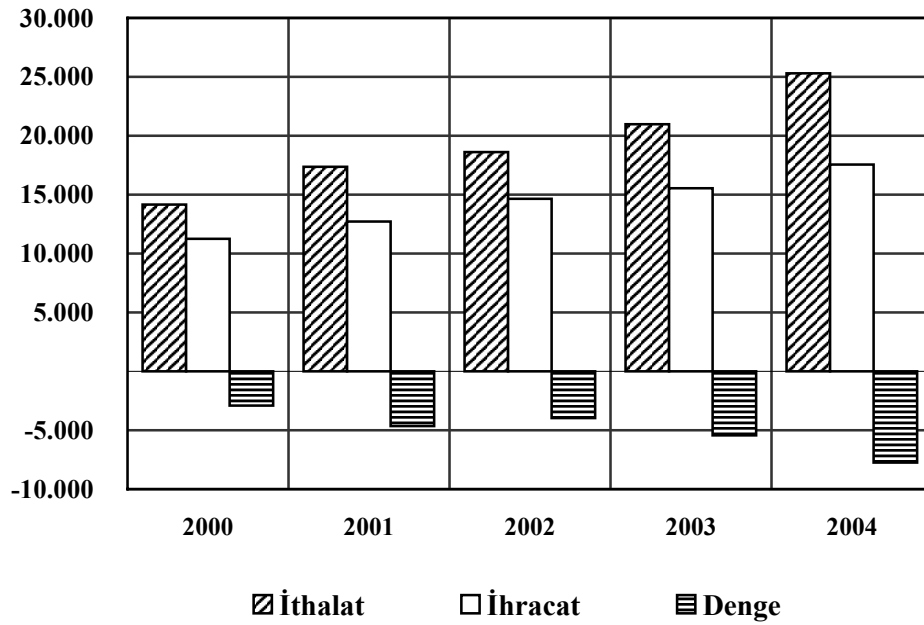
¹²⁸ “UN-World Investment Report 2004, the Shift Towards Services”, BM, Cenevre, 2004, Ekler “B.1 ilâ B.6”, s. 367-399

2.6 Romanya'nın Dış Ticareti

2004 yılında Romanya'nın GSYİH'sı 57 milyar Euro, ithalatı 25.3 milyar Euro, ihracatı 17.6 milyar Euro ve ihracatının GSYİH'ya oranı % 30,6'dır.

Tablo 15: Romanya'nın Dış Ticareti (milyar €)

Yıllar	İthalat	Yıllık Değişim (%)	İhracat	Yıllık Değişim (%)	Denge	Hacim
2000	14.160		11.244		-2.915	25.404
2001	17.365	22,6	12.713	13,1	-4.652	30.078
2002	18.613	7,2	14.634	15,1	-3.979	33.247
2003	20.978	12,7	15.531	6,1	-5.447	36.508
2004	25.312	20,7	17.560	13,1	-7.752	42.872
Yıllık Ortalama Artış		15,6		11,8		14,0

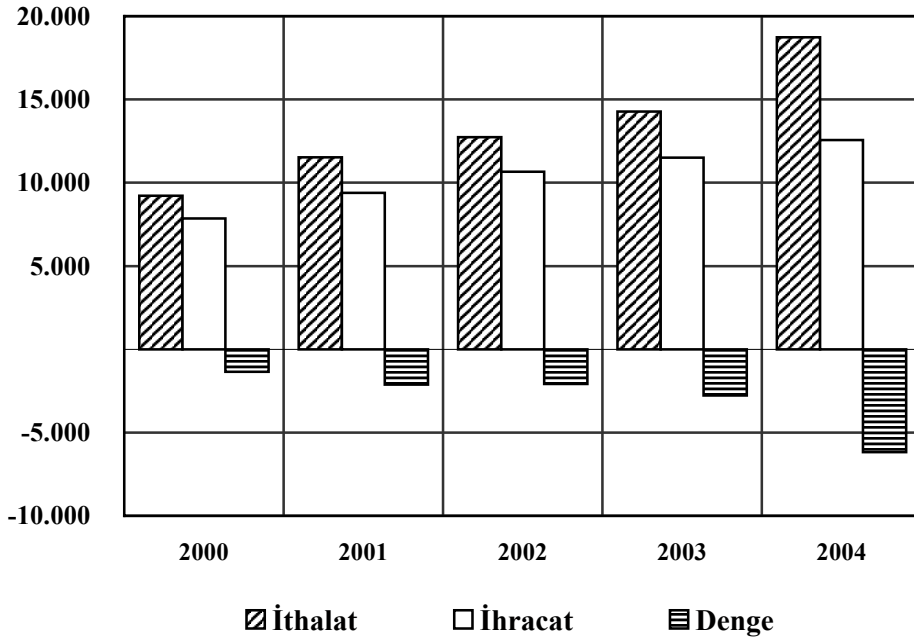
Kaynak: IMF ("Dots")

Romanya'nın Dış Ticareti

AB-25, 2004 yılında, Romanya'nın birinci ihracat ve ithalat ortağı konumundadır. 2000-2004 döneminde AB'nin Romanya'dan ithalatı yıllık olarak ortalama % 12,4 ve Romanya'ya ihracatı % 19,4 oranında artmıştır. 2004 yılında, AB'nin Romanya'dan ithalatı, AB'nin toplam ithalatının % 1.37'sine, Romanya'ya ihracatı ise, toplam ihracatının % 1.87'sine karşılık gelmektedir.

Tablo 16: Romanya'nın AB-25 ile Dış Ticareti (milyar €)

Yıllar	İthalat	Yıllık Değişim (%)	AB'nin Payı(%)	İhracat	Yıllık Değişim (%)	AB'nin Payı (%)	Denge	Hacim
2000	9.211		65,05	7.860		69,90	-1.352	17.071
2001	11.519	25,1	66,33	9.398	19,6	73,92	-2.121	20.917
2002	12.739	10,6	68,44	10.657	13,4	72,82	-2.082	23.396
2003	14.273	12,0	68,04	11.498	7,9	74,04	-2.775	25.771
2004	18.735	31,3	74,02	12.564	9,3	71,55	-6.171	31.299
Yıllık Ortalama Artış		19,4			12,4			16,4

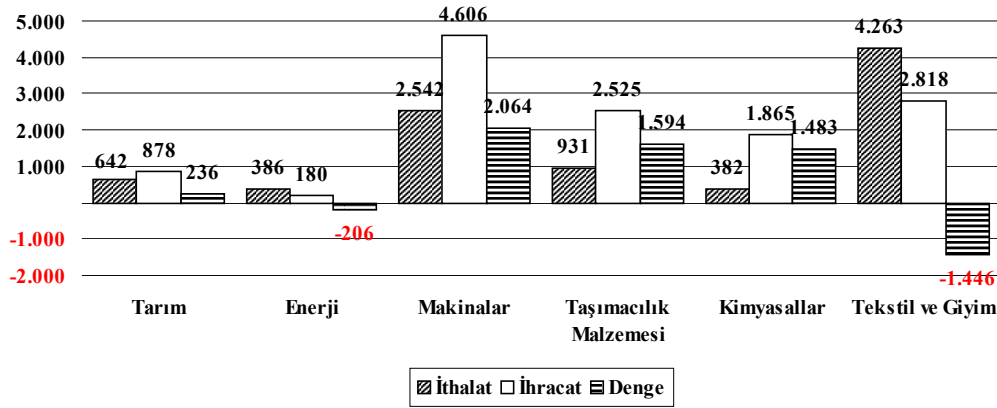

Romanya'nın Dış Ticareti

Romanya, 2004 yılında, AB-25'in toplam ithalatı içerisinde en yüksek paya sahip olan ülkeler arasında 18'inci, ihracatında ise 12'inci ülke konumundadır. AB-25'in 2004 yılında Romanya ile sektörel dış ticareti incelendiğinde ise, makinalar sektöründeki ihracatının (4,6 milyar €) ve tekstil ve giyim sanayi sektöründe ise ithalatının (4,3 milyar €) en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir.

AT'nin Romen Firmaları aleyhine açtığı anti-damping soruşturmaları Ek-3'de verilmektedir.

Tablo 17: AB-25'nin Romanya ile Sektörel Dış Ticareti (2004)

Kaynak: Eurostat ("statistical regime 4")

Türkiye, AB-25'in ardından (% 73), % 5,4 payla Romanya'nın ikinci büyük ticaret ortağı durumundadır.

Tablo 18: Ülkeler İtibarıyla Romanya'nın 2004 Yılı Dış Ticareti (Milyar €)

İthalat			İhracat			Hacim		
1	AB-25	18.735 74,0	1	AB-25	12.564 71,5	1	AB-25	31.299 73,0
2	Rusya	1.446 5,7	2	Türkiye	1.238 7,0	2	Türkiye	2.326 5,4
3	Türkiye	1.089 4,3	3	ABD	664 3,8	3	Rusya	1.507 3,5
4	Çin	854 3,4	4	Çin	328 1,9	4	Çin	1.182 2,8
5	ABD	478 1,9	5	Bulgaristan	290 1,7	5	ABD	1.142 2,7
6	Ukrayna	467 1,8	6	Sırbistan	154 0,9	6	Ukrayna	533 1,2
7	Brezilya	218 0,9	7	Hırvatistan	137 0,8	7	Bulgaristan	486 1,1
8	G. Kore	212 0,8	8	Moldovya	137 0,8	8	İsviçre	304 0,7
9	İsviçre	209 0,8	9	Suriye	125 0,7	9	G. Kore	289 0,7
10	Kazakistan	206 0,8	10	Mısır	120 0,7	10	Kazakistan	229 0,5

3. Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

Katılım, AB müktesebatı¹²⁹ olarak bilinen, AB sistemine ve AB kurumsal çerçevesine bağlanan hak ve yükümlülüklerin kabulünü gerektirir. AB'ye üye olan ülkeler AB müktesebatını katılım tarihindeki haliyle uygulamak zorundadırlar. Bir başka ifadeyle, katılım müzakerelerinde, bir aday ülkenin AB müktesebatının hangi kısımlarına uyacağı ya da uymayacağı gibi bir tartışma gerçekleşmemektedir. Aksine, birinci genişlemeden başlayarak tüm aday ülkelerin müktesebatın tamamına uyum sağlaması kuralı benimsenmiştir.

Bununla birlikte, aday ülkelerin ekonomik, sosyal ve kültürel farklılıklarından kaynaklanan nedenlerle, AB müktesebatının üstlenilmesinde, müzakereler sırasında belirlenen bazı geçici tedbirlerin alınması söz konusu olabilmektedir. Ancak, bu çerçevede aday ülke tarafından yapılan geçiş süresi taleplerinin; süre ve kapsam bakımından sınırlı olması gerekmektedir.

¹²⁹ **Müktesebat:** Avrupa Birliğinin temelini oluşturan Antlaşmaların içeriği, ilkeleri ve siyasi hedefleri, Antlaşmalar uyarınca kabul edilen mevzuat ve kararlar ve Adalet Divanının kararları; AB çerçevesinde kabul edilen hukuken bağlayıcı olan veya olmayan diğer işlemler (örneğin, kurumlararası anlaşmalar, ilke kararları, bildirimler, tavsiyeler, kılavuzlar); ortak dış ve güvenlik politikası çerçevesinde kabul edilmiş ortak eylemler, ortak tutumlar, deklarasyonlar, sonuç bildireleri ve diğer işlemler; adalet ve içişleri çerçevesinde kabul edilmiş ortak eylemler, ortak tutumlar, imzalanmış sözleşmeler, ilke kararları, bildirimler ve diğer işlemler; Topluluklar tarafından veya Topluluklar ve üye devletler tarafından birlikte akdedilmiş uluslararası anlaşmalar ve üye devletlerin AB faaliyetlerine ilişkin olarak aralarında akdettikleri uluslararası anlaşmalar (bkz. Türkiye İçin Müzakere Çerçeve Belgesi)

Not: Başlangıçta aday ülkelerin üstlenecekleri mevzuatın Avrupa Topluluklarına ilişkin olmasından dolayı kullanılan Topluluk müktesebatı ("Acquis Communautaire") terimi yerine, AB Antlaşmasının yürürlüğe girmesi ertesinde; müktesebatın ikinci ve üçüncü sütunlara ilişkin mevzuatı da kapsamı nedeniyle, AB müktesebatı ("Union Acquis") terimi kullanılmaktadır.

Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

Benzer bir şekilde, aday ülkelerin üyeliği ile birlikte oluşacak yeni duruma mevcut üye ülkelerin daha kolay uyum sağlamalarını teminen, hassas bazı sektörler bakımından, yine sınırlı sayıda ve sürede olmak üzere, AB lehine, yeni üye ülkelere sınırlamalar getirilebilmektedir.

Çalışmanın bu kısmında, gerek Türkiye Ulusal Programında (2003), gerek son genişlemenin yanı sıra Bulgaristan ile Romanya'nın Katılım Antlaşmalarında kullanılan ve 31 başlıktan oluşan AB müktesebatı sistematığı kullanılmıştır.

AB'ye aday ülkelerden Bulgaristan ve Romanya'nın Katılım Antlaşması¹³⁰ 25 Nisan 2005 tarihinde imzalanmıştır. Her iki aday ülkenin mükellefiyetlerini yerine getirmeleri ve Antlaşmanın onay işlemlerinin tamamlanması halinde 1 Ocak 2007¹³¹ tarihinde AB'ye üye olmaları beklenmektedir.

Romanya'nın Katılım Antlaşmasında, 9 müktesebat başlığı altında toplam 31 mevzuat için geçiş düzenlemesi verilmiştir. Ancak, bahse konu müktesebat başlıklarından "Kişilerin Serbest Dolaşımı" başlığı altında Romanya'ya sınırlama getirilmiştir.

¹³⁰ Bulgaristan ve Romanya ile AB arasında Katılım Antlaşması imzalanmış olması nedeniyle, anılan iki aday ülke "Katılımcı Ülkeler ('Acceding Countries')" olarak anılmaktadır.

¹³¹ Rekabet Politikası alanında Romanya'nın mükellefiyetlerine getirmemesi halinde, Komisyonun bu alanda hazırlayacağı rapora istinaden, Konsey nitelikli oy çokluğu ile katılım tarihini 1 yıl erteleyebilir.

3.1 Kişilerin Serbest Dolaşımı

1. Tek Avrupa işçi pazarı hakkında 1612/68/EEC Sayılı Konsey Tüzüğü¹³² (Son Değişiklik: 2434/92/EEC Sayılı Konsey Tüzüğü¹³³)
2. Hizmetlerin sunulması çerçevesinde işçilerin gönderilmesine ilişkin 16.12.1996 tarih ve 96/71/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi¹³⁴
3. 1612/68/EEC sayılı Tüzüğü tadil eden ve 64/221/EEC, 68/360/EEC, 68/360/EEC, 72/194/EEC, 73/148/EEC, 75/34/EEC, 75/35/EEC, 90/364/EEC, 90/365/EEC ve 93/96/EEC sayılı Direktifleri yürürlükten kaldıran, üye ülkeler işçilerinin ve bunların ailelerinin dolaşımı ve ikamet hakkı ile ilgili kısıtlamaların kaldırılması hakkında 29 Nisan 2004 tarih ve 2004/38/EC¹³⁵ sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi

1612/68/EEC Sayılı Konsey Tüzüğü'nün 1 ilâ 6'ncı maddelerinden sapma olarak, Romanya'dan mevcut üye ülkelere gelecek işçiler hakkındaki geçiş düzenlemesi:

(a) **mevcut üye ülkeler katılım tarihinden sonra, 2 yıl boyunca kendi ulusal mevzuatlarını (ya da ikili anlaşma hükümlerini) uygulayabilir: 01.01.2009**

(i) Konsey, katılım tarihinden sonra 2 yıl dolmadan, Komisyon tarafından sunulacak rapor çerçevesinde, geçici düzenlemelerinin işleyişini gözden geçirir.

¹³² 19/10/1968 tarih ve L 257 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0002

¹³³ 30/04/2004 tarih ve L 158 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0077

¹³⁴ 21/01/1997 tarih ve L 018 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001

¹³⁵ 1612/68/EEC sayılı Tüzüğü değiştiren, 64/221/EEC, 68/360/EEC, 72/194/EEC, 73/148/EEC, 75/34/EEC, 75/35/EEC, 90/364/EEC, 90/365/EEC ve 93/96/EEC sayılı Direktifleri iptal eden, üye ülkeler işçilerinin ve bunların ailelerinin dolaşımı ve ikamet hakkı ile ilgili kısıtlamaların kaldırılması hakkında 29/04/2004 tarih ve 2004/38/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi

Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

- (ii) Romanya'nın talebi üzerine ve talebin iletilmesinden en fazla 6 ay sonra tamamlanacak şekilde, yukarıda belirtilen gözden geçirme bir kez daha yapılabilir.
- (iii) Mevcut üye ülkeler, gözden geçirmenin tamamlanması ertesinde ve katılım tarihinden sonra 2 yıl dolmadan, Komisyona ulusal mevzuatlarını uygulamaya devam edip etmeyeceklerini bildirirler. Böyle bir bildirim yapılmadığı durumlarda 68/1612/EEC sayılı Konsey Tüzüğü'nün 1 ilâ 6 maddeleri uygulanır.
- (b) mevcut üye ülkeler bu geçiş düzenlemesini katılım tarihini müteakip 5'inci yıl sonuna kadar uygulayabilirler: 01.01.2012**
- (i) Mevcut üye ülkelerde, katılım tarihinde, yasal olarak kesintisiz en az 12 ay çalışmış Romanya Vatandaşları, ilgili üye ülke pazarında serbestçe çalışabilir, ancak ulusal mevzuatını uygulayan diğer üye ülkelerde bu haktan yararlanamazlar.
- (ii) Mevcut üye ülkelerde, katılım tarihinden sonra, yasal olarak kesintisiz en az 12 ay çalışmış Romanya Vatandaşları da bu haktan yararlanır.
- (iii) Kendi istekleri ile işlerinden ayrılanlar "i-ii" de belirtilen haklardan yararlanamazlar,
- (iv) Katılım tarihinde, ilgili mevcut üye ülkede ya da ulusal mevzuatın uygulandığı dönemde, 12 aydan daha az çalışmış olan Romanya vatandaşları "i-ii" de belirtilen haklardan yararlanamazlar.

(c) Bu geçiş düzenlemesi, mevcut üye ülkelerin iş pazarının ciddi sorunlarla karşılaşması durumunda ve katılım tarihini müteakip en çok 7'inci yıl sonuna kadar uygulanabilir : 01.01.2014

- (i) Katılım tarihini müteakip 5'inci yıl sonunda, kendi ulusal mevzuatını uygulayan mevcut üye ülkelerden biri, iş pazarının ciddi sorunlarla karşılaşması durumunda ve Komisyona bildirimde bulunması halinde, ulusal mevzuatını katılım tarihini müteakip 7'inci yıl sonuna kadar uygulayabilir. Böyle bir bildirim yapılmadığı durumlarda 68/1612/EEC sayılı Konsey Tüzüğü'nün 1 ilâ 6 maddeleri uygulanır.
- (ii) 68/1612/EEC sayılı Konsey Tüzüğü'nün 1 ilâ 6 maddelerini, katılım tarihini müteakip 7'inci yıl bitmeden uygulayan mevcut üye ülkeler, iş pazarlarının ciddi sorunlarla karşılaşması, yaşam standardının tehlike altında olması ve istihdamın bir bölge ya da iş kolunda tehdit altında bulunması halinde:
- İlgili mevcut üye ülke Komisyonu ve diğer üye ülkeleri bilgilendirir.
 - İlgili üye ülke, sağladığı bu bilgiler ışığında, Komisyondan, 68/1612/EEC sayılı Konsey Tüzüğü'nün 1 ilâ 6 maddelerinin uygulamasının, şartlar normale dönene kadar, kısmen ya da tamamen askıya alınmasını isteyebilir.
 - Komisyon, böyle bir talebin yapılması halinde, en fazla 2 hafta içerisinde askıya alma ile ilgili kararını verir ve Konseye bildirimde bulunur.
 - Herhangi bir üye ülke, Komisyonun Konseye yaptığı bildirimini müteakip 2 hafta içerisinde Konseye kararın gözden geçirilmesi

Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

talebinde bulunabilir. Konsey, talebin yapılmasını müteakip iki hafta içerisinde, nitelikli oy çokluğu ile karar alır.

Yukarıdaki paragraftaki şartlar altındaki bir üye ülke, acil ya da beklenmeyen şartlar altında, Komisyona yapacağı gerekçeli bildirimden ardından, 68/1612/EEC sayılı Konsey Tüzüğü'nün 1 ilâ 6 maddelerinin uygulamasını askıya alabilir.

(iii) 68/1612/EEC sayılı Konsey Tüzüğü'nün 1 ilâ 6 maddelerinin uygulamasının askıya alındığı durumlarda: Aşağıda belirtilen şartlar altında, Romanya tarafından mevcut üye ülkelere ya da mevcut üye ülkeler tarafından Romanya'ya, anılan Tüzüğü'nün 11'inci maddesi uygulanır

- Katılım tarihinde, ilgili üye ülkede yasal olarak çalışanla birlikte oturan ve çalışanın ailesi {Tüzüğü'nün 10(1)(a) maddesinde belirtilen aile}, katılımla birlikte anılan üye ülkede istihdam piyasasına katılır. Katılım tarihinde, yasal olarak kesintisiz en az 12 ay çalışmamış olanların aileleri bu haktan yararlanmazlar.
- Katılımdan sonra ve geçici düzenlemelerin uygulandığı sırada, bir üye ülkede yasal olarak çalışanın ailesi {Tüzüğü'nün 10(1)(a) maddesinde belirtilen aile}, oturum izninin alınmasını müteakip 18 ay sonra ya da Katılımdan üç yıl sonra çalışma iznine sahip olurlar.

Bu hususlara ilave olarak:

- Üye ülkeler tarafından Romanya vatandaşlarına, bu kapsamda uygulanan tedbirlerin eş değeri tedbirler Romanya tarafından ilgili üye ülke vatandaşlarına karşı uygulanabilir.

Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

- Ulusal düzenlemelerini uygulayan herhangi bir mevcut üye ülke, katılım anında uyguladığı ulusal düzenlemelerden daha ileri/özgür ulusal düzenlemeler uyguluyabilir. Katılımdan üç yıl sonra, herhangi bir üye ülke ulusal mevzuatını uygulamak yerine 68/1612/EEC sayılı Konsey Tüzüğü'nün 1 ilâ 6'ncı maddelerini uygulayabilir. Komisyon, böyle bir karardan haberdar edilir.
- İşçi piyasaları ile ilgili olarak, 96/71/EC sayılı Direktifin 1'inci maddesinde belirlendiği şekilde belirli bölgelerde, uluslararası hizmet tedarikinden kaynaklanabilen hassas hizmet sektöründeki önemli karışıklık veya tehditlerin giderilmesi amacıyla ve uygulandıkları süre boyunca yukarıda belirlenen geçiş hükümlerinden dolayı, ulusal tedbirler veya Romanya vatandaşlarının serbest dolaşımına ilişkin ikili anlaşmalardan kaynaklanan tedbirler, AB Antlaşmasının 49'uncu Maddesinin birinci paragrafı, istisnai olarak, Komisyona bildirilmesi koşuluyla, Almanya ve Avusturya'yı kapsamaz.
- Mevcut üye devletler, ulusal tedbirlerin veya ikili anlaşmaların uygulandığı herhangi bir dönemde, işçi piyasalarına erişim konusunda, üye devlet vatandaşları işçileri üçüncü ülke vatandaşı olan işçilere tercih ederler.

3.2 Hizmetlerin Serbest Dolaşımı

4. Yatırımcı tazmin sistemlerine ilişkin 3.3.1997 tarih ve 97/9/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi¹³⁶

Direktifin 4(1)'inci maddesi, **31.12.2011** tarihine kadar, aşağıda belirtilen ara hedeflerin uygulanması şartıyla, Romanya'da uygulanmaz. Ancak Yatırımcı tazminatı alt sınırı;

1.1.2007-31.12.2007	tarihleri arasında 4,500 € 'dan düşük olamaz,
1.1.2008-31.12.2008	tarihleri arasında 7,000 € 'dan düşük olamaz,
1.1.2009-31.12.2009	tarihleri arasında 9,000 € 'dan düşük olamaz,
1.1.2010-31.12.2010	tarihleri arasında 11,000 € 'dan düşük olamaz,
1.1.2011-31.12.2011	tarihleri arasında 15,000 € 'dan düşük olamaz.

¹³⁶ 26/03/1997 tarih ve L 084 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0022 - 0031

3.3 Sermayenin Serbest Dolaşımı

5. AT Antlaşması (Anayasal Antlaşma)

Mevcut üye ülkelerin ve/veya Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşmasına (AEAA) taraf ülkelerin vatandaşı olanlar ile mevcut üye ülkeler ve/veya AEAA'na taraf ülkelerin yasalarına göre kurulan firmaların halen Romanya'da temsilciliği veya şubesi bulunmayanlar için; Romanya ulusal yasalarını uygulayamayı sürdürür:

(a) İkincil İkamet Bakımından: 31.12.2012

Diğer üye ülkelerin ve/veya Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşmasına taraf ülkelerin vatandaşı olup, Romanya'da yasal olarak oturumu bulunanlar için, Romanya vatandaşlarına uygulanan kısıtlamalardan farklı uygulamalar getirilemez.

(b) Tarım Alanları ve Ormanlar Bakımından : 01.01.2014

- Komisyon süreyi en fazla 3 yıl uzatabilir.
- Diğer üye ülkelerin ve/veya Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşmasına taraf ülkelerin vatandaşı olup, Romanya'da yasal olarak çiftçilik yapanlar için, Romanya vatandaşlarına uygulanan kısıtlamalardan farklı uygulamalar getirilemez.

3.4 Rekabet Politikası

6. AT Antlaşması {Başlık VI, Bölüm 1, Rekabete İlişkin Kurallar, madde 87 ve 88}, Anayasal Antlaşma {Kısım III, Başlık III, Bölüm 1, Kesim 5, Rekabete İlişkin Kurallar, madde III-167 ve III-168¹³⁷}

(a) Romanya'nın bir geri kalmış bölgesi ile ilgili olarak daimi yatırımcı sertifikasını 1 Temmuz 2003 tarihinden önce, Romanya ulusal yasalarına¹³⁸ göre alan yatırımcılara sağlanan vergi muafiyetlerinin ve istisnaların AT Antlaşması ile uyumlaştırılmasını amaçlayan geçiş düzenlemesi.

- 3 bölge için (“Brad”, “Valea Jiului”, “Bălan”) **31 Aralık 2008,**
- 22 bölge için (“Comănești”, “Bucovina”, “Altân Tepe”, “Filipești”, “Ceptura”, “Albeni”, “Schela”, “Motru Rovinari”, “Rusca Montană”, “Bocşa”, “Moldova Nouă-Anina”, “Baraolt”, “Apuseni”, “Ștei-Nucet”, “Borod Șuncuiuș-Dobrești-Vadu Crișului”, “Popești-Derna-Aleșd”, “Ip”, “Hida-Surduc-Jibou-Bălan”, “Șarmășag-Chiejd-Bobota”, “Baia Mare”, “Borșa Vișeu”, “Rodna”) **31 Aralık 2009,**
- 3 bölge için (“Cugir”, “Zimnicea”, “Copșa Mică”) **31 Aralık 2010.**

¹³⁷ “Treaty establishing a Constitution for Europe”

16/12/2004 tarih ve C 310 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi

¹³⁸ “Government Emergency Ordinance No. 24/1998 on Deprived Areas”

Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

- (b) Romanya, 84/1992 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu¹³⁹ çerçevesinde 1 Temmuz 2002 tarihinden önce kurulan şirketlere, belli şartların yerine getirilmesi halinde, sağladığı “Telif Hakkı İstisnalarını (‘Royalty Exemptions’)” 31.12.2011 tarihine kadar sürüdürür.
- (c) Demir-Çelik Sanayi Yeniden Yapılandırma Planı Çerçevesinde;
- Romanya ile AB arasında bir ortaklık ilişkisi yaratan Avrupa Anlaşmasının¹⁴⁰ eki 2 nolu Protokolün madde 9(4)’ünde belirtilen süre **31.12.2005 tarihine** kadar uzatılmıştır.
 - Protokol 2 kapsamında, Ulusal Yeniden Yapılandırma Planı ve Bireysel İş Planları (“Individual Business Plans”) için belirtilen **dönem 2002-2008 olarak uzatılmıştır.**
 - Sadece Protokol 2-Ek-A’da belirtilen řirketler (“İspat Sidex Galați”, “Siderurgica Hunedoara”, “IS Câmpia Turzii”, “CS Reșița”, “COS Târgoviște” ve “Donasid Călărași”), yine aynı ekte belirtilen kapsamda, Yeniden Yapılandırma Planı çerçevesinde devlet yardımından faydalanabilir.
 - Yeniden Yapılandırma Planı **31.12.2008 tarihinde** sona erer.

¹³⁹ “Law No 84/1992 on Free Trade Areas”

¹⁴⁰ 31/12/1994 tarih ve L 357 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi

Değişiklik: AB-Romanya Ortaklık Konseyinin 25/09/2003 tarih ve 2/2003 sayılı Kararı

3.5 Tarım

3.5.1 Tarım Mevzuatı

7. Üretim potansiyeline yönelik olarak, şarap ortak piyasa düzenine ilişkin ve 1493/1999/EC sayılı Konsey Tüzüğü¹⁴¹ (Son Değişiklik: 1795/2003/EC sayılı Komisyon Tüzüğü¹⁴²)

Romanya, Tüzüğün 19(1) ile (3)'üncü maddesinden sapma olarak ve 30 bin hektarlık bir alanda yer alan çeşitli hibrit bağlarının sadece "Vitis vinifera"ya dönüşümü amacıyla, yapılacak dönüşüm masraflarının % 75'ini geçmeyecek bir şekilde, **31.12.2014 tarihine** kadar devlet yardımı verebilir.

3.5.2 Veterinerlik Mevzuatı

8. Gıda ürünlerinde aranacak hijyen koşulları hakkında 29.4.2004 tarih ve 852/2004/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü¹⁴³
9. Hayvansal ürünlerde aranacak hijyen koşulları hakkında 29.4.2004 tarih ve 853/2004/EC¹⁴⁴ sayılı Konsey Tüzüğü

Katılım Antlaşmasınının 7 numaralı ekinin "B" ekinde belirtilen Romanya'da yerleşik işletmelere (bkz. Ek-4), 852/2004/EC sayılı Tüzüğün Ek-2'sinde (Başlık 2) ve 853/2004/EC sayılı Tüzüğün Ek-3'ünde {Kısım 1 (Başlık 2 ve 3), Kısım 2 (Başlık 2 ve 3) ile Kısım 5 (Başlık 1)} belirtilen şartlara uyum sağlamaları için **31.12.2009 tarihine** kadar süre tanınmasına dair geçiş düzenlemesi.

¹⁴¹ 14/07/1999 tarih ve L 179 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001

¹⁴² 14/10/2003 tarih ve L 262 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0013

¹⁴³ 30/04/2004 tarih ve L 139 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0001 - 0054

¹⁴⁴ 30/04/2004 tarih ve L 139 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0055 - 0205

Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

Ayrıca, anılan işletmelerde üretilen malların, 853/2004/EC sayılı Tüzüğün madde 5'inde belirtildiği şekliyle, özel bir sağlık işareti taşıması ve Romanya'da tüketilmesi ya da daha ileri işlemelere Romanya'da tabi olmaları gerekmekte olup, geçiş dönemi sonunda şartları yerine getiremeyen işletmelerin kapatılması öngörülmektedir.

3.5.3 Bitki Sağlığı Mevzuatı

10. Bitki koruma ürünlerinin pazarlanması ile ilgili 15 Temmuz 1991 tarih ve 91/414/EEC sayılı Konsey Direktifi¹⁴⁵ (Son Değişiklik: 2004/99/EC sayılı Komisyon Direktifi¹⁴⁶)

Direktifin 13(1)'inci maddesinden sapma olarak, Romanya Direktifin 2 ve 3 numaralı eklerinde belirtilen süreleri; 1.1.2005 tarihinden önce üretime geçen firmalar tarafından üretilen, ulusal pazarda satılan ve "2.4-D", "MCPA", "Carbendazim" ya da "Mecoprop (MCP)" içeren bitki koruma ürünleri için **31.12.2009 tarihine kadar** öteleyebilir.

- Bakır bileşikleri (sulphate, oxychloride ya da hydroxide), kükürt, acetochlor, dimethote için **31.12.2009 tarihine kadar** ve
- "2,4-D" için **31.12.2008 tarihine kadar**.

¹⁴⁵ 19/08/1991 tarih ve L 230 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001 - 0032

¹⁴⁶ 06/10/2004 tarih ve L 309 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0006

3.6 Taşımacılık Politikası

11. Bir üye ÷lke içinde ulusal karayolu eşya taşımacılık hizmetlerinin yerleşik olmayan taşımacılarla yapılabilmesi hakkında 25.10.1993 tarih ve 3118/93/EEC Sayılı Konsey Tüzüğü¹⁴⁷ (Son Değişiklik: 484/2002/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü¹⁴⁸)

31.12.2010-31.12.2012

- Tüzüğün 1'inci maddesinden sapma olarak, Romanya ve mevcut üye ÷lkeler, Romanya'nın **katılım tarihinden itibaren 3'üncü yılın sonuna kadar**, birbirlerinin pazarında, karayolu eşya taşımacılığı hizmeti sunmazlar.
- Mevcut üye ÷lkeler, Romanya'nın katılımından itibaren üçüncü yıl dolmadan, Komisyonu **süreyi en çok 2 yıl uzatıp uzatmayacakları** hususunda bilgilendirirler.
- Süre uzatımına gitmeyen herhangi bir üye ÷lke, pazarın ciddi olarak tehdit altında olduğuna dair yeterli kanıtların bulunması halinde ve herhangi bir diğer üye ÷lke geçici hükümleri uyguladığı sürece, Tüzüğün uygulamasını askıya alınmasını Komisyondan isteyebilir.

¹⁴⁷ 12/11/1993 tarih ve L 279 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001 - 0016

¹⁴⁸ 19/03/2002 tarih ve L 076 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001

Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

12. Topluluk içinde seyir halinde bulunan belirli kara yolu araçlarının ulusal ve uluslararası trafik içindeki maksimum boyutları ve uluslararası trafikteki ağırlıklarının tanımlanmasına ilişkin 25.7.1996 tarih ve 96/53/EC sayılı Konsey Direktifi¹⁴⁹ (Son Değişiklik: 2002/7/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi¹⁵⁰)

- (a) Direktifin 3(1) numaralı maddesinden sapma olarak, Direktifin 1 numaralı ekinde “3.2.1”, “3.4.1”, “3.4.2” ve “3.5.1” numaralı kategorilerde belirtilen sınır değerlerle uyumlu araçlar, Romanya yasalarıyla belirlenen “aks-ağırlık” değerlerine uygun olmaları şartıyla, rehabilite edilmeyen Romanya karayolu ağını **31.12.2013 tarihine kadar** kullanabilirler.
- (b) Romanya aşağıdaki tabloda belirtildiği şekliyle ikincil karayolu ağını rehabilite eder. Topluluk fonlarının kullanıldığı her türlü altyapı yatırımında, aks başına 11,5 ton taşıma kapasitesini sağlar.

Dönem	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Toplam
Çalışması Süren	3,031	2,825	1,656	1,671	1,518	1,529	1,554	
Hizmete Sokulan	960	1,674	528	624	504	543	471	
Kümülatif (km)	3,916	5,590	6,118	6,742	7,246	7,789	8,260	8,260

Çalışması Süren= Rehabilitasyon çalışması referans yılda başlayan ya da süren yollar.

Hizmete Sokulan= Rehabilitasyon çalışması tamamlanarak hizmete sokulan yollar.

¹⁴⁹ 17/09/1996 tarih ve L 235 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0059 - 0075

¹⁵⁰ 09/03/2002 tarih ve L 067 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0047

Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

- (c) Katılım tarihinden itibaren, Direktif hükümleri ile uyumlu araçlara, AT-Romanya Taşımacılık Anlaşmasının¹⁵¹ 5 numaralı ekinde ve Trans-Avrupa Şebekelerinin geliştirilmesine dair 1692/96/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Kararının¹⁵² 1 numaralı ekinde belirtilen ana arterlerin kullanımı bakımından sınırlama getirilemez.

Söz konusu ana arterler:

- (1) “Alba Iulia – Turda – Zalău – Satu Mare – Halmeu” (E 81)
- (2) “Zalău – Oradea – Borş” (1 H ve E 60)
- (3) “Mărăşeşti – Bacău – Suceava – Siret” (E 85)
- (4) “Tişita – Tecuci – Huşi – Albiţa” (E 581)
- (5) “Simeria – Haşeg – Rovinari – Craiova – Calafat” (E 79)
- (6) “Lugoj – Caransebeş – Drobeta-Turnu Severin – Filiaşi – Craiova” (E 70)
- (7) “Craiova – Alexandria – Bucureşti” (6)
- (8) “Drobeta-Turnu Severin – Calafat” (56 A)
- (9) “Bucureşti – Buzău” (E 60/E 85)
- (10) “Bucureşti – Giurgiu” (E 70/E 85)
- (11) “Braşov – Sibiu” (E 68)

¹⁵¹ “Road Transit Agreement between EC and Romania for the carriage of goods of 28/07/2001” (31/05/2002 tarih ve L 142 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0075)

¹⁵² 09/09/1996 tarih ve L 228 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001

Değişiklik: 884/2004/EC sayılı Karar (30/04/2004 tarih ve L 167 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0001)

13. Bazı altyapıyı kullanan ağır vasıtaların ücretlendirilmesi hakkında 17.6.1999 tarih ve 1999/62/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi¹⁵³

Direktifin 6(1)'inci maddesinden sapma olarak, münhasıran Romanya'da taşımacılıkta bulunan araçlardan, Direktifin 1 numaralı ekinde belirtilen vergilerin alt sınırı 31.12.2010 tarihine kadar aranmaz.

Ancak geçiş döneminde tahsiledilecek vergiler, Direktifte belirtilen vergilerin alt sınırının:

- 01.01.2007 tarihinden sonra % 60'ından,
- 01.01.2009'a tarihinden sonra ise %80'inden düşük olamaz.

3.7 Vergilendirme

14. KDV ortak sistemi hakkında 17.5.1977 tarih ve 77/388/EEC sayılı Konsey Direktifi¹⁵⁴ (Son Değişiklik: 2004/66/EC sayılı Konsey Direktifi¹⁵⁵)

Romanya'ya 77/388/EEC sayılı Konsey Direktifinin 28(3)(b) sayılı maddesinin uygulanması amacıyla, yine aynı Direktifin "F" eki 17 numaralı hususta belirtilen uluslararası insan taşımacılığından tahsil edilen KDV ile ilgili muafiyet tanınmıştır.

Söz konusu muafiyet, Direktifin 28(4)'üncü maddesinde belirtilen şartlar yerine getirilene kadar ya da aynı geçiş düzenlemesi bir başka üye ülke tarafından kullanıldığı sürece, hangisi erken gerçekleşirse, geçerlidir.

¹⁵³ 20/07/1999 tarih ve L 187 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0042 - 0050

¹⁵⁴ 13/06/1977 tarih ve L 145 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001

¹⁵⁵ 01/05/2004 tarih ve L 168 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0035

15. Sigaralardan alınan vergilerin uyumlaştırılması hakkında 19.10.1992 tarih ve 92/79/EEC sayılı Konsey Direktifi¹⁵⁶ (Son Değişiklik: 2003/117/EC sayılı Konsey Direktifi¹⁵⁷)

- Romanya'ya, 92/79/EEC sayılı Direktifin 2(1) numaralı maddesinden sapma olarak, sigaraların satışından tahsil ettiği ÖTV tahsilatını Direktif hükümleri ile uyumlaştırmasını teminen **31.12.2009 tarihine kadar geçiş süresi tanınmıştır.**
- Mevcut üye ülkeler, geçiş dönemi sırasında, kişisel tüketim amacıyla yolcu beraberindeki bu tür ürünlerin miktarına sınırlama getirebileceklerdir.

16. Faiz ve "Royalty"nin vergilendirilmesi hakkında ortak sisteme dair 3.6.2003 tarih ve 2003/49/EC sayılı Konsey Tüzüğü¹⁵⁸ (Son Değişiklik: 2004/76/EC sayılı Konsey Direktifi¹⁵⁹)

Romanya, Tüzüğün 1'inci maddesini, **31.12.2010 tarihine kadar** uygulamaz.

¹⁵⁶ 31/10/1992 tarih ve L 316 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0008 - 0009

¹⁵⁷ 20/12/2003 tarih ve L 333 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0049

¹⁵⁸ 26/06/2003 tarih ve L 157 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0049 - 0054

¹⁵⁹ 30/04/2004 tarih ve L 157 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0106

17. Enerji ürünleri ve elektriğin vergilendirilmesi hakkında Topluluk çerçevesine dair 27.10.2003 tarih ve 2003/96/EC sayılı Konsey Direktifi¹⁶⁰ (Son Değişiklik: 2004/75/EC sayılı Konsey Direktifi¹⁶¹)

(a) Direktifin 7'inci maddesinden sapma olarak;

- **Kurşunsuz benzin için 31.12.2010** tarihine kadar (tahsil edilen vergi 1.1.2008 tarihinden itibaren 1000 litre için 323 €'dan az olmamak kaydıyla),
- **Gaz yağı için 31.12.2012** tarihine kadar (tahsil edilen vergi 1000 litre için 1.1.2008 tarihinden itibaren 274 € ve 1.1.2011 tarihinden itibaren 302 €'dan az olmamak kaydıyla)

(b) Direktifin 9'uncu maddesinden sapma olarak (tahsil edilen vergi 1.1.2007 tarihinden itibaren 1000 kg için 13 €'dan az olmamak kaydıyla);

- **Doğal gazın** ticari olmayan kullanımı için **31.12.2009** tarihine kadar
- **Ağır yakıtların** ısınma amaçlı kullanımı bakımından **31.12.2009**, diğer amaçlarla kullanımı için ise **31.12.2008** tarihine kadar

(c) Direktifin 10'uncu maddesinden sapma olarak;

- **Elektrik için 31.12.2009** (tahsil edilen vergi 1.1.2007 tarihinden itibaren, Toplulukta tahsil edilen en düşük oranın % 50'sinden az olmamak kaydıyla)

¹⁶⁰ 31/10/2003 tarih ve L 283 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0051 - 0070

¹⁶¹ 30/04/2004 tarih ve L 157 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0100

3.8 Enerji

18. Üye Devletlere, ham petrol ve/veya petrol ürünleri minimum stokları bulundurmaları yükümlülüğü getiren 20 Aralık 1968 tarih ve 68/414/EEC sayılı Konsey Direktifi¹⁶² (Son Değişiklik: 98/93/EC sayılı Konsey Direktifi¹⁶³)

Direktifte öngörölen petrol ürünleri asgari stok seviyeleri, ara hedeflerin tutturulması şartıyla, Romanya'dan **31.12.2011 tarihine kadar** aranmayacağına dair geçiş düzenlemesi. Ancak;

Katılımla birlikte 68,75 günlük,

31.12.2007 tarihinde 73,00 günlük,

31.12.2008 tarihinde 77,25 günlük,

31.12.2009 tarihinde 81,50 günlük,

31.12.2010 tarihinde 85,45 günlük ve

31.12.2011 tarihinde 90,00 günlük stok aranır.

¹⁶² 23/12/1968 tarih ve L 308 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0014 - 0016

¹⁶³ 31/12/1998 tarih ve L 358 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0100

3.9 Çevre

3.9.1 Hava Kalitesi

19. Petrol depolanması ve dağıtım terminallerinden servis istasyonlarına sevkiyatından kaynaklanan yanıcı organik bileşiklerin emisyonunun kontrolü hakkında 20.12.1994 tarih ve 94/63/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi¹⁶⁴ (Son Değişiklik: 1882/2003/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü¹⁶⁵)

31.12.2007-31.12.2009

(a) Direktifin 3'üncü maddesi ile 1 numaralı ekinden sapma, mevcut işletmeler için:

- Yıllık kapasiteleri 25,000 ton'dan büyük ve 50,000 ton'dan küçük ya da eşit olanlar: 12 terminalde bulunan 115 depo için **31.12.2007** ve 1 terminalde bulunan 4 depo için **31.12.2008** tarihine kadar.
- Yıllık kapasiteleri 25,000 ton'dan küçük ya da eşit olanlar: 13 terminalde bulunan 138 depo için **31.12.2007**, 10 terminalde bulunan 57 depo için **31.12.2008** ve 63 terminalde bulunan 526 depo için **31.12.2009** tarihine kadar.

(b) Direktifin 4'üncü maddesi ile 2 numaralı ekinden sapma, mevcut işletmeler için:

- Yıllık kapasiteleri 25,000 ton'dan büyük ve 150,000 ton'dan küçük ya da eşit olanlar: 12 dolun/boşaltım terminalinde bulunan 36 tesis için **31.12.2007** tarihine kadar.

¹⁶⁴ 31/12/1994 tarih ve L 365 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0024 - 0033

¹⁶⁵ 31/10/2003 tarih ve L 284 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0001

Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

-
- Yıllık kapasiteleri 25,000 ton'dan küçük ya da eşit olanlar: 18 dolum/boşaltım terminalinde bulunan 82 tesis için **31.12.2007**, 11 dolum/boşaltım terminalinde bulunan 14 tesis için **31.12.2008** ve 58 dolum/boşaltım terminalinde bulunan 114 tesis için **31.12.2009** tarihine kadar.
- (c) Direktifin 5'inci maddesinde yer alan şartlar, Romanya'da bulunan mobil terminaller bakımından aranmaz:
- 31 karayolu tankeri için **31.12.2007** tarihine kadar.
 - 101 karayolu tankeri için **31.12.2008** tarihine kadar.
 - 432 karayolu tankeri için **31.12.2009** tarihine kadar.
- (d) Direktifin 6'ıncı maddesi ile 3 numaralı ekinden sapma, mevcut depolara yapılacak yüklemelere dair şartlar Romanya'dan aranmaz:
- Yıllık kapasiteleri 1,000 m³'den büyük ya da eşit olanlar: 116 hizmet terminali için **31.12.2007**, 19 hizmet terminali için **31.12.2008** ve 106 hizmet terminali için **31.12.2009** tarihine kadar.
 - Yıllık kapasiteleri 1,000 m³'den küçük veya 500 m³'den büyük ya da eşit olanlar: 49 hizmet terminali için **31.12.2007**, 11 hizmet terminali için **31.12.2008** ve 85 hizmet terminali için **31.12.2009** tarihine kadar.
 - Yıllık kapasiteleri 500 m³'den küçük olanlar: 23 hizmet terminali için **31.12.2007**, 14 hizmet terminali için **31.12.2008** ve 188 hizmet terminali için **31.12.2009** tarihine kadar.

3.9.2 Atık Yönetimi

20. AB içinde veya dışında atıkların gemiye yüklenmesi kontrolü ve danışmanlık hakkında 1.2.1993 tarih ve 259/93/EEC sayılı Konsey Tüzüğü¹⁶⁶ (Son Değişiklik: 2557/2001/EC sayılı Komisyon Tüzüğü¹⁶⁷)

- Tüzüğün 2 numaralı ekinde yer alan geri dönüşümlü atık maddelerin sevkiyatı, **31.12.2015** tarihine kadar ilgili makamlara bildirilecek ve Tüzüğün 6, 7 ve 8'inci maddeleri gereğince işlem görecektir.
- Tüzüğün 7(4)'üncü maddesinden sapma olarak, **31.12.2011** tarihine kadar, Romanya yetkili makamları, Tüzüğün 3 numaralı ekinde yer alan atık maddelerin (**bkz. Ek-5**) Romanya'ya sevkiyatına, Tüzüğün 4(3)'üncü maddesi çerçevesinde itirazda bulunabilirler. Bu tür sevkiyatlar Tüzüğün 10'uncu maddesi çerçevesinde işlem görür. Geçiş süresi 15 Temmuz 1975 tarih ve 75/442 sayılı Konsey Direktifinin¹⁶⁸ 18'inci maddesi çerçevesinde **en çok 31.12.2015 tarihine kadar ötelenebilir.**

¹⁶⁶ 06/02/1993 tarih ve L 030 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001 - 0028

¹⁶⁷ 31/12/2001 tarih ve L 349 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001

¹⁶⁸ 25/07/1975 tarih ve L 194 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001

21. Atıkların paketlenmesine dair 20.12.1994 tarih ve 94/62/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi ¹⁶⁹ (Son Değişiklik: 2004/12/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi ¹⁷⁰)**94/62/EC sayılı Direktifin çeşitli maddelerinden sapma olarak:**

Atıkların geri dönüşümü ile ilgili olarak, çeşitli ara hedeflerin tutturulması şartıyla, Romanya'ya 31.12.2011-31.12.2013 tarihleri arasında değişen geçiş süreleri tanınmıştır:

(a) Atıkların yakılması vasıtasıyla enerji kazanımı {Direktifin 6(1)(a)'inci maddesinden sapma}, 31 Aralık 2011 tarihine kadar;

- 31 Aralık 2006 tarihinde, ağırlık olarak % 32,
- 2007 yılında % 34,
- 2008 yılında % 40,
- 2009 yılında % 45 ve
- 2010 yılında % 48.

(b) Atıkların yakılması vasıtasıyla enerji kazanımı {Direktifin 6(1)(b)'inci maddesinden sapma}, 31 Aralık 2013 tarihine kadar;

- 2011 yılında ağırlık olarak % 53 ve
- 2012 yılında % 57.

(c) Plastik atıkların geri dönüşümü {Direktifin 6(1)(c)'inci maddesinden sapma}, 31 Aralık 2011 tarihine kadar;

- 31 Aralık 2006 tarihinde, ağırlık olarak % 8,
- 2007 yılında % 10,
- 2008 yılında % 11,
- 2009 yılında % 12 ve
- 2010 yılında % 14.

¹⁶⁹ 31/12/1994 tarih ve L 365 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0010

¹⁷⁰ 18/02/2004 tarih ve L 047 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0026

Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

- (d) Atıkların toplam geri dönüşümü {Direktifin 6(1)(d)'inci maddesinden sapma}, 31 Aralık 2013 tarihine kadar;
- 31 Aralık 2006 tarihinde, ağırlık olarak % 26 ,
 - 2007 yılında % 28,
 - 2008 yılında % 33,
 - 2009 yılında % 38,
 - 2010 yılında % 42,
 - 2011 yılında % 46 ve
 - 2012 yılında % 50.
- (e) Atık camların geri dönüşümü {Direktifin 6(1)(e)(i)'inci maddesinden sapma}, 31 Aralık 2013 tarihine kadar;
- 31 Aralık 2006 tarihinde, ağırlık olarak % 21 ,
 - 2007 yılında % 22,
 - 2008 yılında % 32,
 - 2009 yılında % 38,
 - 2010 yılında % 44,
 - 2011 yılında % 48 ve
 - 2012 yılında % 54.
- (f) Tekrar plastik olarak kullanılabilir atıkların geri dönüşümü {Direktifin 6(1)(e)(iv)'inci maddesinden sapma}, 31 Aralık 2013 tarihine kadar;
- 2011 yılında ağırlık olarak % 16 ve
 - 2012 yılında % 18.
- (g) Ağaç atıkların geri dönüşümü {Direktifin 6(1)(e)(v)'inci maddesinden sapma}, 31 Aralık 2013 tarihine kadar;
- 31 Aralık 2006 tarihinde, ağırlık olarak % 4,
 - 2007 yılında % 5,
 - 2008 yılında % 7,
 - 2009 yılında % 9 ve
 - 2010 yılında % 12.

22. Atıkların düzenli depolanmasına ilişkin 26.04.1999 tarih ve 1999/31/EC sayılı Konsey Direktifi¹⁷¹ (Son Değişiklik: 1882/2003/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü¹⁷²)

(a) Direktifin 14(c) maddesinde ve 1 numaralı ekindeki 2, 3, 4 ve 6 numaralı hususlarda yer alan su, toprak ve gas kontrolü ile ilgili şartlar, Romanya'dan, 101 yerleşim için, **16 Temmuz 2017 tarihine kadar**, aşağıdaki ara hedeflerin tutturulması şartıyla, aranmaz. Yıllık atık depolama üst sınırı:

- 31 Aralık 2006 tarihinde: 3,470,000 ton;
- 31 Aralık 2007 tarihinde: 3,240,000 ton;
- 31 Aralık 2008 tarihinde: 2,920,000 ton;
- 31 Aralık 2009 tarihinde: 2,920,000 ton;
- 31 Aralık 2010 tarihinde: 2,900,000 ton;
- 31 Aralık 2011 tarihinde: 2,740,000 ton;
- 31 Aralık 2012 tarihinde: 2,460,000 ton;
- 31 Aralık 2013 tarihinde: 2,200,000 ton;
- 31 Aralık 2014 tarihinde: 1,580,000 ton;
- 31 Aralık 2015 tarihinde: 1,420,000 ton;
- 31 Aralık 2016 tarihinde: 1,210,000 ton.

(b) Direktifin 5(3)(a) ve (b) maddeleri ile 1 numaralı ekinin 2 numaralı hususunda; sıvı atıklar ile oksitlenmiş ve koroziv atıklar hakkında yer alan şartlar, aşağıda isimleri belirtilen 23 işletme (**bkz. Ek-6**) bakımından Romanya'dan aranmaz:

Romanya, anılan 23 işletme için, sıvı atık miktarı yıllık üst sınırlarını uygular:

- 31 Aralık 2006 tarihinde: 11,286,000 ton;
- 31 Aralık 2007 tarihinde: 11,286,000 ton;
- 31 Aralık 2008 tarihinde: 11,120,000 ton;
- 31 Aralık 2009 tarihinde: 7,753,000 ton;
- 31 Aralık 2010 tarihinde: 4,803,000 ton;
- 31 Aralık 2011 tarihinde: 3,492,000 ton;
- 31 Aralık 2012 tarihinde: 3,478,000 ton;

¹⁷¹ 16/07/1999 tarih ve L 182 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001 - 0019

¹⁷² 31/10/2003 tarih ve L 284 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0001

Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

- 31 Aralık 2013 tarihinde: 520,000 ton.
- (c) Direktifin 5(3)(a) ve (b) maddeleri ile 1 numaralı ekinin 2 numaralı hususunda; sıvı atıklar ile oksitlenmiş ve koroziv atıklar hakkında yer alan şartlar, aşağıda isimleri belirtilen 5 işletmenin atık maden depoları bakımından Romanya'dan aranmaz:

31 Aralık 2009 tarihine kadar:

1. “BĂIȚA Ștei”

31 Aralık 2010 tarihine kadar:

2. “TRANSGOLD Baia Mare”
3. “MINBUCOVINA Vatra Dornei”

31 Aralık 2011 tarihine kadar:

4. “CUPRUMIN Abrud”
5. “CUPRUMIN Abrud, Valea Ștefancei”.

Anılan 5 işletme için, atık maden miktarı yıllık üst sınırları:

- 31 Aralık 2006: 6,370,000 ton;
31 Aralık 2007: 5,920,000 ton (2 100 000 tonu tehlikeli atık olmak üzere);
31 Aralık 2008: 4,720,000 ton (2 100 000 tonu tehlikeli atık olmak üzere);
31 Aralık 2009: 4,720,000 ton (2 100 000 tonu tehlikeli atık olmak üzere);
31 Aralık 2010: 4,640,000 ton (2 100 000 tonu tehlikeli atık olmak üzere);
31 Aralık 2011: 2,470,000 ton (tamamı tehlikesiz atık olmak üzere).

- (d) Direktifin 2(g) maddesi ikinci fıkrası hükmü; Romanya'da üretilen tehlikeli atıkların daimi depolama alanlarında geçici olarak saklanması bakımından, **31.12.2009 tarihine kadar** Romanya'dan aranmaz.

23. Elektrikli ve elektronik malzeme atıkları hakkında 27.1.2003 tarih ve 2002/96/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi¹⁷³ (Son Değişiklik: 2003/118/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi¹⁷⁴)

Romanya, Direktifin 5(5) ve 7(2)'inci maddelerinden sapma olarak, **31.12.2008 tarihine kadar**, ikametgahlardan kişi başına 4 kg WEEE¹⁷⁵/yıl atık toplar.

3.9.3 Su Kalitesi

24. Kadmiyum deşarjlarının limit değerleri ve kalite hedeflerine dair 26.9.1983 tarih ve 83/513/EEC sayılı Konsey Direktifi¹⁷⁶ (Değişiklik: 84/156/EEC sayılı Konsey Direktifi¹⁷⁷ ve 91/692/EEC sayılı Konsey Direktifi¹⁷⁸)

Kadmiyum ve cıva için;

- 85/313/EEC sayılı Direktifin 3'üncü maddesi ve 1 nolu eki,
- 84/156/EEC sayılı Direktifin 3'üncü maddesi ve 1 nolu eki ile
- 76/464/EEC sayılı Direktifin 1'inci maddesinde

belirtilen limit değerler, **31.12.2009 tarihine kadar**, 27 işletmeden (bkz. Ek-7) aranmayacağına dair geçiş düzenlemesi:

¹⁷³ 13/02/2003 tarih ve L 037 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0024 - 0039

¹⁷⁴ 31/12/2003 tarih ve L 106 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0106

¹⁷⁵ **WEEE**: "Waste Electrical and Electronic Equipment"

¹⁷⁶ 24/10/1983 tarih ve L 291 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001 - 0008

¹⁷⁷ 17/03/1984 tarih ve L 074 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0049

¹⁷⁸ 31/12/1991 tarih ve L 377 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0048

25. Hekzaklorosikloheksanın deşarjının limit değerleri ve kalite hedeflerine dair 9 Ekim 1984 tarih ve 84/491/EEC sayılı Konsey Direktifi¹⁷⁹ (Son Değişiklik: 91/692/EEC sayılı Konsey Direktifi¹⁸⁰)

84/491/EEC sayılı Konsey Direktifinin 3'üncü maddesi ile bir numaralı ekinden sapma olarak, bazı tehlikeli atıklardan kaynaklanan kirliliğe dair 76/464/EEC sayılı Konsey Direktifinin 1'inci maddesinde belirtilen sınır değerler, Romanya'dan, aşağıdaki işletmeler bakımından, **31.12.2009 tarihine kadar aranmaz.**

- (1) "S.C. Sinteza SA Oradea – Oradea" – Bihor ili/ilęesi
- (2) "S.C. OLTCHIM SA Râmnicu Vâlcea – Râmnicu Vâlcea" – Vâlcea ili/ilęesi
- (3) "S.C. CHIMCOMPLEX SA Borzeřti – Borzeřti" – Bacău ili/ilęesi

26. 76/464/EEC sayılı Direktifin Ekinde yer alan Liste I'de belirtilen bazı tehlikeli maddelerin deşarjının limit değerleri ve kalite hedeflerine dair 12.6.1986 tarih ve 86/280/EEC sayılı Konsey Direktifi¹⁸¹ (Son Değişiklik: 91/692/EEC sayılı Konsey Direktifi¹⁸²)

86/280/EEC sayılı Konsey Direktifinin 3'üncü maddesi ile 2 numaralı ekinden sapma olarak, bazı tehlikeli atıkların {"hexachlorobenzene", "hexachlorobutadiene", "1,2-dichloroethane (EDC)", "trichloroethylene (TRI)" ve "trichlorobenzene (TCB)"} suya karışmasından kaynaklanan kirliliğe dair 76/464/EEC sayılı Konsey Direktifinin 1'inci maddesinde belirtilen sınır değerler, Romanya'dan, 21 işletme (bkz. Ek-8) bakımından, **31.12.2009 tarihine kadar aranmaz.**

¹⁷⁹ 17/10/1984 tarih ve L 274 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0011 - 0017

¹⁸⁰ 31/12/1991 tarih ve L 377 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0048

¹⁸¹ 04/07/1986 tarih ve L 181 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0016 - 0027

¹⁸² 31/12/1991 tarih ve L 377 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0048

27. Kentsel atıksu arıtımı konulu 21 Mayıs 1991 tarih ve 91/271/EEC sayılı Konsey Direktifi¹⁸³ (Değişiklik: 1882/2003/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü¹⁸⁴)

91/271/EEC sayılı Konsey Direktifinin 3, 4 ve 5(2)'inci maddelerinden sapma olarak, kentsel atık su arıtımı ile ilgili şartlar, Romanya'dan **31.12.2018 tarihine kadar tam olarak aranmaz**. Ancak:

- Nüfusu 10,000 kişiden büyük yerleşim birimlerinde,
 - Direktifin 3'üncü maddesine, **31 Aralık 2013** tarihinde ve
 - Direktifin 5(2)'inci maddesine, **31 Aralık 2015** tarihinde uyum sağlanır.
- Romanya, Direktifin 3'üncü maddesinde yer alan, kentsel atık su arıtımı ile ilgili şartlara:
 - toplam nüfusun % 61'i bakımından, 31 Aralık 2010 tarihinde,
 - toplam nüfusun % 69'u bakımından, 31 Aralık 2013 tarihinde,
 - toplam nüfusun % 80'i bakımından. 31 Aralık 2015 tarihinde uyum sağlar.
- Romanya, Direktifin 4 ve 5(2)'inci maddelerinde yer alan, kentsel atık su arıtımı ile ilgili şartlara:
 - toplam nüfusun % 51'i bakımından, 31 Aralık 2010 tarihinde,
 - toplam nüfusun % 61'i bakımından, 31 Aralık 2013 tarihinde,
 - toplam nüfusun % 77'si bakımından, 31 Aralık 2015 tarihinde uyum sağlar.

¹⁸³ 30/05/1991 tarih ve L 135 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0040 - 0052

¹⁸⁴ 31/10/2003 tarih ve L 284 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0001

28. İnsani tüketim amaçlı suyun kalitesi ile ilgili 3.11.1998 tarih ve 98/83/EC sayılı Konsey Direktifi¹⁸⁵ (Değişiklik: 1882/2003/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü¹⁸⁶)

98/83/EC sayılı Konsey Direktifinin 5(2) ve 8'inci maddeleri ile 1 numaralı Eki Kısım "B" ve "C"den sapma olarak, insani tüketim amaçlı içme suyu içerisinde bulunan farklı elementler ile ilgili şartlar, Romanya'dan **tam olarak aranmaz**¹⁸⁷. Ancak:

- Nüfusu 10,000 kişiden küçük yerleşim birimlerinde; oksitlenebilirlik bakımından, **31 Aralık 2010** tarihinde uyum sağlanır.
- Nüfusu 10,000 kişiden büyük ve 100,000 kişiden küçük yerleşim birimlerinde; oksitlenebilirlik ve bulanıklık bakımından, **31 Aralık 2010** tarihinde uyum sağlanır.
- Nüfusu 100,000 kişiden büyük yerleşim birimlerinde; oksitlenebilirlik, amonyak, pestisitler, demir ve manganez bakımından, **31 Aralık 2010** tarihinde uyum sağlanır.
- Nüfusu 10,000 kişiden küçük yerleşim birimlerinde; amonyak, nitritler, bulanıklık, aliminyum, demir, kurşun, kadmiyum ve pestisitler bakımından, **31 Aralık 2015** tarihinde uyum sağlanır.
- Nüfusu 10,000 kişiden büyük ve 100,000 kişiden küçük yerleşim birimlerinde; amonyak, nitritler, aliminyum, demir, kurşun, kadmiyum, manganez ve pestisitler bakımından, **31 Aralık 2015** tarihinde uyum sağlanır.

¹⁸⁵ 05/12/1998 tarih ve L 330 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0032 - 0054

¹⁸⁶ 31/10/2003 tarih ve L 284 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0001

¹⁸⁷ Bu geçiş düzenlemesi gıda üretiminde kullanılan sular için geçerli değildir.

Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

Romanya aşağıdaki tablolarda yer alan takvime göre Direktife uyum sağlar:

31 Aralık 2006

Nüfus	<10,000	10,000-100,000	100,001-200,000	>200,000	Toplam
Yerleşim (adet)	1,774	111	14	9	1 908
oksitlenebilirlik	98,4	73,0	85,7	77,8	96,70
Amonyak (%)	99,0	59,5	92,9	100,0	96,70
Nitrat (%)	95,3	93,7	100,0	100,0	95,20
Bulanıklık (%)	99,3	87,0	100,0	100,0	98,64
Aliminyum (%)	99,7	83,8	92,9	88,9	98,64
Demir	99,2	78,4	100,0	88,9	97,90
Kadmiyum, Kurşun (%)	99,9	98,2	100,0	100,0	99,80
Pestisitler (%)	99,9	93,4	78,6	88,9	99,40
Manganez (%)	100,0	96,4	92,9	88,9	99,70

31.12.2010

Nüfus	<10,000	10,000-100,000	100,001-200,000	>200,000	Toplam
Yerleşim (adet)	1 774	111	14	9	1 908
oksitlenebilirlik	100,0	100	100,0	100,0	100,00
Amonyak (%)	99,5	80,2	100,0	100,0	98,32
Nitrat (%)	97,7	97,3	100,0	100,0	97,70
Bulanıklık (%)	99,7	100,0	100,0	100,0	99,70
Aliminyum (%)	99,7	94,6	100,0	100,0	99,40
Demir	99,3	90,0	100,0	100,0	98,70
Kadmiyum, Kurşun (%)	99,9	98,2	100,0	100,0	99,80
Pesticitler (%)	99,9	96,4	100,0	100,0	99,70
Manganez (%)	100,0	96,4	100,0	100,0	99,70

3.9.4 Endüstriyel Kirlilik ve Risk Yönetimi

29. Entegre kirlilik önleme ve kontrolü hakkında 24.9.1996 tarih ve 96/61/EC sayılı Konsey Direktifi¹⁸⁸ (Son Değişiklik: 1882/2003/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü¹⁸⁹)

96/61/EC sayılı Konsey Direktifinin 5(1)inci maddesinden sapma olarak ve mevcut işletmeler için, işletme ruhsatları bakımından tesisten tesise değişen geçiş süreleri tanınmıştır. Romanya için **196 tesis** bakımından tanınan geçiş süreleri **31.12.2008-31.12.2015** tarihleri arasında değişmektedir. Tesis bazında tanınan geçiş süreleri **Ek-9'da** verilmektedir.

30. Tehlikeli atıkların yakılmasına ilişkin 4.12.2000 tarih ve 2000/76/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi¹⁹⁰

Direktifin 7 ve 11'inci maddeleri ile 11 numaralı Ekinden sapma olarak; tıbbi atık yakma tesislerinin emisyon limit değerleri, Romanya'daki 52 işletme için **31.12.2007** ve 58 işletme için ise **31.12.2008 tarihine kadar** aranmaz.

¹⁸⁸ 10/10/1996 tarih ve L 257 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0026 - 0040

¹⁸⁹ 31/10/2003 tarih ve L 284 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0001

¹⁹⁰ 28/12/2000 tarih ve L 332 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0091

31. Büyük yakma tesislerinden havaya yayılan bazı kirletici maddelerin sınırlandırılması hakkında 23.10.2001 tarih ve 2001/80/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi¹⁹¹ (Değişiklik: On Yeni Üye Ülkenin Katılım Antlaşması¹⁹²)

- (a) Direktifin 4(3)'üncü maddesi ile Ek III-IV Kısım "A"dan sapma olarak; sülfürdioksit emisyon limit değerleri, Romanya'da yerleşik 34 işletmeden **31.12.2008-31.12.2013 tarihleri arasında** aranmaz: Tesis bazında tanınan geçiş süreleri **Ek-10'da** verilmektedir.

Geçiş dönemi süresince, 34 işletmenin toplam sülfürdioksit emisyon değeri aşağıda belirtilen sınırları aşamaz:

- **2007 yılı için:** 540 000 ton SO₂ / yıl;
- **2008 yılı için:** 530 000 ton SO₂ / yıl;
- **2010 yılı için:** 336 000 ton SO₂ / yıl;
- **2013 yılı için:** 148 000 ton SO₂ / yıl.

- (b) Direktifin 4(3)'üncü maddesi ile Ek VI Kısım "A"dan sapma olarak; nitrojenoksit emisyon limit değerleri, Romanya'da yerleşik 67 işletmeden **31.12.2008-31.12.2013 tarihleri arasında** aranmaz: Tesis bazında tanınan geçiş süreleri **Ek-11'de** verilmektedir.

Geçiş dönemi süresince, 67 işletmenin toplam nitrojenoksit emisyon değeri aşağıda belirtilen sınırları aşamaz:

- **2007 yılı için:** 128,000 ton/yıl;
- **2008 yılı için:** 125,000 ton/yıl;

¹⁹¹ 27/11/2001 tarih ve L 309 sayılı Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, s. 0001 - 0021

¹⁹² "Act concerning the conditions of accession and the adjustments to the Treaties - Accession of the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Cyprus, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia and the Slovak Republic."

23/09/2003 tarih ve L 236 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, s. 0033

Romanya Katılım Antlaşmasında Yer Alan Geçiş Düzenlemeleri

- **2010 yılı için:** 114,000 ton/yıl;
- **2013 yılı için:** 112,000 ton/yıl.

(c) Direktifin 4(3)'üncü maddesi ile Ek VII Kısım "A"dan sapma olarak; toz emisyon limit değerleri, Romanya'da yerleşik 24 işletmeden **31.12.2008-31.12.2013 tarihleri arasında** aranmaz: Tesis bazında tanınan geçiş süreleri **Ek-12'de** verilmektedir.

Geçiş dönemi süresince, 24 işletmenin toplam toz emisyon değeri aşağıda belirtilen sınırları aşamaz:

- **2007 yılı için:** 38,600 ton/yıl;
- **2008 yılı için:** 33,800 ton/yıl;
- **2010 yılı için:** 23,200 ton/yıl;
- **2013 yılı için:** 15,500 ton/yıl.

(d) Direktifin 4(3)'üncü maddesi ile Ek VI Kısım "A"dan sapma olarak; nitrojenoksit emisyon limit değerleri, Romanya'da yerleşik aşağıda isimleri belirtilen, termal girdisi 500 MWth'dan büyük 6 işletme için; **1.1.2016 tarihinden 31.12.2017 tarihine kadar** aranmaz.

- "S.C. ELECTROCENTRALE ORADEA SA No. 2", 2 buhar (grup) kazanı x 300 MWth + 1 buhar kazanı x 269 MWth;
- "S.C. ELECTROCENTRALE DEVA SA No. 2", 4 enerji kazanı x 264 MWth;
- "S.C. COMPLEXUL ENERGETIC ROVINARI SA No. 2", 2 buhar kazanı x 879 MWth;
- "S.C. COMPLEXUL ENERGETIC TURCENI SA No. 3", 2 enerji kazanı x 789 MWth;
- "S.C. ELECTROCENTRALE DEVA SA No. 1", 4 enerji kazanı x 264 MWth;
- "S.C. TERMICA SA SUCEAVA, No. 1", 2 kazan x 296 MWth.

Ancak, geçiş dönemi süresince, 6 işletmenin toplam nitrojenoksit emisyon değeri aşağıda belirtilen sınırları aşamaz:

- **2016 yılı için:** 80,000 ton/yıl;
- **2017 yılı için:** 74,000 ton/yıl.

Ek-1: Temel Ekonomik Göstergeler: R O M A N Y A¹⁹³

	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Doğum Oranı (1,000 kişi başına)	18	16	14	11	10	..	10	..
Ölüm Oranı (1,000 kişi başına)	10	11	11	12	11	..	13	..
Doğum Oranı (kadın başına doğum)	2	2	2	1	1	..	1	..
Doğumda Yaşam Ümidi, Toplam (yıl)	69	70	70	69	70	..	70	..
- Kadınlar (yıl)	72	73	73	73	74	..	74	..
- Erkekler (yıl)	67	67	67	66	66	..	66	..
Alan (Km2)	23,839	23,839	23,839	23,839	23,839	23,839	23,839	..
Nüfus (toplam, milyon kişi)	22,2	22,7	23,2	22,7	22,4	22,4	22,3	22,2
- Şehirlerde Yaşayanlar	10,2	11,3	12,4	12,5	12,2	12,2	12,2	12,1
- Şehirler (toplam içinde pay, %)	46	50	53	55	55	55	55	55
- Kadınlar (toplam içinde pay, %)	51	51	51	51	51	51	51	51
Nüfus Artışı (yıllık, %)	1	0	0	0	0	0	0	0
- Şehirler (yıllık, %)	2	2	2	0	0	0	0	0
- Kırsal (yıllık, %)	-1	-1	-1	-1	0	0	-1	0
Nüfus Yoğunluğu (kişi/Km2)	96	99	101	98	97	97	97	96

	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
İstihdamın Sektörel dağılımı								
- Tarım (% pay)	30	29	29	40	43	42
- Sanayi (% pay)	44	45	44	31	26	26
- Hizmetler (% pay)	26	27	27	29	31	32
İş Gücü, toplam (milyon kişi)	10,9	10,8	10,6	10,6	10,7	10,8	10,7	10,7
- Kadınlar (% pay)	46	45	44	44	45	45	45	45

	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Okur-yazarlık toplam								
(15 yaşından büyükler içinde % pay)	96	96	97	98	98	98	97	..
İlköğretimde okuyan öğrenciler (1,000)	3.308	3.031	1.253	1.392	1.090
- Kızlar (% pay)	49	49	49	49	48
İlköğretim öğretmenleri, kadınlar (%)	70	70	84	84
İlköğretimde öğretmen başına öğrenci	21	21	22	20

¹⁹³ "World Development Indicators, 1960-2003", Dünya Bankası

Ek-1:**Temel Ekonomik Göstergeler: R O M A N Y A**

	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Sağlık Harcamaları, toplam (% GSYİH)	7	7
- Özel (% GSYİH)	1	1
- Kamu (% GSYİH)	5	5
Hastane Yatak Sayısı (1,000 kişi başına)	9	9	9	8	7	7

	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Gıda Üretim Endeksi (1989-91 = 100)	109	117	95	102	80	96	86	..
Arazi kullanımı (ekilebilir alanlar, % pay)	43	43	41	41	41	41
Canlı Hayvan Üretim Endeksi (1989-91 = 100)	107	107	100	93	84	80	78	..

	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Elektrik Üretimi (milyar kwh)	67	72	64	59	52	54
- Kömür (% pay)	31	31	29	35	37	37
- Hidroelektrik (% pay)	19	18	18	28	28	28
- Doğal Gaz (% pay)	40	40	35	27	17	15
- Nükleer (% pay)	11	10
- Diğer (% pay)	10	9	18	10	7	10
Enerji Tüketimi (kt, petrol eşdeğeri)	65.123	64.810	62.403	46.414	36.313	36.841
- Üretim (kt, petrol eşdeğeri)	52.587	54.317	40.834	32.315	28.273	28.222
- İthalat, net (ticari en. kullanı., %)	19	16	35	30	22	23
Kişi Başına Enerji Tüketimi						
- Toplam (kg, petrol eşdeğeri,)	2.933	2.852	2.689	2.046	1.619	1.644
- Elektrik Ener. (kişi başına kwh)	2.434	2.615	2.337	1.603	1.513	1.620
Elektrik Enerjisi İletim ve Dağıtım Kayıpları (toplam üretim içinde pay, %)	6	5	9	11	13	13

Gayrı Safi Yurtiçi Hasıla	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
- yıllık % büyüme	..	0	-6	7	1	5	4	8
- sabit 1995 yılı milyon \$	36.773	43.257	39.507	35.477	32.788	34.526	36.010	38.738
- cari fiyatlarla milyon \$	38.299	35.477	37.053	40.165	45.749	60.358
- PPP, sabit 1995 yılı uluslararası \$, milyon	140.059	127.199	117.618	123.768	129.483	139.427
- PPP (cari uluslararası \$, milyon)	123.526	127.199	128.218	138.132	146.192	160.327
Kişi başına GSYİH								
- yıllık % büyüme	..	-1	-6	7	1	5	7	6
- sabit 1995 yılı \$	1.656	1.903	1.702	1.564	1.461	1.541	1.652	1.745
- PPP (sabit, 1995 yılı uluslar. \$)	6.035	5.608	5.243	5.523	5.806	6.280
- PPP (cari uluslararası \$)	5.323	5.608	5.715	6.164	6.556	7.222
Yurtiçi Tasarruflar (Cari fiyatlarla, milyon \$)	7.964	6.626	5.128	5.954	7.924	9.240
Nihai tüketim harcamaları (Cari fiyatlarla, milyon \$)								
- Toplam	30.335	28.851	31.925	34.211	37.825	46.134
- Devlet	5.103	4.858	2.671	2.673	3.041	5.342
Gayrı safi sermaye oluşumu (Cari fiyatlarla, milyon \$)	11.585	8.612	7.214	9.068	10.572	12.558

Gayrı Safi Gelir	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Cari fiyatlarla, milyon \$	38.455	35.222	36.768	39.883	45.290	59.694
Atlas methodu, cari fiyatlarla, milyon \$	40.045	33.357	37.661	38.486	41.740	51.194
PPP, cari uluslararası \$, milyon	76.025	115.547	124.030	126.286	127.231	137.162	144.725	158.565
Kişi Başına								
- Atlas methodu, cari fiyatlarla \$	173	147	168	172	192	231
- PPP, cari uluslararası \$	342	508	534	557	567	612	649	714

Üretim (Cari fiyatlarla, milyon \$)	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Toplam Katma Değer, Faktör fiyatlarıyla	35.183	32.754	32.791	35.879	40.926	53.777
- Tarım	8.353	7.018	4.103	5.324	5.361	6.377
- Toplam Sanayi	17.571	14.000	11.929	13.287	15.586	19.410
■ İmalat Sanayi	9.387	4.768	6.064	..	16.110
- Hizmetler	9.259	11.736	16.759	17.268	19.979	27.990

Dış Ticaret	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Mal ve Hizmet								
İhracat								
- % GSYİH	17	28	33	33	35	33
- yıllık % büyüme	17	23	11	17	8
- sabit 1995 yılı milyon \$	7.493	9.798	14.488	16.099	18.824	20.369
- cari fiyatlarla milyon \$	6.406	9.798	12.179	13.383	16.217	19.936
İthalat								
- % GSYİH	26	33	38	41	41	39
- yıllık % büyüme	16	27	17	12	6
- sabit 1995 yılı milyon \$	12.467	11.783	18.777	21.999	24.664	26.247
- cari fiyatlarla milyon \$	10.027	11.783	14.265	16.497	18.865	23.254
Denge (Cari fiyatlarla, milyon \$)	-3.621	-1.985	-2.086	-3.114	-2.648	-3.318
	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Mal								
İhracat (cari fiyatlarla, milyon \$)	11.400	10.175	4.960	7.910	10.367	11.391	13.876	17.618
- Tarımsal ham maddeler (% pay)	3	3	5	4	3	..
- Yakıtlar (% pay)	18	8	7	6	8	..
- İmalat Sanayii (% pay)	74	79	78	81	82	..
- Cevher ve metaller (% pay)	4	3	7	5	4	..
- Gıda ürünleri (% pay)	1	7	3	4	3	..
İthalat (cari fiyatlarla, milyon \$)	13.200	8.400	7.600	10.280	13.055	15.561	17.862	24.003
- Tarımsal ham maddeler (% pay)	4	2	1	1	1	..
- Yakıtlar (% pay)	38	21	12	13	11	..
- İmalat Sanayii (% pay)	40	65	76	75	79	..
- Cevher ve metaller (% pay)	6	4	4	3	3	..
- Gıda ürünleri (% pay)	12	8	7	8	6	..
Denge (Cari fiyatlarla, milyon \$)	-1.800	1.775	-2.640	-2.370	-2.688	4.170	-3.986	-6.385
	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Dış Yardımlar (%)								
Merkezi hükümet harcamalarına oranı	2	3	3	5
Gayrı safi gelire oranı	1	1	1	2	2	..
Gayrı safi sermaye oluşumuna oranı	2	3	6	7	7	..
Mal ve hizmet ithalatına oranı	2	3	3	4	4	..
Kişi Başına (cari fiyatlarla, \$)	11	13	19	29	31	..

Dış Borçlar	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Toplam Dış Borç (Cari fi. milyon \$), (1)	9.762	7.008	1.140	6.805	10.498	11.529	14.683	..
- Uzun Vadeli (2)	7.131	5.805	230	4.464	9.684	10.732	13.780	..
▪ Kamu Garantisiz	0	0	7	534	3.316	4.178	5.668	..
▪ Kamu ve Kamu Garantili	7.131	5.805	223	3.930	6.368	6.553	8.112	..
- IMF Kredileri (3)	328	660	0	1.038	453	387	428	..
- Kısa Vadeli ((2+3/1), % Pay)	24	8	80	19	3	4	3	..
Toplam Dış Borç Servisi								
- Mal ve hizmet ihracatına oranı, %	13	19	0	10	19	18	19	..
- Gayri safi gelire oranı, %	0	3	6	6	7	..
- Cari fiyatlarla, milyon \$	1.529	2.064	18	993	2.385	2.537	3.088	..
- Kamu ve Kamu Garantili Dış B.								
▪ İhracata oranı, %	10	16	0	4	11	12	11	..
▪ Gayri safi gelire oranı, %	0	1	4	4	4	..
▪ Cari fiyatlarla, milyon \$	1.156	1.756	0	393	1.329	1.727	1.832	..

Bazı Sosyal Göstergeler (1000 kişi başına)	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Toplam Telefon Aboneliği	73	88	102	131	285	356	430	..
- Cep Telefonu	0	0	0	0	111	172	236	..
- Sabit Telefon	73	88	102	131	174	184	194	..
Kablo Tv Aboneliği	57	157	121	152	..
Günlük Gazete Sayısı	181	158	271
İnternet Kullanıcıları	1	36	45	83	..
Kişisel Bilgisayar Sayısı	2	13	32	36	69	..
Radyo Sayısı	252	273	287	306	358
Eğitimde Kullanılan Bilgisayar (Adet)	14.144	32.414	36.754
Taşıt Aracı Sayısı (1,000 kişi başına)	56	97	139
Traktör Sayısı (1000 adet)	146.5	184.4	132.8	163.3	160.1	164.2

Ek-2: Romanya'da EBRD Finansmanı Sağlanan Doğrudan ve Bölgesel Yatırımlar (1991-2004)

(1000 €)

	Proje Tutarı	Kredi	Fon	Toplam EBRD Finansman I
(A) Doğrudan Yatırımlar (Toplam)	7,711,324	2,064,271	332,931	2,400,934
(B) Bölgesel Yatırımlar (Toplam)	494,856	34,194	96,033	130,449
Genel Toplam	8,206,179	2,098,464	428,963	2,531,383*

(*) 4 milyon € tutarındaki EBRD garantisi dahil.

(A) Romanya'da EBRD Finansmanı Sağlanan Doğrudan Yatırımlar (1991-2004)

(1000 €)

	Sektör	İmza Tarihi	Proje Tutarı	Kredi	Fon	Toplam EBRD Finansman I
Bükreş Toptancı Marketi (inşaat)	Tarım (Kamu)	1994	28,547	18,291	0	18,291
Coca-Cola Bihor ve Iasi (fabrika inş. ve dağıtım ağı)	Tarım (Özel)	1993	18,318	3,655	0	3,655
Cora (hipermarket/işletme)	Tarım (Özel)	2004	50,000	40,000	0	40,000
Danone (yoğurt fabrikası)	Tarım (Özel)	1998	23,928	0	7,235	7,235
EPH Tahıl Projesi (Constanta Limanı tahıl depolama tesisleri)	Tarım (Özel)	1998	18,611	6,763	0	6,763
Eurex Alimentare (bisküvi üretimi/genişletme)	Tarım (Özel)	2004	15,973	6,521	0	6,521
Leventis Grup (Coca-Cola Bihor ve Iasi Kredisi ek kredi)	Tarım (Özel)	1995	16,486	3,157	0	3,157
Parmalat Projesi (çocuk maması)	Tarım (Özel)	1998	12,092	0	2,092	2,092
Rompak (İnşaat)	Tarım (Özel)	1996	22,348	5,495	0	5,495
Soufflet Malt Romanya (Arpa üretim ve toplama teknikleri geliştirme projesi)	Tarım (Özel)	2004	7,000	3,500	0	3,500
Romanya Birleşik Biracıları (İnşaat ve dağıtım ağı)	Tarım (Özel)	1996	44,309	7,673	0	7,673

	Sektör	İmza Tarihi	Proje Tutarı	Kredi	Fon	Toplam EBRD Finansmanı
Alpha Bankası-Romanya	İştirak payı (Özel)	1993 1997	15,094 13,420	1,465 0	0 1,843	1,465 1,843
Agricola Bankası (modernizasyon)	İştirak payı (Özel)	1994	18,550	4,949	0	4,949
Romanya Ticaret Bankası ("Banca Comerciala Romana") (Özelleştirme öncesi mali sektör reformunu destekleme amaçlı)	İştirak payı (Özel)	2003	179,115	0	97,785	97,785
Transilvanya Bankası ("Banca Transilvania") (kurumsal kapasite geliştirme)	İştirak payı (Özel)	2001	6,842	0	6,842	6,842
Transilvanya Bankası ("Banca Transilvania")	İştirak payı (Özel)	2004	1,255	0	1,255	1,255
"Bank Post" (KOBİ destek amaçlı)	İştirak payı (Özel)	1998	20,516	13,189	0	13,189
Romanya Kalkınma Bankası (Bankanın % 5 hissesinin alımı)	İştirak payı (Özel)	1999	167,010	0	20,469	20,469
Triac Bankası ("Tiriac Bank") (KOBİ destek amaçlı)	İştirak payı (Özel)	1993 2003 1998	7,003 12,159 2,793	0 3,197 0	7,003 462 2,793	7,003 3,659 2,793
"Banca Agricola" (Tarım Sanayii)	Kredi (Özel)	1992	51,290	51,290	0	51,290
"Banca Agricola" (Tarım sektöründe faaliyet gösteren şirketlere uzun vadeli kredi temini amaçlı)	Kredi (Özel)	1995	10,990	10,990	0	10,990
"Banca Comerciala Romana" (Uzun v. "mortgage" kredisi)	Kredi (Özel)	2003	50,000	50,000	0	50,000
"Banca Post" (Uzun v. "mortgage" kredisi)	Kredi (Özel)	2003 2004	20,000 20,000	20,000 20,000	0 0	20,000 20,000
Banca Transilvania (KOBİ destek amaçlı)	Kredi (Özel)	2003	5,000	5,000	0	5,000
"Banca Transilvania" (Uzun v. "mortgage" kredisi)	Kredi (Özel)	2003	10,000	10,000	0	10,000
Banca Transilvania syndicated Loan (KOBİ destek amaçlı)	Kredi (Özel)	2004	22,500	7,500	0	7,500
"Bank Coop" (KOBİ destek amaçlı)	Kredi (Özel)	1994	3,932	3,932	0	3,932
"Raiffeisen Bank" (KOBİ destek amaçlı)	Kredi (Özel)	2004	11,000	10,000	0	10,000
KBİ Kredileri (Enerji)	Kredi (Özel)	1996	9,326	6,395	0	6,395
Banca Comerciala Romana (KOBİ destek amaçlı)	Kredi (Özel)	2004	22,000	20,000	0	20,000

Sektör	İmza Tarihi	Proje Tutarı	Kredi	Fon	Toplam EBRD Finansmanı	
KOBİ destek amaçlı AB/EBRD Finansmanı						
“Alpha Bank”	Kredi (Özel)	2001	10,000	10,000	0	10,000
“Alpha Bank”	Kredi (Özel)	2003	10,000	10,000	0	10,000
“Banca Comerciala”	Kredi (Özel)	2001	20,000	20,000	0	20,000
“Banca Comerciala”	Kredi (Özel)	2002	20,000	20,000	0	20,000
“Banca Transilvania”	Kredi (Özel)	1999	4,749	4,749	0	4,749
“Banca Transilvania”	Kredi (Özel)	2002	4,391	4,391	0	4,391
“Bank Post”	Kredi (Özel)	2002	10,000	10,000	0	10,000
“Raiffeisen Bank”	Kredi (Özel)	2002	15,000	10,000	0	10,000
“Volksbank”	Kredi (Özel)	2002	20,000	20,000	0	20,000
HVB Bank (Uzun v. “mortgage” kredisi)	Kredi (Özel)	2004	10,000	10,000	0	10,000
“Banca Transilvania” (Dış ticaret)	Kredi (Özel)	2001	3,733	0	0	3,733
“Romanian Development Bank (BRD)” (KOBİ destek amaçlı)	Kredi Kredi (Kamu) (Özel)	1994 1994	5,659 33,161	5,659 33,161	0 0	5,659 33,161
“Tiriac Bank” (KOBİ destek amaçlı)	Kredi (Özel)	1995	14,654	14,654	0	14,654
“Dalkia ESCO”	Enerji Verimliliği (Özel)	1999	18,078	0	2,400	2,400
Romanya Enerji Verimliliği Fonu (“Industrial Energy Efficiency Fund”)	Enerji Verimliliği (Özel)	2003	15,000	7,000	0	7,000
Tuna Fonu (KOBİ destek amaçlı)	Fon (Özel)	1996	14,200	0	3,429	3,429
Özelleştirme Öncesi Fon (KOBİ destek amaçlı)	Fon (Özel)	1997	73,963	0	21,459	21,459
Arctic (Beyaz eşya üreticileri)	Genel (Sanayi) (Özel)	1997 1997	1,775 35,444	0 7,953	1,775 3,510	1,775 11,463
Fibrex (Naylon üreticileri/ özelleştirme ve yeniden yapılanma)	Genel (Sanayi) (Özel)	2000	55,000	10,000	0	10,000
IMGB ve FECNE Fabrikaları (özelleştirme/yeniden yapılanma)	Genel (Sanayi) (Özel)	1998	32,260	0	5,242	5,242
Kronospan Sebes (MDF Fabrikası)	Genel (Sanayi) (Özel)	2004	185,000	36,296	0	36,296
Kronospan Sepa (sunta fabrikası)	Genel (Sanayi) (Özel)	2004	65,000	33,704	0	33,704
Lafarge Romcim (Çimento fabrikası)	Genel (Sanayi) (Özel)	1998	186,921	0	69,903	69,903
Michelin (Modernizasyon)	Genel (Sanayi) (Özel)	2001	69,607	20,536	0	20,536

	Sektör	İmza Tarihi	Proje Tutarı	Kredi	Fon	Toplam EBRD Finansmanı
Prompt (<i>Tekstil fab. modernizasyon</i>)	Genel (Sanayi) (Özel)	1996	9,908	0	3,124	3,124
Sical (<i>Kağıt fab. Modernizasyon /çevre koruma</i>)	Genel (Sanayi) (Özel)	1999	50,768	6,000	0	6,000
Sidex (<i>Çelik fab./özelleştirme</i>)	Genel (Sanayi) (Özel)	2001 2002	117,233 73,271	73,271 30,774	0 0	73,271 30,774
Terapia SA (<i>Eczacılık</i>)	Genel (Sanayi) (Özel)	2003	37,023	0	4,418	4,418
Virolite (<i>Resin fabrikası</i>)	Genel (Sanayi) (Özel)	1993 1993 1997	21,591 6,326 1,465	4,938 3,122 1,465	534 3,204 0	5,472 6,326 1,465
Wienerberger (<i>Tuğla fabrikası/genişletme</i>)	Genel (Sanayi) (Özel)	2003 2004	18,000 8,600	2,000 5,600	0 0	2,000 5,600
Apa Nova (<i>Su işleme tesisi-Bükreş</i>)	Altyapı (Özel)	2002	155,185	55,443	0	55,443
Bükreş Taşımacılık/Isıtma (<i>İyileştirme Projesi</i>)	Altyapı (Kamu)	2003	27,500	16,250	0	16,250
Bükreş – Radet Taşımacılık/Isıtma (<i>Altyapı İyileştirme Projesi</i>)	Altyapı (Kamu)	2003	33,632	17,750	0	17,750
Atık Arıtma "Arad" ili/ilçesi "Bacau" ili/ilçesi "Brasov" ili/ilçesi "Constanta" ili/ilçesi "Iasi" ili/ilçesi "Oradea" ili/ilçesi "Sibiu" ili/ilçesi "Targu Mures" ili/ilçesi "Timisoara" ili/ilçesi	Altyapı (Kamu)	2001 2004 2002 2000 2001 2004 2004 2003 2003	20,150 52,500 58,700 102,600 55,000 22,700 37,588 27,900 50,620	4,500 7,000 14,500 20,000 13,200 6,000 5,000 7,000 6,520	0 0 0 0 0 0 0 0 0	4,500 7,000 14,500 20,000 13,200 6,000 5,000 7,000 6,520
Şehir Su Şebekesi Yenileme Projesi	Altyapı (Kamu)	1995 1997	51,722 143,474	20,516 54,953	0 0	20,516 54,953
Jui Vadisi ("Jui Valley") Su Şebekesi Yenileme Projesi	Altyapı (Kamu)	1996	37,220	11,723	0	11,723
Termal Enerji Koruma Projesi (<i>Yeniden Yapılanma</i>)	Altyapı (Kamu)	1997	64,706	32,607	0	32,607
Petrol Üretim Tesisleri Modernizasyon Projesi	Doğal Kaynaklar (Kamu)	1992	26,983	20,023	0	20,023
"SNP Petrom" (Petrol ve Gaz Şir. Yeniden Yapılandırılması)	Doğal Kaynaklar (Özel)	2002	82,210	53,488	0	53,488
SNP Petrom (Petrol ve Gaz Şir. Yeniden Yapılandırılması)	Doğal Kaynaklar (Özel)	2004	615,578	0	55,057	55,057
Yatırım Danışma Kuruluşu (Kuruluş harcamaları)	Banka Harici Mali Kuruluşlar (Özel)	1993	4,662	0	1,704	1,704
Domenia Credit (Mortgage şirketi kurulması)	Banka Harici Mali Kuruluşlar (Özel)	2003	21,680	5,000	784	5,784

	Sektör	İmza Tarihi	Proje Tutarı	Kredi	Fon	Toplam EBRD Finansmanı
AB/EBRD KOBİ Finansmanı	Banka Harici Mali (Özel)					
“Alpha Leasing”		2004	5,000	5,000	0	5,000
“BCR Leasing”		2004	10,000	10,000	0	10,000
“BRD Sogelease”		2003	10,000	10,000	0	10,000
“BT Leasing”		2003	5,000	5,000	0	5,000
“RZB Leasing”		2003	5,000	5,000	0	5,000
“Interamerican” (Özel sağlık sigortasının yaygınlaştırılması)	Banka Harici Mali Kuruluşlar (Özel)	2002	3,441	0	3,441	3,441
Enerji Üretim ve İletim	Enerji (Kamu)					
“Termoelectrica”		1995	30,732	30,732	0	30,732
“Termoelectrica”		1995	120,271	57,151	0	57,151
“Termoelectrica”		1995	67,480	26,790	0	26,790
Ulusal İletim Şirketinin Kuruluşu	Enerji (Kamu)	2000	150,395	37,714	0	37,714
Transelectrica (Romanya-Macaristan arasında iletim ağının tesisi)	Enerji (Kamu)	2004	33,300	18,200	0	18,200
“Athenee Palace” Oteli (Bükreş yenileme/genişletme)	Turizm (Özel)	1994	44,900	10,463	0	10,463
İtalya-Romanya İş Geliştirme Merkezi	Turizm (Özel)	1998	69,723	23,202	2,220	25,422
“Towers” (İnşaat/işletme/geliştirme).	Turizm (Özel)	2004	33,900	11,865	0	11,865
“Victoria Centre” Ofisleri (İnşaat/işletme/geliştirme)	Turizm (Özel)	2000	19,966	4,702	0	4,702
AB/EBRD KOBİ Finansmanı	KOBİ Fins. (Özel)					
“Banca Romaneasca”		2003	3,664	2,931 0	0	2,931
“ProCredit Romania”		2002	29,950	4,900 0	2,280	2,280
“ProCredit Romania”		2003	7,440	0	0	4,900
“ProCredit Romania”		2003	3,991	0	670	670
“Astral Telecom” (Kablo Tv kapsama alanı)	Haberleşme (Özel)	2003	30,494	5,129	0	5,129
“Emcom-Siemens” (Haberleşme cihazı üretimi)	Haberleşme (Özel)	1993	26,843	7,414	0	7,414
Eurovision (Eurovision ağına bağlantı)	Haberleşme (Kamu)	1992	733	733	0	733
“Mobifon GSM” (Ulusal cep tlf ağı/geliştirme)	Haberleşme (Özel)	1997	291,928	75,779	0	75,779
		1999	110,126	5,605	0 0	5,605
		2002	221,461	60,265		60,265
“Rom Telecom” (Dijital tlf. ağı/geliştirme)	Haberleşme (Özel)	1992	549,200	142,000	0	142,000
Rom Telecom (Özelleştirme)	Haberleşme (Özel)	1998	481,873	73,271	0	73,271
“Bucharest-Pitesti” Otoyolu (96 km yolun rehabilitasyonu)	Taşımacılık (Kamu)	1996	75,762	38,907	0	38,907
Demiryolu İstasyonları Yenileme/Geliştirme	Taşımacılık (Kamu)	2003	27,850	24,000	0	24,000
Constanta Limanı (Terminal inşaatı)	Taşımacılık (Kamu)	2004	23,900	16,000	0	16,000

(1000 €)

Sektör	İmza Tarihi	Proje Tutarı	Kredi	Fon	Toplam EBRD Finansmanı
--------	-------------	--------------	-------	-----	------------------------

NAR Projesi (224 km yolun Rehabilitasyonu)	Taşımacılık (Kamu)	1993	368,372	58,617	0	58,617
Demiryolu Rehabilitasyonu	Taşımacılık (Kamu)	1996	448,771	62,940	0	62,940
Demiryolu Rehabilitasyonu (Altyapı)	Taşımacılık (Kamu)	1996	378,242	50,253	0	50,253
Demiryolu Rehabilitasyonu (pan-Avrupa Ağı)	Taşımacılık (Kamu)	2001	114,120	60,000	0	60,000

Doğrudan Yatırımlar (Toplam)			7,711,324	2,064,271	332,931	2,400,934
-------------------------------------	--	--	------------------	------------------	----------------	------------------

(B) Romanya'da EBRD Finansmanı Sağlanan Bölgesel Yatırımlar (1991-2004)

(1000 €)

	Sektör	İmza Tarihi	Proje Tutarı	Kredi	Fon	Toplam EBRD Finansmanı
Billa (Süpermarket zinciri)	Tarım (Özel)	2003	70,770	15,750	0	15,750
Efes (Efes Biracılığın finansmanı)	Tarım (Özel)	2002	2,713	865	0	865
“Raiffeisen International”	İştirak payı (Özel)	2004	30,000	0	15,000	15,000
MBA Öğrencileri Destek Projesi (garanti)	Kredi (Özel)	1995	615	2	0	225
Enerji Verimliliği ve Emisyon Oranı Azaltma Projesi	Enerji Verimliliği (Özel)	1999	10,650	0	3,000	3,000
MDA Ülkelerinde KOBİ Destekleme Projesi II	Fon (Özel)	1997	9,202	0	3,492	3,492
MDA Ülkelerinde KOBİ Destekleme Projesi	Fon (Özel)	2004	20,522	0	5,522	5,522
“AIG” Yeni Avrupa Fonu	Fon (Özel)	1999	36,672	0	6,933	6,933
Kara Deniz Fonu	Fon (Özel)	1998 2002	17,737 8,503	0 0	6,967 2,422	6,967 2,422
AB/EBRD KOBİ Finansmanı <i>Euroventures Danube Global Growth Fund</i>	Fon (Özel)	2001 2003	188 10,375	0 0	38 3,250	38 3,250
Balkan Fonu (KOBİ destek amaçlı)	Fon (Özel)	1994	3,629	0	3,629	3,629
“Innova/3” (KOBİ destek amaçlı)	Fon (Özel)	2001	37,665	0	4,465	4,465
“Innova/98” (KOBİ destek amaçlı)	Fon (Özel)	1998	8,942	0	1,986	1,986
Polonya Yatırımcı Fonu-V (KOBİ destek amaçlı)	Fon (Özel)	2004	4,650	0	4,650	4,650
Carmeuse Eastern Europe	Genel (Sanayi) (Özel)	2004	67,320	0	6,637	6,637
“TBI” Şirketi (Özel sağlık sigortasının yaygınlaştırılması)	Banka Harici Mali Kuruluşlar (Özel)	2000	4,384	315	2,272	2,588
MDA Ülkeleri Enerji İletim Ağları Geliştirme Projesi	Enerji (Özel)	1999	1,486	0	436	436
“Europolis” (Ticari proje geliştirme)	Turizm (Özel)	2001	75,000	10,938	15,313	26,250
“Europolis II” (Ticari proje geliştirme)	Turizm (Özel)	2004	30,000	5,500	2,000	7,500
“Heitman” MDA Ülkeleri Ticaret Ortağı Fonu II	Turizm (Özel)	2002	6,910	0	2,294	2,294
“Orco” Apart Otelleri (Genişletme)	Turizm (Özel)	2003	17,706	0	1,876	1,876
Özel Trigranit Katılım İştiraki Fonu	Turizm (Özel)	1999 2004	6,826 5,690	0 0	1,361 1,250	1,361 1,250
TUI (Genişletme/geliştirme)	Turizm (Özel)	2003	824	824	0	824
“Baring” Katılım İştiraki Fonu (Medya/Haberleşme sektörü)	Haberleşme (Özel)	1997	5,766	0	1,242	1,242
Bölgesel Yatırımlar (Toplam)			494,856	34,194	96,033	130,449

Ek-3 AT tarafından Romen şirketleri Aleyhine Yürütölen Anti-damping Soruşturmaları

1. Polyester lifler

	<p>CN Kodu : 5503 20 00 00</p> <p>Durum : Süresi Doldu ("expired")</p> <p>Sonlanma :</p> <p>Başlangıç :</p> <p>Geçici Önlem :</p> <p>Kalıcı Önlem : 17.12.88 tarih ve L 348 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 49</p> <p>Sonlanma :</p>
Yürürlükteki Önlem	<p>Önlemin Türü : ad-valorem</p> <p>En düşük/yüksek : % 14,10</p>
Geçici Gözden Geçirme	<p>Başlangıç :</p> <p>Sonuç/ Resmi Gazete :</p>
"Sunset" Gözden Geçirme	<p>Başlangıç : 15.09.90 tarih ve C 230 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 3</p> <p>Sonuç : Önlemlerin sürmesi</p> <p>Resmi Gazete : 22.10.92 tarih ve L 306 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 1</p>
	<p>Diğer: : – NIE¹⁹⁴</p> <p style="padding-left: 40px;">{22.04.97 tarih ve C 125 sayılı ATTG, s. 4}</p> <p style="padding-left: 40px;">– Süresinin tamamlanması ("expiry")</p> <p style="padding-left: 40px;">{14.10.97 tarih ve C 312 sayılı ATRG, s. 4}</p> <p>Gözlemler :</p>

¹⁹⁴ NIE: "Notice of Impending Expiry"

AT tarafından Romen Őirketleri Aleyhine Yürütölen Anti-damping Soruşturmaları**2. Demir-çelikten mamul dikişsiz borular ve tüpler**

	CN Kodu : 7304 10 10 10 7304 10 30 10 7304 31 99 00 7304 39 91 00 7304 39 93 00 Durum : – Kesin Önlem/ – Geçici Gözden Geçirme/ – “Sunset” Gözden Geçirme Sonlanma : Gözden Geçirme Sürüyor Başlangıç : 31.08.96 tarih ve C 253 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 26 Geçici Önlem : 31.05.97 tarih ve L 141 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 36 Kalıcı Önlem : 25.11.97 tarih ve L 322 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 1 Sonlanma :
Yürürlükteki Önlem	Önlemin Türü : ad-valorem En düşük/yüksek : % 9,8- % 38,2
Geçici Gözden Geçirme	Başlangıç : 23.11.2002 tarih ve C 288 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 2 Sonuç/ Resmi Gazete :
“Sunset” Gözden Geçirme	Başlangıç : 23.11.2002 tarih ve C 288 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 2 Sonuç : Resmi Gazete :
	Diğer: : Gözlemler : Avrupa Toplulukları Aqdalet Divanının ilgili Kararı ertesinde iki Őirket önlemlerin kapsamından çıkartılmıştır. 08.02.2003 tarih ve C 030 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 14

AT tarafından Romen şirketleri Aleyhine Yürütölen Anti-damping Soruşturmaları**3. Demir-çelikten mamul dikişsiz borular ve tüpler**

	CN Kodu : 7304 10 10 10 7304 10 30 10 7304 31 99 00 7304 39 91 00 7304 39 93 00 Durum : Gözden Geçirme Sürüyor Sonlanma : Kesin Önlem/ Geçici Gözden Geçirme/ “Sunset” Gözden Geçirme Başlangıç : Geçici Önlem : 25.11.1997 tarih ve L 322 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 63 Kalıcı Önlem : Sonlanma : Tahhüt
Yürürlükteki Önlem	Önlemin Türü : En düşük/yüksek : 23.11.2002 tarih ve C 288 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 2
Geçici Gözden Geçirme	Başlangıç : Sonuç/ Resmi Gazete : 23.11.2002 tarih ve C 288 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 2
“Sunset” Gözden Geçirme	Başlangıç : Sonuç : Resmi Gazete :
	Diğer: : Kesin vergilerle paralel tahhüt Gözlemler :

AT tarafından Romen Őirketleri Aleyhine Yürütölen Anti-damping Soruşturmaları**4. Demir-çelikten mamul dikişsiz borular ve tüpler**

CN Kodu	:	ex 7304 10 10 ex 7304 10 30 ex 7304 21 00 ex 7304 29 11 ex 7304 31 99 ex 7304 39 59 7304 39 91 7304 39 93 ex 7304 51 99 ex 7304 59 91 ex 7304 59 93
Durum	:	Yeni Soruşturma
Sonlanma	:	
Başlangıç	:	31.03.2005 tarih ve C 077 sayılı AB Resmi Gazetesi, s. 2
Geçici Önlem	:	
Kalıcı Önlem	:	
Sonlanma	:	

5. Silikon Karbür

CN Kodu	:	8249 20 00
Durum	:	Yeni Soruşturma
Sonlanma	:	
Başlangıç	:	30.06.2005 tarih ve C 159 sayılı AB Resmi Gazetesi, s. 4
Geçici Önlem	:	
Kalıcı Önlem	:	
Sonlanma	:	

AT tarafından Romen Őirketleri Aleyhine Yürütölen Anti-damping Soruşturmaları**6. Sıcak haddelenmiş yassı elik plakalar**

	CN Kodu : 7208 51 30 10 7208 51 50 10 7208 51 91 10 7208 51 99 10 7208 52 91 10 Durum : Süresi Doldu ("expired") Sonlanma : Başlangıç : 13.05.1999 tarih ve C 133 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 17 Geçici Önlem : 11.02.2000 tarih ve L 036 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 4 Kalıcı Önlem : 10.08.2000 tarih ve L 202 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 21 Sonlanma :
Yürürlükteki Önlem	Önlemin Türü : ad-valorem En düşük/yüksek : % 5,7- % 11,5
Geçici Gözden Geçirme	Başlangıç : Sonuç/ Resmi Gazete :
"Sunset" Gözden Geçirme	Başlangıç : Sonuç : Resmi Gazete :
	Diğer: : Değişiklik: 08.06.2002 tarih ve L 150 sayılı ATRG, s. 36 Bildirim : 30.08.2002 tarih ve C 206 sayılı ATRG, s. 7 Bildirim : 24.09.2002 tarih ve C 277 sayılı ATRG, s. 8 NIE : 09.12.2004 tarih ve C 305 sayılı ABRG, s. 5 Bildirim : 30.06.2005 tarih ve C 159 sayılı ABRG, s. 3 Süre Bitimi: 06.08.2005 tarih ve C 192 sayılı ABRG, s. 2

AT tarafından Romen Őirketleri Aleyhine Yürütölen Anti-damping Soruşturmaları**7. Sıcak haddelenmiş yassı elik plakalar**

	<p>CN Kodu : 7208 51 30 10 7208 51 50 10 7208 51 91 10 7208 51 99 10 7208 52 91 10</p> <p>Durum : Kapatıldı ("Terminated")</p> <p>Sonlanma :</p> <p>Başlangıç :</p> <p>Geçici Önlem :</p> <p>Kalıcı Önlem : 10.08.2000 tarih ve L 202 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 21</p> <p>Sonlanma :</p>
Yürürlükteki Önlem	<p>Önlemin Türü : Taahhüt</p> <p>En düşük/yüksek :</p>
Geçici Gözden Geçirme	<p>Başlangıç :</p> <p>Sonuç/ Resmi Gazete :</p>
"Sunset" Gözden Geçirme	<p>Başlangıç :</p> <p>Sonuç :</p> <p>Resmi Gazete :</p>
	<p>Diğer: : Değişiklik: 08.06.2002 tarih ve L 150 sayılı ATRG s. 36</p> <p>Gözlemler : Kesin vergilerle paralel tahhüt (08.06.2002 tarih ve L 150 sayılı ATRG)</p>

AT tarafından Romen şirketleri Aleyhine Yürütölen Anti-damping Soruşturmaları**8. Üre**

	CN Kodu : 3102 10 10 00 3102 10 90 00 Durum : Kesin Önlem Sonlanma : Başlangıç : 21.10.2000 tarih ve C 301 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 2 Geçici Önlem : 21.07.2001 tarih ve L 197 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 4 Kalıcı Önlem : 19.01.2002 tarih ve L 017 sayılı AT Resmi Gazetesi, s. 1 Sonlanma :
Yürürlükteki Önlem	Önlemin Türü : specific En düşük/yüksek : 6,18 - 8,01 EUR/T
Geçici Gözden Geçirme	Başlangıç : Sonuç/ Resmi Gazete :
"Sunset" Gözden Geçirme	Başlangıç : Sonuç : Resmi Gazete :
	Diğer: : Değişiklik: 27.06.2002 tarih ve L 168 sayılı ATRG, s. 1 Düzeltilme : 05.07.2002 tarih ve L 176 sayılı ATRG, s. 47

Ek-4: “Gıda ürünlerinde aranacak hijyen koşulları hakkında 29.4.2004 tarih ve 852/2004/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü” ile “Hayvansal ürünlerde aranacak hijyen koşulları hakkında 29.4.2004 tarih ve 853/2004/EC sayılı Konsey Tüzüğü” ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi işletmeler

EK VII'nin B Eki

Ek VII, Başlık 5, Kısım B, Kesim I'da Belirtilen
Et, Kanatlı Eti ile Süt ve Süt Ürünü İşletmeleri

Et İşletmeleri

	Veterinerlik Numarası	İşletmenin İsmi
1	5806/2000	“Comb Agroind Curtici”
2	5065/2000	“S.C. RB Prod S.R.L.”
3	101/2000	“S.C. Cominca S.A.”
4	102/1999	“S.C. Prodaliment S.A.”
5	115/1996	“S.C. Ferm Com Prod S.R.L.”
6	1446/2002	“S.C. Izocon MC S.A.”
7	19/2002	“S.C. Carnob S.R.L.”
8	154/1999	“S.C. Casalco S.A.”
9	312/1999	“S.C. Olas Prod S.R.L.”
10	58/2001	“S.C. Elan Trident S.R.L.”
11	143/1999	“S.C. Lorialba Prest S.R.L.”
12	4585/2002	“S.C. Agro Prod Com Dosa S.R.L.”
13	2585/2000	“S.C. Cazadela S.R.L.”
14	4048/2000	“S.C. Coniflor S.R.L.”
15	422/1999	“S.C. Prodprosper S.R.L.”
16	549/1999	“S.C. Tce 3 Brazi S.R.L.”
17	24/2000	“S.C. Spar S.R.L.”
18	2076/2002	“S.C. Simona S.R.L.”
19	86/2002	“S.C. Universal S.R.L.”
20	5661/2002	“S.C. Harald S.R.L.”
21	6066/2002	“S.C. Raitar S.R.L.”
22	5819/2002	“S.C. Mara Alex S.R.L.”
23	93/2003	“S.C. Mara Prod Com S.R.L.”
24	1/2000	“S.C. Diana S.R.L.”
25	6/1999	“S.C. Diana Prod S.R.L.”

“Gıda ürünlerinde aranacak hijyen koşulları hakkında 29.4.2004 tarih ve 852/2004/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü” ile “Hayvansal ürünlerde aranacak hijyen koşulları hakkında 29.4.2004 tarih ve 853/2004/EC sayılı Konsey Tüzüğü” ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi işletmeler

Kanatlı ve kanatlı eti üretim işletmeleri

Veterinerlik Numarası	İşletmenin İsmi
1	2951/2000 “S.C. Agronutrisco Impex S.R.L.”
2	3896/2002 “S.C. Oprea Avicom S.R.L.”

Süt ve Süt Ürünü İşletmeleri

Veterinerlik Numarası	İşletmenin İsmi
1	999/2000 “S.C. Alba Lact S.A.”
2	5158/8.11.2002 “S.C. Biolact Bihor S.R.L.”
3	2100/8.11.2001 “S.C. Bendearcris S.R.L.”
4	2145/5.3.2002 “S.C. Lech Lacto S.R.L.”
5	395/18.6.2001 “S.C. Lacto Solomonescu S.R.L.”
6	115/1.2.2002 “S.C. Comintex S.R.L. Darabani”
7	A343827/ ve 30.8.2002 “S.C. Prodlacta S.A.”
8	258/10.4.2000 “S.C. Binco Lact S.R.L.”
9	12203/25.9.2003 “S.C. Lacto Genimico S.R.L.”
10	2721/28.8.2001 “S.C. Industrializarea Laptelui S.A.”
11	4136/10.6.2002 “S.C. Galmopan S.A.”
12	5/7.5.1999 “S.C. Sandralact S.R.L.”
13	213/1996 “S.C. Paulact S.R.L.”
14	625/21.11.1996 “S.C. Lactis S.R.L.”
15	913/17.3.2000 “S.C. Lactex – Reghin S.R.L.”
16	207/21.4.1999 “S.C. Midatod S.R.L.”
17	391/23.4.1999 “S.C. Kubo Ice Cream Company S.R.L.”
18	1055/10.7.2000 “S.C. Oltina S.A.”
19	282/1999 “S.C. Calion S.R.L.”
20	1562/27.12.1999 “S.C. Bucovina S.A. Suceava” 5750/23.5.2002
21	1085/26.5.1999 “S.C. Bucovina S.A. Falticeni”
22	5614/20.4.2002 “S.C. Coza Rux S.R.L.”
23	1659/27.3.2003 “S.C. Ecolact S.R.L.”
24	1205/5.10.1999 “S.C. Pro Putna S.R.L.”
25	5325/13.2.2002 “S.C. Cetina Prod Lact S.R.L.”
26	5245/6.11.2001 “S.C. Simultan S.R.L.”
27	2459/21.8.2002 “S.C. Zan S.R.L.”

Ek-5: AB içinde veya dışında atıkların gemiye yüklenmesi kontrolü ve danışmanlık hakkında 1.2.1993 tarih ve 259/93/EEC sayılı Konsey Tüzüğü ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi mallar

AA. METAL-BEARING WASTES

- AA 060 Vanadium ashes and residues
- AA 080 Thallium waste, scrap and residues
- AA 090 Arsenic waste and residues
- AA 100 Mercury waste and residues
- AA 130 Liquors from the pickling of metals

AB. WASTES CONTAINING PRINCIPALLY INORGANIC CONSTITUENTS, WHICH MAY CONTAIN METALS AND ORGANIC MATERIALS

- AB 010 Slag, ash and residues, not elsewhere specified or included
- AB 020 Residues arising from the combustion of municipal/household wastes
- AB 030 Wastes from non-cyanide based systems which arise from surface treatment of metals
- AB 040 Glass waste from cathode-ray tubes and other activated glasses
- AB 050 Calcium fluoride sludge
- AB 060 Other inorganic fluorine compounds in the form of liquids or sludge
- AB 080 Spent catalysts not on the green list
- AB 090 Waste hydrates of aluminium
- AB 110 Basic solutions
- AB 120 Inorganic halide compounds, not elsewhere specified or included

AB içinde veya dışında atıkların gemiye yüklenmesi kontrolü ve danışmanlık hakkında 1.2.1993 tarih ve 259/93/EEC sayılı Konsey Tüzüğü ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi mallar

AC. WASTES CONTAINING PRINCIPALLY ORGANIC CONSTITUENTS, WHICH MAY CONTAIN METALS AND INORGANIC MATERIALS

- AC 040 Leaded petrol (gasoline) sludges
- AC 050 Thermal (heat transfer) fluids
- AC 060 Hydraulic fluids
- AC 070 Brake fluids
- AC 080 Antifreeze fluids
- AC 090 Waste from production, formulation and use of resins, latex, plasticisers, glues and adhesives
- AC 100 Nitrocellulose
- AC 110 Phenols, phenol compounds including chlorophenol in the form of liquids or sludges
- AC 120 Polychlorinated naphthalenes
- AC 140 Triethylamine catalyst for setting foundry sands
- AC 150 Chlorofluorocarbons
- AC 160 Halons
- AC 190 Fluff-light fraction from automobile shredding
- AC 200 Organic phosphorous compounds
- AC 210 Non-halogenated solvents
- AC 220 Halogenated solvents
- AC 230 Halogenated or unhalogenated non-aqueous distillation residues arising from organic solvent recovery operations
- AC 240 Wastes arising from the production of aliphatic halogenated hydrocarbons (such as chloromethanes, dichloro-ethane, vinyl chloride, vinylidene chloride, allyl chloride and epichlorhydrin)
- AC 260 Liquid pig manure, faeces
- AC 270 Sewage sludge

AB içinde veya dışında atıkların gemiye yüklenmesi kontrolü ve danışmanlık hakkında 1.2.1993 tarih ve 259/93/EEC sayılı Konsey Tüzüğü ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi mallar

AD. WASTES, WHICH MAY CONTAIN EITHER INORGANIC OR ORGANIC CONSTITUENTS

- AD 010 Wastes from the production and preparation of pharmaceutical products
- AD 020 Wastes from the production, formulation and use of biocides and phytopharmaceuticals
- AD 030 Wastes from the manufacture, formulation and use of wood-preserving chemicals
- Wastes that contain, consist of or are contaminated with any of the following:
 - AD 040 - Inorganic cyanides, excepting precious metal-bearing residues in solid form containing traces of inorganic cyanides
 - AD 050 - Organic cyanides
 - AD 080 Wastes of an explosive nature, when not subject to specific other legislation
 - AD 110 Acidic solutions
 - AD 120 Ion exchange resins
 - AD 130 Single-use cameras with batteries
 - AD 140 Wastes from industrial pollution control devices for cleaning of industrial off-gases, not elsewhere specified or included
 - AD 150 Naturally occurring organic material used as a filter medium (such as bio□filters)
 - AD 160 Municipal/household wastes
 - AD 170 Spent activated carbon having hazardous characteristics and resulting from its use in the inorganic chemical, organic chemical and pharmaceutical industries, waste water treatment, gas/air cleaning processes and similar applications

Ek-6: Atıkların düzenli depolanmasına ilişkin 26.04.1999 tarih ve 1999/31/EC sayılı Konsey Direktifi ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi işletmeler

31 Aralık 2007 tarihine kadar:

- (1) “S.C. BEGA UPSOM Ocna Mureş, Ocna Mureş”, Alba ili/ilçesi

31 Aralık 2008 tarihine kadar:

- (2) “S.C. TERMOELECTRICA SA-SE Doiceşti, Doiceşti”, Dâmbovița ili/ilçesi
(3) “S.C. COMPLEXUL ENERGETIC ROVINARI SA, Beterega”, Gorj ili/ilçesi
(4) “RAAN Drobeta-Turnu Severin ROMAG–TERMO”, Mehedinți ili/ilçesi

31 Aralık 2009 tarihine kadar:

- (5) “COMPLEXUL ENERGETIC CRAIOVA-SE Craiova”, Dolj ili/ilçesi
(6) “COMPLEXUL ENERGETIC CRAIOVA-SE Iřalnița, Iřalnița II”, Dolj ili/ilç.
(7) “COMPLEXUL ENERGETIC CRAIOVA-SE Iřalnița, Iřalnița I”, Dolj ili/ilç.
(8) “S.C. ELECTROCENTRALE DEVA SA-SE Paroşeni”, Hunedoara ili/ilçesi
(9) “S.C. TERMICA SA Suceava, Suceava”, Suceava ili/ilçesi

31 Aralık 2010 tarihine kadar:

- (10) “S.C. ELECTROCENTRALE DEVA SA, Bejan”, Hunedoara ili/ilçesi
(11) “S.C. ALUM Tulcea, Tulcea”, Tulcea ili/ilçesi

31 Aralık 2011 tarihine kadar:

- (12) “S.C. UZINA TERMOELECTRICĂ GIURGIU SA, Giurgiu”, Giurgiu ili/ilçesi

31 Aralık 2012 tarihine kadar:

- (13) “CET Bacău, Furnicari – Bacău”, Bacău ili/ilçesi
(14) “S.C. COMPLEXUL ENERGETIC TURCENI, Valea Ceplea”, Gorj ili/ilçesi
(15) “S.C. COMPLEXUL ENERGETIC TURCENI, Valea Ceplea”, Gorj ili/ilçesi
(16) “S.C. UZINELE SODICE Govora, Govora”, Vâlcea ili/ilçesi
(17) “S.C. CET Govora SA, Govora”, Vâlcea ili/ilçesi

31 Aralık 2013 tarihine kadar:

- (18) “S.C. CET Arad, Arad”, Arad ili/ilçesi
(19) “S.C. ELECTROCENTRALE ORADEA SA, Sântaul Mic”, Bihor ili/ilçesi
(20) “S.C. ELECTROCENTRALE ORADEA SA, Sântaul Mic”, Bihor ili/ilçesi
(21) “S.C. ELECTROCENTRALE ORADEA SA, Sântaul Mic”, Bihor ili/ilçesi
(22) “CET II Iași, Holboca”, Iași ili/ilçesi
(23) “S.C. Uzina Electrică Zalău, Hereclean – Panic”, Sălaj ili/ilçesi

Ek-7: Kadmiyum deşarjlarının limit değerleri ve kalite hedeflerine dair 26.9.1983 tarih ve 83/513/EEC sayılı Konsey Direktifi ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi işletmeler

- (1) “ARIEŐMIN SA Baia de Arieř – Valea Sărtař – Baia de Arieř” – Alba ili/ilçesi
- (2) “ARIEŐMIN SA Baia de Arieş – Baia de Arieş” – Alba ili/ilçesi
- (3) “EM TURȚ – TurȚ – Satu Mare ili/ilçesi
- (4) “SM BAIA BORŐA- Gura Băii-Borőa” – Maramureř ili/ilçesi
- (5) “SM BAIA BORŐA- Burloaia-Borőa” – Maramureş ili/ilçesi
- (6) “SM BAIA BORŐA- Toroioaga-Borőa” – Maramureş ili/ilçesi
- (7) “EM BAIA SPRIE – Baia Sprie” – Maramureş ili/ilçesi
- (8) “EM CAVNIC – Cavnice” – Maramureş ili/ilçesi
- (9) “EM BĂIUȚ – BăiuȚ” – Maramureř ili/ilçesi
- (10) “S.C. Romplumb SA BAIA MARE- Baia Mare” – Maramureş ili/ilçesi
- (11) “SUCURSALA MINIERĂ BAIA MARE-Baia Mare” – Maramureř ili/ilçesi
- (12) “SM BAIA BORŐA- Borőa” – Maramureş ili/ilçesi
- (13) “Romarm Tohan Zărnești – Zărnești” – Brařov ili/ilçesi
- (14) “S.C. Viromet SA Victoria – Victoria” – Braşov ili/ilçesi
- (15) “S.C. Electrocarbon SA Slatina-R 1 – Slatina” – Olt ili/ilçesi
- (16) “S.C. Electrocarbon SA Slatina-R 2-Slatina” – Olt ili/ilçesi
- (17) “S.C. Electrocarbon SA Slatina-R 3-Slatina” – Olt ili/ilçesi
- (18) “S.C. Electrocarbon SA Slatina-R 4-Slatina” – Olt ili/ilçesi
- (19) “S.C. Electrocarbon SA Slatina-R 5-Slatina” – Olt ili/ilçesi
- (20) “S.C. Electrocarbon SA Slatina-R 6-Slatina” – Olt ili/ilçesi
- (21) “S.C. Electrocarbon SA Slatina-R 7-Slatina” – Olt ili/ilçesi
- (22) “S.C. GECSAT Târnăveni – Târnăveni” – Mureř ili/ilçesi
- (23) “SGDP BAIA BORŐA-Borőa” – Maramureş ili/ilçesi
- (24) “SPGC SEINI – Seini” – Maramureş ili/ilçesi
- (25) “S.C. VITAL BAIA MARE-Baia Mare” – Maramureş ili/ilçesi
- (26) “S.C. IMI SA BAIA MARE-Baia Mare” – Maramureş ili/ilçesi
- (27) “S.C. WEST CONSTRUCT MINA SOCEA – Valea Socea” – Maramureş ili/i.

Ek-8: 76/464/EEC sayılı Direktifin Ekinde yer alan Liste I'de belirtilen bazı tehlikeli maddelerin deşarjının limit değerleri ve kalite hedeflerine dair 12.6.1986 tarih ve 86/280/EEC sayılı Konsey Direktifi ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi işletmeler

- (1) "S.C. NUTRISAM SATU MARE- Ferma MOFTIN"– Satu Mare ili/ilçesi
- (2) "S.C. MARLIN SA ULMENI – Ulmeni" – Maramureş ili/ilçesi
- (3) "S.C. PROMET – Satu Mare" – Maramureş ili/ilçesi
- (4) "ARDUDANA ARDUD – Ardud" - Maramureş ili/ilçesi
- (5) "SM BAIA BORŐA- Gura Băii – Borőa" – Maramureř ili/ilçesi
- (6) "SM BAIA BORŐA- Colbu-Toroioaga – Borőa" – Maramureş ili/ilçesi
- (7) "ERS CUG CLUJ - Cluj – Napoca" – Cluj ili/ilçesi
- (8) "S.C. ARMĂTURA CLUJ- Cluj-Napoca" – Cluj ili/ilçesi
- (9) "SUCURSALA MINIERĂ BAIA MARE- – Baia Mare" – Maramureř ili/ilçesi
- (10) "S.C. OLTCHIM SA – Râmnicu Vâlcea" – Vâlcea ili/ilçesi
- (11) "S.C. CHIMCOMPLEX SA Borzești-M 1 – Borzești" – Bacău ili/ilçesi
- (12) "S.C. Electrocarbon SA Slatina - R 2" – Olt ili/ilçesi
- (13) "S.C. TERAPIA CLUJ -Cluj-Napoca" – Cluj ili/ilçesi
- (14) "S.C. PHOENIX ROMÂNIA CAREI – Carei" – Satu Mare ili/ilçesi
- (15) "S.C. SILVANIA ZALĂU – Zalău" – Sălaj ili/ilçesi
- (16) "SNP PETROM SA - ARPECHIM Pitești – Pitești" – Argeş ili/ilçesi
- (17) "S.C. TEHNOFRIG CLUJ - Cluj-Napoca" – Cluj ili/ilçesi
- (18) "RBG ELCOND ZALĂU – Zalău" – Sălaj ili/ilçesi
- (19) "S.C. MUCART CLUJ - Cluj-Napoca" – Cluj ili/ilçesi
- (20) "S.C. CELHART DONARIS SA Brăila – Brăila" – Brăila ili/ilçesi
- (21) "STRATUS MOB SA Blaj – Blaj" – Alba ili/ilçesi

Ek-9: Entegre kirlilik önleme ve kontrolü ile ilgili 24.9.1996 tarih ve 96/61/EC sayılı Konsey Direktifi ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi tesisler

31 Aralık 2008:

- (1) “S.C. CARBID FOX SA Târnăveni” (temel eylem 4.2)
- (2) “S.C. AVICOLA SA Ferma Gârteni – Bacău” (temel eylem 6.6 a)
- (3) “S.C. EXPERT 2001 IMPEX SRL Bistrița-Năsăud” (temel eylem 6.6)

31 Aralık 2009:

- (4) “S.C. UCM Reșița-Caraș-Severin” (temel eylem 2.2)
- (5) “S.C. SICERAM SA Mureș” (temel eylem 3.5)
- (6) “S.C. BEGA UPSOM SA Alba” (temel eylem 4.2)
- (7) “S.C. CELROM SA Mehedinți” (temel eylem 6.1)
- (8) “S.C. COMCEH SA Călărași-Călărași” (temel eylem 6.1 b)
- (9) “S.C. ECOPAPER SA Zărnești-Brașov” (temel eylem 6.1 b)
- (10) “S.C. RIFIL SA Neamț” (temel eylem 6.2)
- (11) “S.C. AVICOLA SA Ferma Războieni-Iași” (temel eylem 6.6 a)
- (12) “S.C. AVIMAR SA Maramureș” (temel eylem 6.6 a)
- (13) “S.C. AVICOLA SA Iași-Ferma Lețcani-Iași” (temel eylem 6.6 a)
- (14) COMBINATUL AGROINDUSTRIAL Curtici-Arad” (temel eylem 6.6 b)
- (15) “S.C. AVICOLA SA Slobozia Ferma Bora-Ialomița” (temel eylem 6.6 a)
- (16) “S.C. SUINTEST Oarja SA– Argeș” (temel eylem 6.6 b, c)
- (17) “S.C. AVICOLA SA Slobozia-Ferma Andrășești-Ialomița” (temel eylem 6.6 a)
- (18) “S.C. AVICOLA SA Slobozia-Ferma Perieți-Ialomița” (temel eylem 6.6 a)
- (19) “S.C. AVICOLA SA Slobozia-Ferma Gheorghe Doja-Ialomița” (temel eylem 6.6 a)

31 Aralık 2010:

- (20) “S.C. ROMPLUMB SA Maramureș” (temel eylem 2.5)
- (21) “S.C. ROMRADIATOARE SA Brașov” (temel eylem 2.5 b)
- (22) “S.C. ELECTROMONTAJ SA București” (temel eylem 2.6)
- (23) HOLCIM (Romania) – Ciment Câmpulung Argeș” (temel eylem 3.1)
- (24) “S.C. ETERMED SA Medgidia – Constanța” (temel eylem 3.2)
- (25) “S.C. CONGIPS SA (Azbest) Bihor” (temel eylem 3.2)
- (26) “S.C. HELIOS SA Aștileu-Bihor” (temel eylem 3.5)
- (27) “S.C. SOFERT SA Bacău” (temel eylem 4.3, 4.2 b)
- (28) “S.C. CHIMOPAR SA București” (temel eylem 4.1)
- (29) “S.C. ANTIBIOTICE SA Iași” (temel eylem 4.5)
- (30) “S.C. ROMPETROL PETROCHEMICALS SRL Constanța” (temel eylem 4.1)

Entegre kirlilik önleme ve kontrolü ile ilgili 24.9.1996 tarih ve 96/61/EC sayılı Konsey Direktifi ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi tesisler

- (31) "S.C. LETEA SA Bacău" (temel eylem 6.1 a)
- (32) "S.C. ZAHAR Corabia SA-Olt" (temel eylem 6.4 b)
- (33) "S.C. TARGO SRL Timiş" (temel eylem 6.4)
- (34) "S.C. SUINPROD Roman-Neamț" (temel eylem 6.6 b)
- (35) "S.C. LUCA SUINPROD SA Codlea -Braşov" (temel eylem 6.6 b)
- (36) "S.C. AVICOLA Costești Argeş-Argeş" (temel eylem 6.6 b)
- (37) "S.C. AVICOLA SA Platou Avicol Brad -Bacău" (temel eylem 6.6 a)
- (38) "S.C. AT GRUP PROD IMPEX SRL Olt" (temel eylem 6.6 a)
- (39) "S.C. AVICOLA SA Ferma Gherăiești-Bacău" (temel eylem 6.6 a)
- (40) "S.C. CARNIPROD SRL Tulcea – Tulcea" (temel eylem 6.6 b)
- (41) "S.C. PIGCOM SA Satu Nou-Tulcea" (temel eylem 6.6 b)
- (42) "S.C. AGROPROD IANCU SRL Urziceni-Ialomița" (temel eylem 6.6 b)
- (43) "S.C. CRUCIANI IMPEX SRL Dedulești-Brăila" (temel eylem 6.6)
- (44) "S.C. AGROFLIP Bonțida – Cluj" (temel eylem 6.6 b, c)
- (45) "S.C. AVICOLA SA Slobozia Ferma Amara– Ialomița" (temel eylem 6.6 a)
- (46) "S.C. ISOVOLTA GROUP SA București" (temel eylem 6.7)
- (47) "S.C. SAMOBIL SA Satu Mare" (temel eylem 6.7)
- (48) "S.C. ELECTROCARBON SA Slatina-Olt" (temel eylem (6.8)
- (49) "S.C. TRANSGOLD SA Baia Mare-Maramureș" (temel eylem 2.5)

31 Aralık 2011:

- (50) "S.C. ORGANE DE ASAMBLARE SA Braşov" (temel eylem 2.6)
- (51) HEIDELBERG CEMENT - Fieni Cement Dâmbovița" (temel eylem 3.1)
- (52) CARMEUSE România SA Argeş" (temel eylem 3.1)
- (53) "S.C. RESIAL SA Alba" (temel eylem 3.5)
- (54) SOCIETATEA NATIONALĂ A PETROLULUI PETROM SA Sucursala Craiova, Combinatul Doljchim-Dolj" (temel eylem 4.2, 4.1)
- (55) "S.C. USG SA Vâlcea" (temel eylem 4.2 d)
- (56) "S.C. ULTEX SA Țândărei-Ialomița" (temel eylem 6.4 b)
- (57) "S.C. CARMOLIMP SRL Viștea de Sus - Sibiu" (temel eylem 6.6 b)
- (58) "S.C. AVICOLA Buftea - Ilfov" (temel eylem 6.6 a)
- (59) "S.C. AVICOLA SA Ferma Hemeiuș-Bacău" (temel eylem 6.6 a)
- (60) "S.C. SUINPROD SA Zimnicea – Ferma Zimnicea-Teleorman" (temel eylem 6.6 b)
- (61) "S.C. SUINPROD SA Bilciurești - Dâmbovița" (temel eylem 6.6)
- (62) "S.C. COMPLEXUL DE PORCI Brăila SA Baldovinești -Brăila" (temel eylem 6.6 b)
- (63) "S.C. COMPLEXUL DE PORCI Brăila SA Tichilești-Brăila" (temel eylem 6.6 b)
- (64) "S.C. AT GRUP PROD IMPEX SRL - Teleorman" (temel eylem 6.6 a)

Entegre kirlilik önleme ve kontrolü ile ilgili 24.9.1996 tarih ve 96/61/EC sayılı Konsey Direktifi ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi tesisler

- (65) "S.C. KING HAUSE ROM Cornetu SRL Filiala Mavrodin – Teleorman" (temel eylem 6.6 a)
- (66) "S.C. AVIKAF PROD IMPEX SRL Teleorman" (temel eylem 6.6 a)
- (67) "S.C. SUINPROD SA Zimnicea - Ferma Dracea - Teleorman" (temel eylem 6.6 b)
- (68) "S.C. ROMCIP Salcia – Teleorman" (temel eylem 6.6 b)
- (69) "S.C. AVIPUTNA SA Golești - Vrancea" (temel eylem 6.6 a)
- (70) "S.C. NUTRICOM SA Oltenița – Călărași" (temel eylem 6.6 b)
- (71) "S.C. PIGALEX SA Alexandria – Teleorman" (temel eylem 6.6 b)
- (72) "S.C. PIC ROMÂNIA SRL Vasilați - Călărași" (temel eylem 6.6 c)
- (73) "S.C. SUIATEST SA Fierbinți -Ialomița" (temel eylem 6.6 b)
- (74) "S.C. AGRIVAS SRL Vaslui" (temel eylem 6.6 a)
- (75) "S.C. AVICOLA Buftea SA Punct de lucru Turnu Măgurele - Teleorman" (temel eylem 6.6 a)
- (76) "S.C. C+C SA Reșița" (temel eylem 6.6 b)

31 Aralık 2012:

- (77) SNP PETROM SA Sucursala ARPECHIM Pitești-Argeș (activities 1.2, 4.1)
- (78) "S.C. ROMPETROL Rafinare SA Constanța (activity 1.2)
- (79) COMBINATUL DE OȚELURI SPECIALE Târgoviște-Dâmbovița" (temel eylem 2.2, 2.3)
- (80) "S.C. COMBINATUL DE UTILAJ GREU SA Cluj" (temel eylem 2.2, 2.3 b)
- (81) "S.C. IAIFO Zalău-Sălaj" (temel eylem 2.3 b, 2.4)
- (82) "S.C. ALTUR SA Olt" (temel eylem 2.5)
- (83) CNCAF MINVEST SA DEVA Filiala DEVAMIN SA Deva, Exploatarea minieră Deva-Hunedoara" (temel eylem 2.5)
- (84) "S.C. MONDIAL SA Lugoj-Timiș" (temel eylem 3.5)
- (85) "S.C. MACOFIL SA Târgu Jiu-Gorj" (temel eylem 3.5)
- (86) "S.C. CERAMICA SA Iași" (temel eylem 3.5)
- (87) "S.C. FIBREXNYLON SA Neamț" (temel eylem 4.1 b, d; 4.2 b; 4.3)
- (88) "S.C. CHIMCOMPLEX SA Borzești – Bacău" (temel eylem 4.1 a, b, c, d, f; 4.2 b, c, d; 4.4)
- (89) "S.C. PEHART SA Petrești- Alba" (temel eylem 6.1 b)
- (90) "S.C. TABACO-CAMPOFRIO SA Tulcea" (temel eylem 6.4 a)
- (91) "S.C. AVICOLA SA Slobozia Ferma Ion Ghica-Ialomița" (temel eylem 6.6 a)
- (92) "S.C. AVICOLA SA Platou Avicol Aviasan -Bacău" (temel eylem 6.6 a)
- (93) "S.C. ITAL TRUST Racovița SA– Sibiu" (temel eylem 6.6 b)
- (94) "S.C. COMTIM GROUP SRL Ferma Parța-Timiș" (temel eylem 6.6 b)
- (95) "S.C. COMTIM GROUP SRL Ferma Pădureni-Timiș" (temel eylem 6.6 b)
- (96) "S.C. COMTIM GROUP SRL Ferma Peciu Nou-Timiș" (temel eylem 6.6 b)

Entegre kirlilik önleme ve kontrolü ile ilgili 24.9.1996 tarih ve 96/61/EC sayılı Konsey Direktifi ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi tesisler

- (97) "S.C. COMTIM GROUP SRL Ferma Periam-Timiş" (temel eylem 6.6 b)
(98) "S.C. COMTIM GROUP SRL Ferma Ciacova-Timiş" (temel eylem 6.6 b)
(99) "S.C. AVICOLA LUMINA SA - Constanța" (temel eylem 6.6 a)
(100) 31 Aralık 2013:
(101) "S.C. UNIO SA Satu Mare" (temel eylem 2.3 b)
(102) "S.C. ARTROM SA Slatina – Olt" (temel eylem 2.3 b, 2.6)
(103) "S.C. IAR SA Braşov" (temel eylem 2.6)
(104) "S.C. ARIO SA Bistrița Năsăud" (temel eylem 2.4)
(105) "S.C. LAFARGE ROMCIM SA Medgidia - Constanța" (temel eylem 3.1)
(106) "S.C. CARS SA Târnăveni - Mureş" (temel eylem 3.5)
(107) "S.C. CASIROM SA Cluj" (temel eylem 3.5)
(108) "S.C. TURNU SA Turnu Măgurele – Teleorman" (temel eylem 4.3, 4.2 b)
(109) "S.C. COMBINATUL DE ÎNGRĂȘĂMINTE CHIMICE SA Năvodari – Constanța" (temel eylem 4.3)
(110) "S.C. AMBRO Suceava SA - Suceava" (temel eylem 6.1 a, b)
(111) "S.C. ROMSUIN TEST Periş SA - Ilfov" (temel eylem 6.6 a)
(112) "S.C. NUTRICOD Codlea Sucursala Sfântu Gheorghe - Covasna" (temel eylem 6.6 b)
(113) "S.C. HADITON GRUP SRL Argeş" (temel eylem 6.6 a)

31 Aralık 2014:

- (114) "S.C. PETROM SA Rafinăria PETROBRAZI - Prahova (activity 1.2)
(115) "S.C. RAFINĂRIA ASTRA ROMÂNĂ SA Ploieşti - Prahova (activity 1.2)
(116) "S.C. ROMPETROL Rafinăria VEGA - Prahova (activity 1.2)
(117) "S.C. PETROTEL LUKOIL SA - Prahova (activity 1.2)
(118) "S.C. ISPAT SIDEX SA Galaţi" (temel eylem 2.2, 2.3)
(119) "S.C. SIDERURGICA SA Hunedoara" (temel eylem 2.2, 2.3)
(120) "S.C. KVAERNER IMGB SA Bucureşti" (temel eylem 2.4)
(121) "S.C. SOMETRA SA Copşa Mică - Sibiu" (temel eylem 2.5 a, 2.5 b, 2.1, 2.4)
(122) "S.C. FERAL SRL Tulcea" (temel eylem 2.5 a)
(123) "S.C. METALURGICA SA Aiud - Alba" (temel eylem 2.4, 2.3 b)
(124) "S.C. NEFERAL SA Ilfov" (temel eylem 2.5 b)
(125) "S.C. INDUSTRIA SÂRMEI SA Câmpia Turzii-Cluj" (temel eylem 2.2, 2.3, 2.6)
(126) "S.C. METALURGICA SA Vlăhiţa-Harghita" (temel eylem 2.5 b)
(127) "S.C. UPETROM 1 Mai SA Prahova" (temel eylem 2.2)
(128) "S.C. LAMINORUL SA Brăila" (temel eylem 2.3)
(129) "S.C. AVERSA SA Bucureşti" (temel eylem 2.4)
(130) "S.C. FORMA SA Botoşani" (temel eylem 2.3)
(131) "S.C. ISPAT TEPRO SA Iaşi" (temel eylem 2.3 c)
(132) "S.C. URBIS Armături Sanitare SA-Bucureşti" (temel eylem 2.6)

Entegre kirlilik önleme ve kontrolü ile ilgili 24.9.1996 tarih ve 96/61/EC sayılı Konsey Direktifi ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi tesisler

.....

- (133) "S.C. BALANȚA SA Sibiu" (temel eylem 2.6)
(134) "S.C. COMMET SA Galați" (temel eylem 2.6)
(135) CNACF MINVEST SA Deva Filiala DEVAMIN Exploatarea minieră Vețel Hunedoara" (temel eylem 2.5)
(136) "S.C. MOLDOMIN SA Moldova Nouă-Caraș Severin" (temel eylem 2.5)
(137) "S.C. FIROS SA București" (temel eylem 3.3)
(138) "S.C. SINTER-REF SA Azuga-Prahova" (temel eylem 3.5)
(139) "S.C. PRESCOM Brașov SA-Brașov" (temel eylem 3.1)
(140) "S.C. MELANA IV SA Neamț (activity 4.1)
(141) "S.C. OLTCHIM SA Râmnicu Vâlcea-Vâlcea" (temel eylem 4.1, 4.2, 4.3)
(142) "S.C. AMONIL SA Slobozia – Ialomița" (temel eylem 4.3, 4.2)
(143) CAROM SA Bacău" (temel eylem 4.1 a, b, i)
(144) AZOCHIM SA Săvinești-Neamț" (temel eylem 4.2)
(145) "S.C. UZINA DE PRODUSE SPECIALE Făgăraș SA Brașov" (temel eylem 4.6)
(146) "S.C. SINTEZA SA Oradea- Bihor" (temel eylem 4.1 g; 4.2 d, e; 4.4)
(147) "S.C. CHIMPROD SA Bihor" (temel eylem 4.1 b, 4.5)
(148) "S.C. AZUR SA Timișoara-Timiș" (temel eylem 4.1)
(149) "S.C. PUROLITE SA Victoria – Brașov" (temel eylem 4.1 d, h)
(150) "S.C. CELHART DONARIS SA Brăila" (temel eylem 6.1)
(151) "S.C. VRANCART SA Adjud-Vrancea" (temel eylem 6.1 b)
(152) "S.C. PIM SA Sibiu" (temel eylem 6.3)
(153) "S.C. DANUBIANA Roman SA Neamț" (temel eylem 6.4 b)
(154) "S.C. ZAHĂRUL Românesc SA Țândărei – Ialomița" (temel eylem 6.4 b)
(155) "S.C. VASCAR SA Vaslui" (temel eylem 6.4 a)
(156) "S.C. MULTIVITA SA Negru Voda - Constanța" (temel eylem 6.5)
(157) "S.C. SUINPROD SA Prahova" (temel eylem 6.6 a)
(158) "S.C. AVICOLA SA Ferma Șerbănești-Bacău" (temel eylem 6.6 a)
(159) "S.C. AVICOLA BUCUREȘTI SA Punct de lucru CSHD Mihăilești" (temel eylem 6.6 a)
(160) "S.C. SUINPROD SA Bumbesti Jiu -Gorj" (temel eylem 6.6 a)
(161) "S.C. SIBAVIS SA Sibiu – Sibiu" (temel eylem 6.6 a)
(162) "S.C. OLTCHIM SA Râmnicu Vâlcea Ferma 1 Frâncești -Vâlcea" (temel eylem 6.6 a)
(163) "S.C. AVIA AGROBANAT SRL Bocșa – Reșița" (temel eylem 6.6 a)
(164) "S.C. AVICOLA Găiești SA - Dâmbovița" (temel eylem 6.6 a)
(165) "S.C. VENTURELLI PROD SRL Sibiu" (temel eylem 6.6 b)
(166) "S.C. OLTCHIM SA Râmnicu Vâlcea Ferma Budești – Vâlcea" (temel eylem 6.6 a)
(167) "S.C. OLTCHIM SA Râmnicu Vâlcea Ferma Băbeni Mihăiești-Vâlcea" (temel eylem 6.6 a)
(168) "S.C. OLTCHIM SA Râmnicu Vâlcea Ferma 2 Frâncești -Vâlcea" (temel eylem 6.6 a)
(169) "S.C. OLTCHIM SA Râmnicu Vâlcea Ferma Băbeni-Vâlcea" (temel eylem 6.6 a)

Entegre kirlilik önleme ve kontrolü ile ilgili 24.9.1996 tarih ve 96/61/EC sayılı Konsey Direktifi ile ilgili olarak Romanya Katılım Antlaşmasında yer alan geçiş düzenlemesine tabi tesisler

.....

- (170) "S.C. AVICOLA Bucureşti SA Sucursala Cluj-Sălişte-Cluj" (temel eylem 6.6 a)
(171) "S.C. AVICOLA Bucureşti SA Sucursala CSHD Codlea-Braşov" (temel eylem 6.6 a)
(172) "S.C. Cereal Prod SA - Galaţi" (temel eylem 6.6 a)
(173) "S.C. AVICOLA Mangalia SA Constanţa" (temel eylem 6.6 a)
(174) "S.C. AVICOLA SA Constanţa-Constanţa" (temel eylem 6.6 a)
(175) "S.C. AVICOLA BUCUREŞTI SA Punct de lucru Butimanu-Dâmboviţa" (temel eylem 6.6 a)
(176) "S.C. EUROPIG SA Poiana Mărului - Braşov" (temel eylem 6.6 b)
(177) "S.C. SUINPROD SA Leţ – Covasna" (temel eylem 6.6 b)
(178) "S.C. AVICOLA Şiviţa SA Galaţi" (temel eylem 6.6 a)
(179) "S.C. COLLINI SRL Bocşa – Reşiţa" (temel eylem 6.6 b)
(180) "S.C. AGROSAS SRL Timişoara-Timiş" (temel eylem 6.6 b, c)
(181) "S.C. FLAVOIA SRL Platforma Hereclean- Sălaj" (temel eylem 6.6 a)
(182) "S.C. ELSID SA Titu – Dâmboviţa" (temel eylem 6.8)

31 Aralık 2015:

- (183) "S.C. RAFINĂRIA STEAUA ROMÂNĂ SA Câmpina - Prahova (activity 1.2)
(184) "S.C. TRACTORUL UTB SA Braşov" (temel eylem 2.3 b, 2.4, 2.6, 6.7)
(185) "S.C. ISPAT Petrotub SA Neamţ" (temel eylem 2.3, 6.7)
(186) "S.C. ARO SA Argeş" (temel eylem 2.3 b, 2.6)
(187) "S.C. STIMET SA Sighişoara – Mureş" (temel eylem 3.3)
(188) "S.C. BEGA REAL SA Pleşa - Prahova" (temel eylem 3.5)
(189) "S.C. AZOMUREŞ SA Târgu Mureş-Mureş" (temel eylem 4.2, 4.3)
(190) "S.C. COLOROM SA Codlea-Braşov" (temel eylem 4.1 j)
(191) "S.C. SOMEŞ SA Dej - Cluj" (temel eylem 6.1 a, b)
(192) "S.C. OMNIMPEX Hârtia SA Buşteni- Prahova" (temel eylem 6.1 b)
(193) "S.C. PERGODUR Internaţional SA Neamţ" (temel eylem 6.1 b)
(194) "S.C. PROTAN SA -Popeşti Leordeni-Ilfov" (temel eylem 6.5)
(195) "S.C. PROTAN SA Bucureşti Sucursala Codlea-Braşov" (temel eylem 6.5)
(196) "S.C. PROTAN SA-Cluj" (temel eylem 6.5)

Ek-10: Büyük yakma tesislerinden havaya yayılan bazı kirletici maddelerin sınırlandırılması hakkında 23.10.2001 tarih ve 2001/80/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi (Sülfürdioksidi)

Sülfürdioksidi

31 Aralık 2008:

(1) "S.C. ELECTROCENTRALE DEVA SA No. 1", 4 enerji kazanı x 264 MWth

31 Aralık 2009:

(2) "S.C. TERMOELECTRICA SE DOICEȘTI No. 1", 1 buhar kazanı x 470 MWth

31 Aralık 2010:

(3) "S.C. COMPLEXUL ENERGETIC CRAIOVA S.E. CRAIOVA II – No.1", 2 kazan x 396,5 MWth

(4) "S.C. COMPLEXUL ENERGETIC TURCENI SA No. 2", 2 enerji kazanı x 789 MWth

(5) "S.C. COMPLEXUL ENERGETIC TURCENI SA No. 3", 2 enerji kazanı x 789 MWth

(6) "S.C. TERMOELECTRICA SE PAROȘENI No. 2, 1 buhar kazanı Benson x 467 MWth + 1 sıcak su kazanı x 120 MWth

(7) "RAAN, BRANCH ROMAG TERMO No. 2", 3 kazan x 330 MWth

(8) "S.C. COLTERM SA No. 7", 1 sıcak su kazanı x 116 MWth

31 Aralık 2011:

(9) "CET ARAD No. 2, 2 sanayi tipi buhar kazanı x 80 MWth

(10) "S.C. COMPLEXUL ENERGETIC CRAIOVA S.E. CRAIOVA II – No.2", 2 CAF x 116 MWth + 2 x CR 68 MWth

(11) "S.C. COMPLEXUL ENERGETIC ROVINARI SA No. 2", 2 buhar kazanı x 879 MWth

(12) "S.C. TERMOELECTRICA GIURGIU No. 1", 3 buhar {"enerjik" ('energetic')} kazanı x 285 MWth

(13) "S.C. ELECTROCENTRALE DEVA SA No. 2, 4 enerji kazanı x 264 MWth

(14) "S.C. PETROTEL-LUKOIL SA No. 1, 2 DAV3 + HPM 1 x 45 MWth + 14,7 MWth + 11,4 MWth

(15) "S.C. PETROTEL-LUKOIL SA No. 2", 3 buhar {"teknolojik" ('technological')} kazanı x 105,5 MWth

(16) "S.C. C.E.T. GOVORA No. 3", 1 boiler x 285 MWth

2001/80/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi çerçevesinde Romanya'ya tanınan geçiş düzenlemesi (Sülfürdioksidi)

31 Aralık 2012:

- (17) "CET BACĂU No. 1", 1 buhar kazanı x 343 MWth
(18) "S.C. ELCEN BUCUREŞTI VEST No. 1", 2 buhar kazanı x 458 MWth
(19) "S.C. COMPLEXUL ENERGETIC CRAIOVA S.E. IŐALNIŐA, 4 kazan x 473 MWth

31 Aralık 2013:

- (20) "CET ARAD No. 1", 1 buhar kazanı x 403 MWth
(21) "S.C. ELECTROCENTRALE ORADEA SA No.2", 2 buhar (grup) kazanı x 300 MWth + 269 MWth
(22) "S.C. TERMOELECTRICA SA, SUCURSALA ELECTROCENTRALE BRĂILA", 6 buhar kazanı x 264 MWth
(23) "S.C. CET BRAŞOV SA No. 1", 2 kazan x 337 MWth
(24) "S.C. ELCEN BUCUREŞTI SUD No. 1", 4 buhar kazanı x 287 MWth
(25) "S.C. ELCEN BUCUREŞTI SUD No. 2", 2 buhar kazanı x 458 MWth
(26) "S.C. ELCEN BUCUREŞTI PROGRESUL No. 1", 4 buhar kazanı x 287 MWth
(27) "S.C. COMPLEXUL ENERGETIC ROVINARI SA No. 1", 2 buhar kazanı x 878 MWth
(28) "S.C. ELECTROCENTRALE DEVA SA No. 3", 4 enerji kazanı x 264 MWth
(29) "S.C. C.E.T. IAŐI II", 2 buhar kazanı x 305 MWth
(30) "S.C. UZINA ELECTRICĂ ZALĂU No. 1", 4 sanayi tipi buhar kazanı x 85,4 MWth
(31) "S.C. TERMICA S.A SUCEAVA No. 1", 2 kazan x 296 MWth
(32) "S.C. COLTERM SA No. 5", 1 sıcak su kazanı x 116,3 MWth
(33) "S.C. COLTERM SA No. 6", 3 buhar kazanı x 81,4 MWth
(34) "S.C. C.E.T. GOVORA No. 2", 2 kazan x 285 MWth

Ek-11: Büyük yakma tesislerinden havaya yayılan bazı kirletici maddelerin sınırlandırılması hakkında 23.10.2001 tarih ve 2001/80/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi (Nitrojenoksida)

Nitrojenoksida

31 Aralık 2008:

- (1) S.C. ARPECHIM PITEŐTI No. 2, 1 boiler BW x 81 MWth
- (2) S.C. ARPECHIM PITEŐTI No. 3, 4 kazan x 81 MWth
- (3) PRODITERM BISTRİŐA, 2 sıcak su kazanı x 116 MWth + 2 buhar kazanı x 69 MWth
- (4) S.C. C.E.T. BRAŞOV SA No.1, 2 kazan x 337 MWth
- (5) REGIA AUTONOMĂ DE TERMOFICARE CLUJ, 2 sıcak su kazanı x 116 MWth
- (6) S.C. TERMOELECTRICA GIURGIU No. 1, 3 buhar {"enerjik" ("energetic")} kazanı x 285 MWth
- (7) S.C. TERMOELECTRICA GIURGIU No. 2, 2 sanayi tipi buhar kazanı x 72 MWth
- (8) S.C. ELECTROCENTRALE DEVA SA No. 1, 4 enerji kazanı x 264 MWth
- (9) S.C. COLTERM SA No. 2, 1 sıcak su kazanı x 58,1 MWth
- (10) 31 Aralık 2009:
- (11) CET ARAD No. 1, 1 CR buhar kazanı x 403 MWth
- (12) CET ENERGOTERM SA REŐIŐA No. 2, 1 sıcak su kazanı x 58 MWth
- (13) S.C. TERMICA TĂRGOVIŐTE, 1 sıcak su kazanı x 58,15 MWth
- (14) S.C. COMPLEXUL ENERGETIC CRAIOVA S.E. CRAIOVA II – No. 1, 2 kazan x 396,5 MWth
- (15) S.C. CET IAŐI I No. 2, 2 buhar kazanı x 283 MWth
- (16) S.C. UZINA ELECTRICĂ ZALĂU No. 3, 1 buhar kazanı x 72,3 MWth
- (17) 31 Aralık 2010:
- (18) S.C. ELECTROCENTRALE ORADEA SA No 1, 2 buhar (grup) kazanı x 127 MWth + 269 MWth
- (19) S.C. C.E.T SA No. 2 Brăila, 2 kazan x 110 MWth
- (20) CET ENERGOTERM SA REŐIŐA No. 1, 2 kazan x 45,94 MWth
- (21) S.C. UZINA TERMOELECTRICĂ MIDIA No. 2, 1 boiler x 73 MWth
- (22) S.C. UZINA TERMOELECTRICĂ MIDIA No. 3, 1 boiler x 73 MWth
- (23) S.C. UZINA TERMOELECTRICĂ MIDIA No. 4, 1 boiler x 73 MWth
- (24) S.C. TERMOELECTRICA SE DOICEŐTI No. 1, 1 buhar kazanı Benson x 470 MWth
- (25) S.C. ELECTROCENTRALE GALAŐI No. 3, 3 enerji kazanı x 293 MWth

2001/80/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi çerçevesinde Romanya'ya tanınan geçiş düzenlemesi (Nitrojenoksida)

- (26) S.C. TERMoeLECTRICA SE PAROȘENI No. 2, 1 buhar kazanı x 467 MWth + 1 sıcak su kazanı x 120 MWth
- (27) S.C. CET IAȘI I No. 1, 3 buhar kazanı x 94 MWth
- (28) S.C. TERMICA SA SUCEAVA No. 1, 2 kazan x 296 MWth
- (29) S.C. TURNU SA TURNU MĂGURELE No. 1, 1 sıcak su kazanı x 58 MWth
- (30) S.C. TURNU SA TURNU MĂGURELE No. 2, 1 sıcak su kazanı x 58 MWth
- (31) S.C. ENET SA No. 1, 3 kazan x 18,5 MWth
- (32) S.C. ENET SA No. 2, 1 sıcak su kazanı x 58 MWth

31 Aralık 2011:

- (33) CET ARAD No. 2, 2 sanayi tipi buhar kazanı + 1 boiler x 80 MWth
- (34) S.C. TERMON SA ONEȘTI, 3 kazan x 380 MWth
- (35) S.C. CET SA No. 1 BRĂILA, 2 kazan x 110 MWth
- (36) S.C. TERMICA SA No. 1 BOTOȘANI, 3 sıcak su kazanı x 116 MWth
- (37) S.C. ELCEN BUCUREȘTI SUD No. 12, 2 sıcak su kazanı x 116 MWth
- (38) S.C. ELCEN BUCUREȘTI SUD No. 16, 1 sıcak su kazanı x 116 MWth
- (39) CET ENERGOTERM SA REȘIȚA No. 4, 1 sıcak su kazanı x 58 MWth
- (40) S.C. ELCEN BUCUREȘTI SE PALAS No. 1, 1 sıcak su kazanı x 116 MWth
- (41) S.C. COMPLEXUL ENERGETIC CRAIOVA SE IȘALNIȚA, 4 kazan x 473 MWth
- (42) S.C. ELECTROCENTRALE DEVA SA No. 2, 4 enerji kazanı x 264 MWth
- (43) S.C. CET IAȘI I No. 3, 4 sıcak su kazanı x 116 MWth
- (44) RAAN, BRANCH ROMAG TERMO No. 1, 3 kazan x 330 MWth
- (45) RAAN, BRANCH ROMAG TERMO No. 2, 3 kazan x 330 MWth
- (46) S.C. ROMPETROL SA BUCUREȘTI VEGA PLOIEȘTI, 3 buhar {"teknolojik" ("technological")} kazanı x 24,75 MWth
- (47) S.C. PETROTEL-LUKOIL SA No. 1, 2 DAV3 + HPM, 1 x 45 MWth + 14,7 MWth + 11,4 MWth
- (48) S.C. PETROTEL-LUKOIL SA No. 2, 3 buhar {"teknolojik" ("technological")} kazanı x 105,5 MWth
- (49) S.C. UZINA ELECTRICĂ ZALĂU No. 1, 4 sanayi tipi buhar kazanı x 85,4 MWth
- (50) S.C. COLTERM SA No. 4, 1 sıcak su kazanı x 116,1 MWth
- (51) S.C. C.E.T. GOVORA No. 3, 1 boiler x 285 MWth
- (52) 31 Aralık 2012:
- (53) CET ENERGOTERM SA REȘIȚA No. 3, 1 sıcak su kazanı x 116 MWth
- (54) S.C. ELCEN BUCUREȘTI SE PALAS No. 2, 1 sıcak su kazanı x 116 MWth
- (55) S.C. ELCEN BUCUREȘTI SE MUREȘ No. 5, 4 buhar kazanı x 277 MWth
- (56) S.C. COLTERM SA No. 6, 3 buhar kazanı x 81,4 MWth

2001/80/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi çerçevesinde Romanya'ya tanınan geçiş düzenlemesi (Nitrojenoksida)

31 Aralık 2013:

- (57) S.C. TERMOELECTRICA SA, SUCURSALA ELECTROCENTRALE BRĂILA, 6 buhar kazanı x 264 MWth
- (58) S.C. ELCEN BUCUREŞTI SUD No. 14, 1 sıcak su kazanı x 116 MWth
- (59) S.C. ELCEN BUCUREŞTI SE PALAS No. 3, 1 sıcak su kazanı x 116 MWth
- (60) S.C. ELECTROCENTRALE GALAŐTI No. 2, 2 enerji kazanı x 293 MWth
- (61) S.C. ELECTROCENTRALE DEVA SA No. 3, 4 enerji kazanı x 264 MWth
- (62) S.C. ELCEN BUCUREŞTI SE MUREŞ No. 1, 1 buhar kazanı x 277 MWth
- (63) S.C. ELCEN BUCUREŞTI SE MUREŞ No. 4, 1 buhar kazanı x 277 MWth
- (64) S.C. COLTERM SA No. 5, 1 sıcak su kazanı x 116,3 MWth
- (65) S.C. COLTERM SA No. 7, 2 sıcak su kazanı x 116,3 MWth
- (66) S.C. C.E.T. GOVORA No. 2, 2 kazan x 285 MWth
- (67) S.C. ENET SA VRANCEA No. 3, 1 sıcak su kazanı x 116,3 MWth

Ek-12: Büyük yakma tesislerinden havaya yayılan bazı kirletici maddelerin sınırlandırılması hakkında 23.10.2001 tarih ve 2001/80/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi (Toz)

Toz

31 Aralık 2008:

- (1) "S.C. ELECTROCENTRALE DEVA SA No. 1, 4 enerji kazanı x 264 MWth
- (2) "S.C. C.E.T. IAȘI II, 2 buhar kazanı x 305 MWth

31 Aralık 2009:

- (3) "CET BACĂU No. 1", 1 buhar kazanı x 345 MWth
- (4) "S.C. TERMOELECTRICA GIURGIU No. 1", 3 buhar kazanı x 285 MWth
- (5) "S.C. COLTERM SA No. 6, 3 buhar kazanı x 81,4 MWth
- (6) 31 Aralık 2010:
- (7) "CET ARAD No. 1", 1 buhar kazanı x 403 MWth
- (8) "S.C. CET BRAȘOV SA No. 1", 2 kazan x 337 MWth
- (9) "S.C. TERMOELECTRICA DOICEȘTI No. 1", 1 buhar kazanı Benson x 470 MWth
- (10) "S.C. COMPLEX ENERGETIC TURCENI SA No. 2", 2 enerji kazanı x 789 MWth
- (11) "S.C. TERMICA SA SUCEAVA No. 1", 2 kazan x 296 MWth
- (12) "S.C. CET GOVORA SA No. 3", 1 boiler x 285 MWth

31 Aralık 2011:

- (13) "S.C. COMPLEX ENERGETIC CRAIOVA SE CRAIOVA II-No. 2", 2 CAF x 116 MWth + 2 CR x 68 MWth
- (14) "S.C. COMPLEX ENERGETIC ROVINARI SA No. 2", 2 buhar kazanı x 879 MWth
- (15) "S.C. ELECTROCENTRALE DEVA SA No. 2", 4 enerji kazanı x 264 MWth
- (16) "S.C. PETROTEL LUKOIL SA No. 1", DAV3 + HPM, 1 x 45 MWth + 14,7 MWth + 11,4 MWth
- (17) "S.C. PETROTEL LUKOIL SA No. 2", 3 buhar {"teknolojik" ("technological")} kazanı x 105,5 MWth
- (18) "S.C. ALUM SA TULCEA No.1", 3 kazan x 84,8 MWth +1 x 72,6 MWth
- (19) "S.C. CET GOVORA SA No. 2", 2 kazan x 285 MWth
- (20) 31 Aralık 2013:
- (21) "S.C. COMPLEX ENERGETIC Rovinari SA No. 1", 2 buhar kazanı x 878 MWth
- (22) "S.C. ELECTROCENTRALE DEVA SA No. 3", 4 enerji kazanı x 264 MWth
- (23) "S.C. UZINA ELECTRICĂ ZALĂU No. 1", 4 buhar kazanı x 85,4 MWth
- (24) "S.C. ELECTROCENTRALE ORADEA SA No. 2", 2 buhar (grup) kazanı x 300 MWth + 1 x 269 MWth